

ఫిబ్రవరి 2003

Rs. 10/-

చందమామ

ఛాంపియన్
చిట్టి ఎంపిక

మైసూర్ శాండల్
సబ్బులో చందనం,
బాదం నూనెలు ఉన్నాయి.
సున్నిత చర్మానికి అది
చాలా శ్రేష్ఠమైనది!

చురుకైన పిల్లలు
ఎల్లప్పుడూ మైసూర్
శాండల్ బేబీ సబ్బునే
కోరు కుంటారు !

మైసూర్ శాండల్ సబ్బు
గత 80 సంవత్సరాలకు
పైగా చందనం
శ్రేష్ఠతను మీ ఇళ్ళల్లోకి
తీసుకువస్తోంది.

Almond oil moisturiser and antiseptic soap.

PIRANHA

ACTIVE

CADET HX

YANKEE

ROBO COP

Heroes start early.

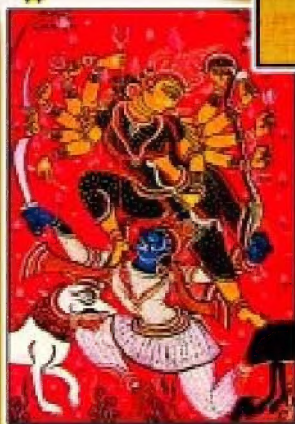
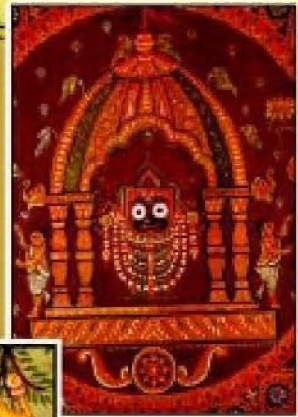
Ride, race, take a tumble or even take a fall.

Because it's never too early to be a hero.

ఒరిస్సా సాంస్కృతిక వారసత్వం-3

ఒరిస్సా పట్టచిత్ర
విలక్షణమైన కళ!

Touch Orissa to Feel India

జగన్నాథం వు ర్యాద
(బే.క)

19

అవ్వ కథ

29

పూ యా సిరోవరం

13

సిహజ్రు ణం

34

ఈ సంచికలో...

- ★ సు ప్రీసీద్ధం కాసిసిందరప్రదేశాలు .. 10
- ★ పిట్ట - విత్తు మీ: 11
- ★ పూ యా సిరోవరం - 13.. 13
- ★ జగన్నాథం వు ర్యాద (బే.క) .. 19
- ★ భారతదర్శిని.. 25
- ★ అంధకాస్మి ర్న థు !.. 26
- ★ అవ్వ కథ.. 29
- ★ చందపూ వు కల్లు ర్న .. 33
- ★ సిహజ్రు ణం.. 34
- ★ దీర్ఘన కూతురు! (రాజస్థాన్ జానపద కథ).. 38
- ★ పు నదేశం ను రించి తెలు సు కుందాం.. 44
- ★ వాల్మీకీ ర్న థు - 14.. 45
- ★ శాంకుడి నేర్పు.. 51
- ★ పాపా కారు యు క్తి.. 54
- ★ ధర్మయ్య థ్థం.. 57
- ★ వరల్డ్ కుమార్తె పేకేషాలు .. 60
- ★ వినోద నిపు యం.. 64
- ★ ఫోటో వ్యాఖ్యల పొటీ.. 66

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy \$2

Annual subscription \$20

Remittances in favour of
Chandamama India Ltd.
to

Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097
E-mail : subscription@chandamama.org

చందా

ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా అన్నిదేశాలకు
పిన్నెండ్రు సంచికలు రూ : 900
ఇండియాలో బుక్ షాప్ ద్వారా రూ. 120లు
చందా డబ్బు డిపాజిట్ ద్వారా
గానీ, పు నిత్యం ద్వారా గానీ
'చందమామ ఇంటియం లిమిటెడ్'
- బరట పెంపెండి.

ఈ సమీక్షలో ప్రకటనల
కోసం సంప్రదించండి:

చెన్నై
ఫోన్ : 044-231 3637,
234 7399

ఉత్తరీ
మూవా భాటియా
ఫోన్: 011-651 5111/
656 5513/656 5516

ముంబాయి
షకీర్ ముల్లా
మొబైల్ : 98203-02880
ఫోన్ : 022-266 1599/266
1946/265 3057

వ్యవస్థాపకులు
బి.నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

నదుల అనుసంధానం!

వు న న్ని విశాల భారతదేశంలో మందలాది నదులు ప్రిమోస్త్వా ప్రిజలత్రాగ నీర , సాగ నీర , ఇతర అవసరాలను తీరుస్తున్నాయి. అయితే, ఒక్కొక్కటి అతివృష్టి, మరొక్కొక్కటి అనావృష్టి ఏర్పడడం వు ను తరచూ చూస్తున్నాం. దీనికి తోడ్పడే విర్యావరణ విపరీతం పెట్ట వు న న్నిర్వహణ కారణంగా - ఋతుపవనాలు సకాలంలో రాక,వర్షాలు లేక నదులు ఎండిపోతున్నాయి. భూగర్భజలాలు అత్ర గంటిపోతున్నాయి. కొన్ని ప్రాంతాలలో సామాన్య జనం గుక్కెడు నీటికి కుటకులాడే ధర్మధృతి ఏర్పడుతున్నది.

అత్యవసర పరిస్థితుల్లో నీటి రాష్ట్రం, ప్రాంతం కూడా వాటి వాటి అవసరాలకే ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం వల్ల రాష్ట్రాల మధ్య తరచూ నదీజల వివాదాలు తలెత్తుతున్నాయి. ఈ సమస్యల పరిష్కారం కోసం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎంతోకాలంగా సతత తృప్త మవుతున్నాయి. దేశంలోని నదులన్నిటినీ అనుసంధానపరచడం ఒక్కటే ఈ సమస్యలకు శాశ్వత పరిష్కారం కాగలదని నిమిత్తాలు చాలకాలంగా నీటి చిన్ననారే. భారీ వ్యయ ప్రయత్నం సలతో కూడుకున్నప్పటికీ ఈ పథకంపట్ల ప్రస్తుతం కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆసక్తి కనబరుస్తూ ముఖ్యమంత్రులూ చూపుతున్నాయి. రాబోయే పది పదహారు సంవత్సరాలలో ప్రధానమంత్రి ముప్పై నదులను కలుపాలని ఇటీవల ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం ఎంతయినా నాహిరణీయం!

అంతేకాదు హిందూ చల విర్యుతం విస్తరించిన నీటి విశాల భారత ప్రజలు వివిధ భాషలు మాట్లాడుతున్నారే. విభిన్న ఆచార సంప్రదాయాలను కలిగి ఉన్నారు. అయినా భిన్నత్వంలో ఏకత్వం ప్రదర్శిస్తూ, మనమందరూ భారతీయులం అన్న భావం కలిగి ఉండడం మోక్షం. అదేవిధంగా మనకున్న మాత్రం దేశభక్తి కూడా మనలో ఐక్యత్యాన్ని ఏర్పరుస్తున్నది.

నదుల అనుసంధానం భారత ప్రజల దాహార్తిని తీర్చిదేశాన్ని సమైక్యత లు చేస్తూ దురదృష్టపాటు, ప్రజల మనస్సులలో పాదు కొన్న సంఘభావాన్ని, ఐక్యత్యాన్ని మరల పటిష్ఠం చేస్తూ గలదనడంలో సందేహం లేదు!

సంపాదకుడు : విశ్వం

Visit us at : <http://www.chandamama.org>

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్‌లో పాల్గొని అక్షరణీయమైన బహుమతులు గెలుచుకోండి!

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా - 17

పు నడేశంలో సు ప్రసిద్ధు ల్న క్రిడాకారు లెందరో ఉన్నారు . కొందరిని గు రించి ఇక్కడ ప్రస్తావించావు . వీ కు వారిలో ఎంతవు ంది తెలు సు ?

అన్నీ సరైన సమాధానాలు గల మూడు ఎంప్రీలు నైకిళ్ళను బహుమతులుగా అందుకుంటాయి!*

1 2002 భూ సాన ఆసీయా క్రిడలలో ఐడివిత్త్యవలగ్‌ల్లో బంగారు పతకం సాధించావు . నాబర్ర వీ కు తెలు సా?

2 నేను అర్జున అవార్డు గ్ర పాతనైన ఏస్ మూటర్‌ను. 2002 కామన్వెల్త్ గేమ్స్‌లో కత్తరికార్డు స్పష్టించాను. నేనెవరు?

3 ఇటీవల నన్ను 'శతాబ్ది విస్థన ఇండియన్ క్రికెటర్'గా ఎంపిక చేశారు. నేనెవరో మీకు తెలుసా?

4 నేను పద్మశ్రీ సత్కారం పొందినవాణ్ణి. చెన్నై లో టెస్టింగ్ కోచింగ్ అకాడమీని నడపు మీ ళు న్నావు . వ్యాభ్యాసాలు చేయ దంతో పాటూ టీవీ నేరియల్స్‌లో, సీనివ్తాలలోనూ నటి స్తి న్నావు . నాబర్రెవ్రి టి?

5 ఫార్ములా 3 కార్‌ర్యాల్‌ ఛాంపీయన్‌షీపులో పాల్గొన్న తొలి భారతీయ్రు ణ్ణి. ప్రపించంలోనే అతివేగవంతుడైన భారతీయుడిగా నాకు పేరుంది. నేనెవరో తెలుసా?

ప్రతి ప్రశ్నకు దిగ్గవ పు క్కలతో పూ పీవోల వీ సెవ్తాధానాలను స్పష్టంగా ంయండి. ఈ ఐడుగులో మీకు బలూ జ్ఞప్తమైన క్రిడాకారు ళు ఎవరు? ఎంత రు? అన్న వివరాలకు విది వివరాలకు వు ఎవరుండా రాయండి. **నా అభివ్తాన క్రిడాకారు ళు :**

పాల్గొనేవారింతు : వయస్సు : తరగతి : చిర్ర నావ్త :

పీస : ఫోన :

పాల్గొనేవారి సంతకం :

తల్లి/కండ్రి సంతకం :

వివరాలన్నీ ప్రి క్తిగా నింసాక, ఈుతి కత్తిరించి 2003 ఫ్తా క్క 5వ తేదిలోగా అండ్లలా ఈ చిర్ర నావ్త కు పింపండి:

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్-17

చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్

82, డిఫెన్స్ అఫ్సర్స్ కాలనీ

ఈజుట్టుత్తంగల్, చెన్నై-600 097.

సూచనలు:

1. 8-14 ప్తా లోపు మయమ పిల్లలందరూ ఈ పోటీలో పాల్గొనమ్మ.
2. ఈ పోటీకి వచ్చే అన్నిభాషల ఎంప్రీల నుంచి ముగ్గురు విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు. విజేతలు వారికి తగ్గిన సైజు సైక్లు అందుకుంటారు. సైక్లు సమాధానాలుగల ఎంప్రీలు బహుకృత్య ఎక్కవ వచ్చున్నాయితే, నా అభిమాన హీరో ఏవరగా ఆధారంగా విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు.
3. న్యాయస్థేతం చే తుది నిర్ణయం.
4. ఈ మయంగా మూలపే ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జయబడవు.
5. విజేతలకు మయమాన్ని పోస్టుద్వారా తెలియజేస్తాము.

బహుమతులను మీకు అందజేస్తున్నవారు

పాఠకుల లేఖలు

నేను చందమామను రెగ్యు
లర్ గా చదువుతాను. చంద
మామ కుమారు పేజీ(పాపాగారి

ప్రింటింగ్ బొమ్మలు+క్వాళిటీ) చాలా బాగుం
టున్నది. లోపల అక్షరాలు మరీ దగ్గర దగ్గరగా
ఉంటున్నాయి. పదాల మధ్య ఇంకాస్త ఎడం
ఉంటే బావుంటుంది. లోపల బొమ్మలు
ఇంకా శ్రద్ధగా లోగడ 'చిత్ర' గారి ప్రమాణాలు
పాటిస్తూ ఉన్న చిత్రకారులతో మేముంచుడి. ప్రతి
సంచికా చిరకాలం దాచుకునే విధంగా ఉండా
లంటే అందరినీ రంజింపజేసే కథ కనీసం
ఒక్కటైనా అందులో ఉండాలి... చందమామ ఒక
అంతులేని కథల ఖజానా! స్నేహమూ, ఆత్మీ
యతా అనుబంధాలు అన్నీ కూడా వ్యాపారా
త్మకమైపోతున్న ఈ కాలంలో 'మనిషి' గుణం
ప్రాముఖ్యాన్ని చాటి చెప్పే 'చందమామ'
చిరకాలం వర్ధిల్లాలి.

- కె. గోపీనాథ్, ఒంగోలు-523001

1953 నుంచి చందమామ పాఠకుడిగా ఈ
ఉత్తరం రాస్తున్నాను. చందమామ రూపంలో
పూర్వప్రంథాను దుయచేసి ఏమాత్రం మార్చ కుండి.
చందమామ ప్రత్యేకత బొమ్మలు. పాత కథలు
అవే బొమ్మలతో ప్రచురించండి. కొన్ని కథలను
మీకు రెఫరెన్సుగా ఇస్తున్నాను...

-ఎం.వి.అప్పారావు, రాజమండ్రి-533105

విఘ్నేశ్వరుడు చాలా బావుంది. దీని తరవాత
రామాయణం ప్రచురించండి... వినోదనమయం
కూడా చాలా బావుంటోంది. చిన్నపిల్లలు కూడా
ఎంజాయ్ చేస్తున్నారు. మనోహరమైనా చాలా
బావున్నాయి. - హిమబిందు, బెంగళూరు

పండుగలకూ, పర్వాలకూ

జి. పుల్లారెడ్డి

స్వచ్ఛమైన నేతి మిఠాయిలు

5 దశాబ్దాలుగా దేశ విదేశాలలో

ఆబాలగోపాలాన్ని అలరెస్తూ

పరిశుభ్రమైన వాతావరణంలో

ఆరోగ్యకరమైన మిశ్రమాలతో

తయారయ్యే స్వచ్ఛమైన

నేతిమిఠాయిలు

ప్రీమియం

హైదరాబాద్

ఫోన్: 23201833,

23203176

బ్రాంచి:

గ్రీన్ ల్యాండ్స్ రోడ్,

సోమాజిగూడ

ఫోన్: 2341 1441

కర్నూలు : ఫోన్: 244188, 221445

భీటార్కానికా

జనసిద్ధుడు, రణగొణధ్వజులు, హిదామఱి వీటన్నిటికీ ధూరంగా సేల మహాజును ప్రశాంతస్థిందర ప్రదేశంలో గడపాలను కుంటున్నారా? అవుతే, ఒరిస్సాలోని భీటార్కానికాకు బంపులు దేరుండి. దాదాపు 600 చ.కి.మీ. విస్తరించి ఉన్న భీటార్కానికా ఒక స్థిందర ప్రకృతి నిలంపుం. పునదేశంలోని రెండవ

అతిపెద్ద పూంగ్రోవ అటవీ ప్రాంతం. ఇక్కడ అరవై రకాలకు పైగా పూంగ్రోవ జాతి చెట్లు ఉన్నాయి.

పిల్లల శరణాలయంగా ఉంటూ న్న భీటార్కానికా ఒక నేషనల్ పార్క్, అంటే జాతీయోద్యానం. అరుదైన, నశించిపోతున్న పక్షి, జంతు జాలాలు ఇక్కడ చాలా ఉన్నాయి. స్థీరుగా మళ్ళు పిల్లలూ, వలస పిల్లలూ కలిపి ఇక్కడ

170 జాతులకు పేగా ఉన్నాయి.

భీటార్కానికాకు మూడువైపులా నదులూ, ఒక వైపున సముద్రమూ హిద్దులు గా ఉన్నాయి. వీటి పుధ్య అడ్డదిడ్డంగా చిన్నచిన్న కాలువలు ప్రవహిస్తున్నాయి. అఖరికి అన్నీ బంగాళాఖాతంలోకి ప్రవహించడంతో డెల్టా ఏర్పడింది. చిన్నచిన్న నదులు డెల్టాలో చిన్నచిన్న దీమలు ఏర్పరస్తున్నాయి.

భీటార్కానికాను బంగాళాఖాతం క్రిడామైదానంగా వర్ణిస్తారు. సముద్రం అట్ర పొట్టును ఇక్కడ స్పష్టంగా చూడవచ్చు. సముద్రజలం పొడిత్తి అల పైకి లేచి డెల్టాలో ప్రవేశించినప్పుడు మంగ్రోవ అడమంతా పొంగుతుంది. అల సముద్రం లోపలికి వెళ్ళినప్పుడు కాలువల్లో బంకపు న్న పోరలు పోరలు గా బంపు టపిడి వెతలు, చేమిలు ఇతర సివు ద్ర జలచరాలు కనిపిస్తాయి. ఇది పూపిత్తలకు విచిత్ర అనుభూతిని కలిగిస్తాయి.

భీటార్కానికా పురొక అక్షరణ తాచేళ్ళు (అలివ ఝిట్టి టర్టల్స్). సంవత్సరానికి రెండుసార్లు లలాది చారల తాచేళ్ళు పుండలు పుండలు గా భీటార్కానికాకు గుడ్డు పేట్టడానికి వస్తాయి. వాటిని చూడాలంటే ప్రత్యేక అనుమతి పొంది, జలమార్గాలగుండానే వెళ్ళాలి. మోటారు పడవలు ఇక్కడ అద్దెకు లభిస్తాయి.

ఇక్కడికి చేరుకోవడం ఎలా?

చాందబాల్ (పు వనశ్వరకు 190 కి.మీ) నుంచి గానీ, రాజనగర్ (కేంద్రపారా నుంచి 30 కి.మీ) లేదా గుప్తీ (రాజనగర్ నుంచి 25 కి.మీ) నుంచి గానీ ఇక్కడికి చేరుకోవచ్చు.

పట్టు-విడుపు

రవు ణయ్య కొత్తగా ఇల్లు కట్టుకున్నాడు . నాలుగై గద్దలతో పొలంగా మన్న ఆ ఇంటిలో, పూత గద్దలు తనకుట్టుంబంకొని ఉండు కుని, ఒక గది రాఘవరాజు అనే యువకుడికి అద్దెకు ఇచ్చాడు .

రాఘవరాజు నిరూపద. ఒక కిరాణా దుకాణంలో పనిచేస్తూ, ఆ వచ్చే జీతం డబ్బుతో ఇబ్బందిగానే కాలం గడపుతూ ఉన్నాడు . అతడికి మేముకునేందుకు సరైన బట్టలు కూడా లేమా ఒక్కసారి డబ్బు లేక వంట కూడా చేసి కునే వాడు కాదు . రవు ణయ్య అతడి పరిస్థితి చూసి జాలి విడి, ఏదెలా సాయం చేయాలన్న కునే వాడు . కానీ అతడివై నూపు అందు కు వీలు పడనిచ్చేవాడు కాదు . “అతడికి జాలికొద్దీ సాయం చేస్తూ, అతడు నీ సాయానికి అలవాటు పడిపోయి, ఇక నీ ప్రియే ఆధారపడతాడు . స్వతంత్రంగా చాలినంత సింపాదించు కుని బతకాలన్న ఆలోచన అతడికి రాదు . కాబట్టి, అతడికేదో సాయం చేయాలన్న ఆలోచన లేవీ పట్టుకోకు!” అనేవాడు మే నూపు .

మే నూపు అంటే రవు ణయ్యకు చాలా గౌరవం. చిన్నప్పటి తల్లితండ్రులను పొగట్టు కున్న తనను చేరదీసి, విద్యాబుద్ధులు నేర్పి ప్రియోజకుణ్ణి చేసినవాడు గనక, ఆయన అంటే రవు ణయ్యకు ఎంతో గౌరవం ఉంది. ఆయన వూటలను త్రవ్వ. తప్పికుండా పాటిస్తాడు . కాబట్టి ఆయన వూటలకు వక్షనంగా ఉండిపోయే వాడు .

ఇలా ఉండగా ఒకనాడు మే నూపు సొంబయ్య పొరుగు గ్రామంలో జరుగుతున్న బంధువుల పెళ్ళికి వెళ్ళాడు. ఆ సాయంత్రం బజారు నుంచి ఇంటికి వచ్చిన రవు ణయ్యకు, రాఘవరాజు ను గదిలో నుంచి సిన్నగా పూలు గులు వినిపించి, ఆశ్చర్యపితు తూ ఆ గదిలోకి వెళ్ళాడు.

రాఘవరాజు నేలపై చాపిప్పేపిడు కుని పుప్పిటిలో పుప్పి గు తన్ను ఉన్నాడు . పుద్ధు పుద్ధు బాధగా, ‘అవ్వా, అవ్వా’ అంటూ పూలు గులు తన్నుతున్నాడు . రవు ణయ్య అతణ్ణి సిప్పిపించి, కారణం అడిగాడు .

“ఒంటో బాగా లేదండి జ్వరం వచ్చినట్టుంది,” అన్నాడత రాఘవలు నీయింగా.

“అయ్యో, పాపం అలాగా! మైత్ర్యుడిదగ్గరకు వెళ్ళి మందులు తెచ్చుకోలేకపోయావా?” అన్నాడత రవు ణయ్య.

“వైద్యుడి దగ్గరకా? వద్దులండి. ఆయన డబ్బివ్వకపోతే, నాడి కూడా చూడవు. రేపటికి జ్వరం అదేతగ్గవుతుంది,” అన్నాడత రాఘవలు.

రవు ణయ్య చేర్చి జేబు లోనికి పొనిచ్చి కొంతదబ్బు తీయ బోయి, అంతలోనే నవూ వు వూ టలు గ్ర ర్తుకు వచ్చి ఆగిపోయాడు. తన బాధలేవో తన పిడతాడు లెవ్వన కుని, అక్కడి నుంచి బయటకు వచ్చాడు.

అలా వూ డు రోజులు గడిచింది. వు ర్త నాడు రాఘవలు పినిచేసి కిరాణాడు కాణం య జవూ ని శుభ లింగం, రవు ణయ్య ఇంటికి వచ్చి రాఘవలు గ్ర రించి అడిగాడు. రవు ణయ్య అతడికి సింగతి వివరించాడు.

శంభులింగం, రాఘవులు గదిలోకి వెళ్ళి, అతడి ఒంటపైచెల్చి మేసీ వూ సీ రవు ణయ్యతో, “ఏమి టయ్యా ఇది? ఇతడి ఒత్త కాలిపాత్ర న్నది. కనీసం వైద్యుడి దగ్గరకు తీసుకెళ్ళాలన్న అలోచన వీ కు రాలేదా?” అన్నాడత కొపిగా.

రవు ణయ్య వెలవెలపోతూ, తనవే నవూ వు అన్నవూ టలు శంభు లింగానికి చెప్పాడు.

శంభు లింగం అతడి కేసీ వింతగా చూస్తూ, “భలే వు నీవీవయ్యా వు మ్మో వే నవూ వు అన్న వూ టలే వేదమాక్కుగా భావిస్తావా? ఆయన చెప్పింది నిజమేకానీ, ఒక మనిషికి జబ్బుచేసి ప్రాణాలు పోతూంటే కూడా, అతడికి సాయం చేయ కుండా మాటావా?” అంటూ రాఘవల లు ను లేపి, మైత్ర్యుడి ఇంటికి బయల్ పు డాడు.

ఆ సమయంలో పెళ్ళికి వెళ్ళి తిరిగి వస్తున్న మేనమామ, వీధివెంట పోతున్న శంభు లింగానీ, రాఘవలు నూ చూసి, ఏం జరిగిందని రవు ణయ్య ను అడిగి తెలు సు కుని, “శంభు లింగం అన్నవూ టలు ప్తి ర్తిగా వాస్తవం. ఏదైనా ఒక నియమానికి కట్టుబడ డులో తప్పలేదు. కానీ దేన్నైనా పట్టువిడుపు లంటూ మాటాల్చి! వు మ్మోచేసిన పిని పు వూ టికి తబ్బు. స్వితంతంగా ఆలోచించు కునే స్థాయి కి ను మ్మో వదగాలి. వు నీవీకి ఇంగిత జ్ఞానం అతి పు ఖ్యం. దాన్ని అలవరపు కునే ప్రయత్నం చెయ్య,” అన్నాడు.

వే నవూ వు వూ టలతో రవు ణయ్యకు కొత్త విషయం ఏదో బోధపడినట్టుంది.

మాయాసరోవరం

13

[నదీతీరంలోని కొండగ్రహిణి ముందున్న మైదాన ప్రదేశంలో జయశీల సిద్ధసాధకులకు పు కరకేత్రు కనిపించాడు. అతడి వెంట జయశీలుడి బాల్యమిత్రుడైన దేవశర్మ, సేనాని కొడుకు మంగళవర్మ కూడా వున్నారు. వారిని గుర్తుపట్టి జయశీలుడు అమితాశ్చర్యం చెందాడు. సిద్ధసాధకుడు జలగ్రహిణి నుంచి నరవానాన్ని కాపాడాడు. అది చేత్తో లెత్తి సాధకుడి పుంధ్ర బోధకుడిపొల్లింది. తరవాత—]

నరవానరం, సిద్ధసాధకుడికి పుచ్చిక అల్లు పావటం పూసీ, పు కరకేత్ర తోపాటు అందరూ ఆశ్చర్యపాల్గొన్నారు. జయ శీలు డ్ర త ప్రిగా ఓసారి నవ్వి, “ఇన్నాళ్ళకు సిద్ధసాధకుడు ఒక వాహి నాన్ని సింపాల్లింది! కాని, అది చాలా ప్రమాదకరమైన వాహనం. క పాణజిత్తు అనే వాణ్ణి, అది చంపినంత పనిచేసింది. ఈ సిర్ప స్వర్ణ ణ్ణి ఎత్తుకుపొల్లింది. అల్లు నా ఎలా ప్రాణాలతోబయట పిడ్డాడో తెలియటంలేదు,” అన్నాడు.

“సిర్పస్వర్ణ ణ్ణి, నేనే నరవానరం నుంచి రొందాను. అతడి ద్వారా నువ్వీ ప్రాంతాల మళ్ళుట్టు తెలిసింది,” అన్నాడు పు కరకేత్రు.

జయ శీలు డ్ర, పు కరకేత్రు ను ఆ పాద పుస్తకం ఒకసారి పిరిగా పూసీ, “నీ ప్రియతమ ప్రాణాంతకమైన గాయాల మాటేమిటి? ఇంత త్వరలో నువ్వు కోలుకోవటం, నాకెంతో ఆశ్చర్యంగా మారింది,” అన్నాడు.

పు కరకేత్రు, దేవశర్మను చూపిస్తూ, “కొండల్లో ఒకచోట చామణులు కుల పు ధ్య

మన్ను నన్ను, ఈయన తన చీపుతో రోంబాడతాడు. అందరూ వైద్యదేవుడని పిలుస్తారు గనక, నేనూ వీరిని ఆటర్ల తోనే పీల్చు స్పిన్నాను. ఆ వుధ్య ఒకసారి వీరితో మాయాసరోవరానికి వెళ్ళి, తిరిగి ఇక్కడికి వచ్చి, నీ కోసిం గాలిస్పిన్నాను, అన్నాడు.

అవు రావతీ నగరంలో బాల్యపు త్రుతూ, జూదగ హింలో తనతోటి జూదరీ అయిన దేవశర్మ, ఎప్పుడు వైద్యవిద్య నేర్చి, ఇలా వైద్యదేవుడయ్యాడో జయశీలుడికి అర్థం కాలేదు. అతడు దేవశర్మకు నమస్కరించి, “అయ్యా, వైద్యదేవా! ఈ మంగళవర్మ తమ అన్న చర్మదా?” అని అడిగాడు.

ఆ పూటలకు దేవశర్మ నవ్వి, “వుంగళవర్మ నా శిష్యుడు. నా దగ్గర వైద్యవిద్య నేర్చుకుంటున్నాడు. ఒకప్పుడితడికి పూయాసిరోవరం చేరాలని మూడేది! అమానా, వర్మా?” అన్నాడు.

వుంగళవర్మ బాధగా నిట్టూర్చు స్తూ తలమంచి ఒక్కణం తనకొప్పుకాల్చుకోవూస్తి కుని, ఏమోమెప్పుబోయేంతలో, ఆకాశం ప్రిదిస్తూ పిదపగా రెక్కల చుప్పుడు విసిపించింది. అందరూ తలలు ఎత్తిపూశారు.

ఆకాశంలో చిన్న హింసిల గ్రంహాకటి ఒక రథాన్ని లాగి తూ ఎగ్గి రుత్తున్నది. ఆ దశ్యం పూస్తి నేవు కరకేతూ, సిర్పనఖ, సిర్పస్విరల్లా చేతులెత్తి, “జ్యేష్ఠా పూయాసిరోవరశ్వర డిక్కి!” అంటూ ఏకకంఠగా కేకపెట్టారు.

ఆ కేక హింసిల రథంలో మన్నువాళ్ళు విని మూటారు! వుర్ణం రథం ఆకాశంలో ఒకణకాలం ఆగి, జయశీలుతూ వాళ్ళూ మన్ను చోటుకు వేగంగా ఎగ్గి రుత్తు వచ్చి, దామీలును ను నదీ జలంలో దిగింది.

నదీతీరంలో మన్ను వు కరకేతూ, అతడి అన్న చర్మ లెళ్ళసిర్పనఖ, సిర్పస్విరల్లా రథం నీట దిగగానే, ఆశ్చర్యపాతూ దానకేసీ పూసీ, “సిరోవరశ్వరుడెక్కడ? ఆయన అంగరకుత్త ఒంటరిగా రథం ప్రిద ఎంపు కొచ్చినట్లు?” అని ఒకళ్ళనొకళ్ళు ద్రిష్టింపు కుంటూ, తీరం ప్రిది నీటిలోకి దూకి, రుథం దగ్గరకు పోయారు.

ఇప్పిడు ఒడ్డున జయశీలుతూ, సీద్ధ సాధకుడూ, వైద్యదేవుడి పేరుతో చెలాపుణి అమత్తు న్న దేవశర్మాను నాని కొత్తు కు కొప్పుకాలి వుంగళవర్మ పూత్రవే మన్నూరు. జయశీలుడు, దేవశర్మకు కన్న సేగ్గ చేసి, వుంగళవర్మతో, “వర్మా, వునం ఏనాడూ శత్రు మఱం కాదు; పుత్రులం కూడా కాదు. నిన్ను చూస్తుంటే నువ్వు మాయాసరోవరానికి వెళ్ళి వచ్చిన వాడివిలా కనిపిస్తున్నామా ఆ పూట నిజవే గదా? అక్కడ కనకారాజుగారి

పీల్లలు కాంచనమాలా, కాంచనవర్మా ఎలా మార్చారు?" అని అడిగాడు.

పుంగళవర్మ ఏదో జవాబివ్వబోయి, తల వంచి తన కొయ్యకాలు కేసి ఒకసారి చూసి కుని, తరవాత తల ఎత్తి దేవశర్మకేసి చూస్తూ, "ఇలాంటి ప్రశ్నలకు జవాబివ్వాలంటే వైద్యుడేమూ అవుతావా, కావాలి," అన్నాడు.

"నీ గురుభక్తి మెచ్చదగిందే వర్మా!" అని జయశీలుడు అతణ్ణి వైచుకుని, "అయితే, నా ప్రశ్నను వైద్యుడేవుణ్ణి అడుగుతున్నాను," అన్నాడు.

అంతలో అక్కడికి, "జ్యేష్ఠ హాకాళా!" అంటూ సీద్ధసాధకుడు సుమానం వీధి ఎక్కి వచ్చి, "జయశీలా! నువ్వలా తావెగా ఈ నీటిపక్షి వెధవల్లో మాట్లాడతావేం? అవతల ఆ మొసలి ముఖంవాడూ, వాడినేస్తాలూ, ఆ దిక్కువూ లిన పిల్లల రథం ఎక్కి పారిపోవాలని చూస్తున్నట్లున్నది," అన్నాడు.

"సాధకా, నిజంగా వాళ్ళు పారిపోవాలని చూస్తూ, వునం ఆపిగలమా? ఒకవేళ వాళ్ళు పోయినా, ఇక్కడ వాళ్ళు అన చర్ర లిద్దరున్నారు కదా!" అన్నాడు జయశీలుడు.

సీద్ధసాధకుడు పుంగళవర్మకేసి, దేవశర్మకేసి కళ్ళూర్చు ముతూ ఒకసారి చూసి, "ఈ మంగళవర్మ మనం ఎరిగినవాడే! ఈ రెండో అతను నీటిపు నీషిలా లేడు. వునం వూయా సిరోవరం చేరటానికి సాయపడేవాళ్ళు నదిలోకి వెళ్ళారు. వాళ్ళు అటునుంచి అదే పారిపోవటం జరిగితే, ఇక ఇప్పట్లో వునం వూయా సిరోవరాన్ని చేరలేం," అన్నాడు.

ఆ వూటలకు దేవశర్మ చిన్నగా కోపం తెచ్చుకుని, "సాధకా, నీలో ఆలోచనకన్న,

ఉద్రేకంపాలెక్కువలా మూది. ఆ పు కరకేతు పినిగట్టుకుని, ఈ కొండప్రాంతాలకు ఎందుకొచ్చాడన్న కున్నామో నిన్నూ, నీ వీ త్రుణ్ణి ఆ వూయా సిరోవరానికి తీసి కుపాయేంపుకే. అక్కడ భయంకర త్రైజలవ కరాస్పిడి అనుచరలతో, వీ ఇద్దరూ పారాడి, ప్రాణాలతో బయటపడమనే మాట్లుంది," అన్నాడు.

"జలరాస్పిలా? వాళ్ళను ప్రహాళాడి అండతో, ఈ శూలానికి గుచ్చి, నీటినుంచి లాగి, ఒడ్డున పడవేయ గలను. ఇక జయశీలుడా! అతడి దగ్గర వు హాళాడి బంటు కాలకాలుడు స్వయంగా బహిరించిన ఖడ్గం మూడనే మన్నది," అన్నాడు సీద్ధసాధకుడు.

దేవశర్మ ఎమో తెలియని సాధకుడు అతడితో గిల్లికణ్ణా పేట్టుకునే ప్రిహదం మన్నదని గ్రహించిన జయశీలుడు, దేవశర్మతో, "అయ్యా, వైద్యుడేవా! వీ శిష్యుడైతే ఈ పుంగళవర్మను పింపి, నదిలో ప్రకరకేతు హింసలరథం వాడితో

ఆవు తున్నువుంతనాలేవుటో తెలుసుకోవచ్చుగదా,” అన్నాడు.

జయశీలుడు అలాంటి సూచన ఎందుకు చేశాడో గ్రహించిన దేవశర్మ, పుంగళవర్మతో, “శిష్యా, పుంగళా! నువ్వు పాలు, ఆహారం రథంలో వూయా సిరోవరశ్వర డాక, ఆవున అంగరక్షకుడెందుకున్నాడో తెలుసుకురా,” అన్నాడు.

పుంగళవర్మ, దేవశర్మకు తలవంచి నన్ను రించి నదికే నడిచాడు. అతడలా వెళ్ళిపోగానే జయశీలుడు, దేవశర్మతో, “శర్మా, ఇప్పిడు చెప్పి—వూయా సిరోవరశ్వర డానాడు అపహరించుకుపోయిన హీరణ్యమితం రాజకుమార్తె కుమార్తె డూ? పుంగా మార్నారా?” అని అడిగాడు.

“వాళ్ళిద్దరూ? నువ్వే. కాని, వాళ్ళ అపహరించబడినందుకు నువ్వనే హీరణ్యమితం రాజు డుఃఖిస్తాంటే, అపహరించుకువచ్చి

నందుకు ఆ వూయా సిరోవరశ్వర డు విచార పిడు తున్నాడు,” అన్నాడు దేవశర్మ.

జయశీలుడు, దేవశర్మా ఇలా సింభాషించుకునేంతలో సీద్ధసాధకుడు, “జ్ఞాను హాకాళా!” అంటూ నరవానరం మీది నుంచి కిందికి డూకి, “జయశీలా, ఏమిటి చిత్రం? మీ రిద్దరూ లోగడ ఒకరినొకరు ఎరిగి మమ్మ వాళ్ళా? ఆ సింగతి ఇంతులమ్మెందుకు దాచామో” అని అడిగాడు.

జయశీలుడు అతడిని మెల్లిగా మాట్లాడు ను హేచ్చరించి, “సాధనా, కొంచెం శాంతించు. ఈ దేవశర్మా, నేనూ బాల్యమిత్రులం. నూ ఇద్దరిదీ అవుతామీ సగం. ఆ సగంలో ఒక్కొక్క అందెవేసిన జూదగాళ్ళం—అదంతా పేద్ద కథ! ఇప్పిడు నేం ఇద్దరం మిత్రులం అనే సింగతి పుకరకథకు తెలియకూడదు. అలా తెలిస్తూ, ను ఆ వూయా సిరోవరశ్వర డానావాళ్ళి చిత్ర పడచేసి, కాంచనవూలా, కాంచనవర్మలను బంధవిప్పు కుట్టి చేసు అవకాశం మూడువు,” అన్నాడు.

“అదా సింగతి! ఇప్పిడి పీట్టలరథం గొడువ వచ్చిపడిందే, దీని వెనక నున్న రహస్యం ఏమిటి? ఈ రహస్యం ఏమిటో ను ఇద్దరికీ మిత్రుడైన దేవశర్మకు తెలిసివుండాలి,” అంటూ సాధకుడు ఒక్క డావిహాపాల్చి దేవశర్మను అప్యాయంగా కౌగలించుకున్నాడు.

దేవశర్మ నమ్మతూ సీద్ధసాధకుడి భుజం తట్టి, “వూయా సిరోవరంలోని జలవక రాస్తి, ను మూచంపిగలిగితే, నీకు పుహా కాలిడి నుంచి సిర్వశక్తులూ సీద్ధించగలమా ఆ జలవకుడు, ను మూఆరాధించే పుహా కాలిడికి బద్ధవిరోధి!” అన్నాడు.

“అలాగా! వాణ్ణి పట్టి, నా వాహనమైన ఈ నరవానరానికి వే తగా వేస్తాను. ఏం బంటూ నరవానరా!” అంటూ సీడ్డుసాధకుడు నరవానరాని జాన్ని శ్రాంతో చిన్నగా తాకాడు.

నరవానరాని ఎగిరి గంతేసి, నది ఒడ్డున నిలబడినప్పుడు ఏనుగు జలహరింకేసి బయలుదేరింది. సాధకుడు చివ్విసన్నుండు కుప్పారు, దాని చేర్చి పట్టుకుని, “ఆగు, నరవానరా, ఆగు! ఇప్పుడు నుండు కరకేతూ, అతడి యజమాని అయిన నూనూసిరోవరేశ్వరుడి పుత్రులం. ఆ నీటి ఏనుగు నీ అన్నలాంటిది, గుర్తుండు కో!” అన్నాడు.

ఆ నూటలకు దేవశర్మ బిగ్గరగా నవ్వి, తన చేతిలోని వజ్రాలు తాపిన కర్రను పైకెత్తి, నదికేసి చూపితూ, “అక్కడ నూనూసిరోవరాని ఏదో గుండగోళం జరిగి మాడాలి. అలా కాకపోతే, సిరోవరేశ్వరుడు జలవిహారం తిరిగే, ఈ హింసిల రథం ఇలా ఆకాశంలోకి ఎగిరి

ఇక్కడ ఈ నదిలో వాలి మాడవు,” అన్నాడు. దేవశర్మ ఇలా అంటూ ఉండగా నుండు పుంగళవర్మ, అతడి వెనకగా విచారంతో తల వంచుకుని పుకరకేతూ అక్కడికి వచ్చారు. పుకరకేతూ కళ్ళు నీళ్ళు పర్యంతమైపోతూ, “వైద్య దేవా! ఇంతకు ఒక గంటకాలం నుండు సిరోవరాని హింసిల రథం నీ ద జలవిహారం చేస్తాను. నూనూసిరోవరేశ్వరుణ్ణి, అయిన వెంట పున్న రాజకుమారి కాంచనమాలనూ, జలప కుడిరాని పులి హితాత్మగా నీటి నుంచి పట్టి తేలి, పట్టుకోవాలని చూశారు. రథాన్ని నడిపి వాడూ, అంగరకుడూ ఆ ప్రియదం తప్పించేందుకు రథాన్ని, నీటిలో నుంచి ఆకాశంలోకి ఎగిరించారు. కాని...” అంటూ ఇక నూటలచేత కళ్ళు నీళ్ళు పుడు పు కుంటూ నిలబడిపోయాడు.

దేవశర్మ ఎక్కడలేని ఆధుర్వా కనబరుస్తూ, “రథంలో మాడవలసిన సిరోవరేశ్వరుడు,

రాజకుమారి కాంచనమాలా ఏవు యోగ్యత ?” అని అడిగాడు .

పు కరకేతు తనను తాను సింబాళించు కుని, “పూరం జరిగిపోయింది, వైద్యుడేవా! హింసలరథం అలా ఆకాశంలో ఎగిరితూ ఉండగా, వాటిపై దికి రాబందు పిల్లల గ్రంథానికి వచ్చి పడిందట. హింసలు బెదిరి, చెల్లాచెదురై పారిపోయే సైన్యంలో రథాన్ని తలకిందులు చేసినై. ఆ సమయంలో సిరోవర్ష్యురథా, రాజకుమారి, రథాన్ని తోలేవాడూ — పుగ్గరూ పట్టుకున్నా, పుహరణ్యంలో ఎక్కడో పడిపోయారా,” అన్నాడు .

ఆ పూటలు ఎంటూనే దేవశర్మతోపాటు, జయశీలురూ, సీద్ధసాధకురూ నిర్భయంగా పోయారు . “రాజకుమారి కాంచనమాల అంత ఎత్తునంచి పడి ప్రాణాలతో మూడటం అసింభవం! సాధకా, ఇంతకాలంగా పునం చేసిన శ్రమ, పడిన కష్టాలూ—అంతా వధా!” అన్నాడు , జయశీలుడు ఒరలోని కత్తిని బయటికి లాగి, పూరంగా వసీరివేస్తా.

“తన తండ్రికి జరిగిన ప్రమాదం సింగలి ఎంటే పిద్యము ఖి ఏ అపూర్ణ త్యానికి ఒడి

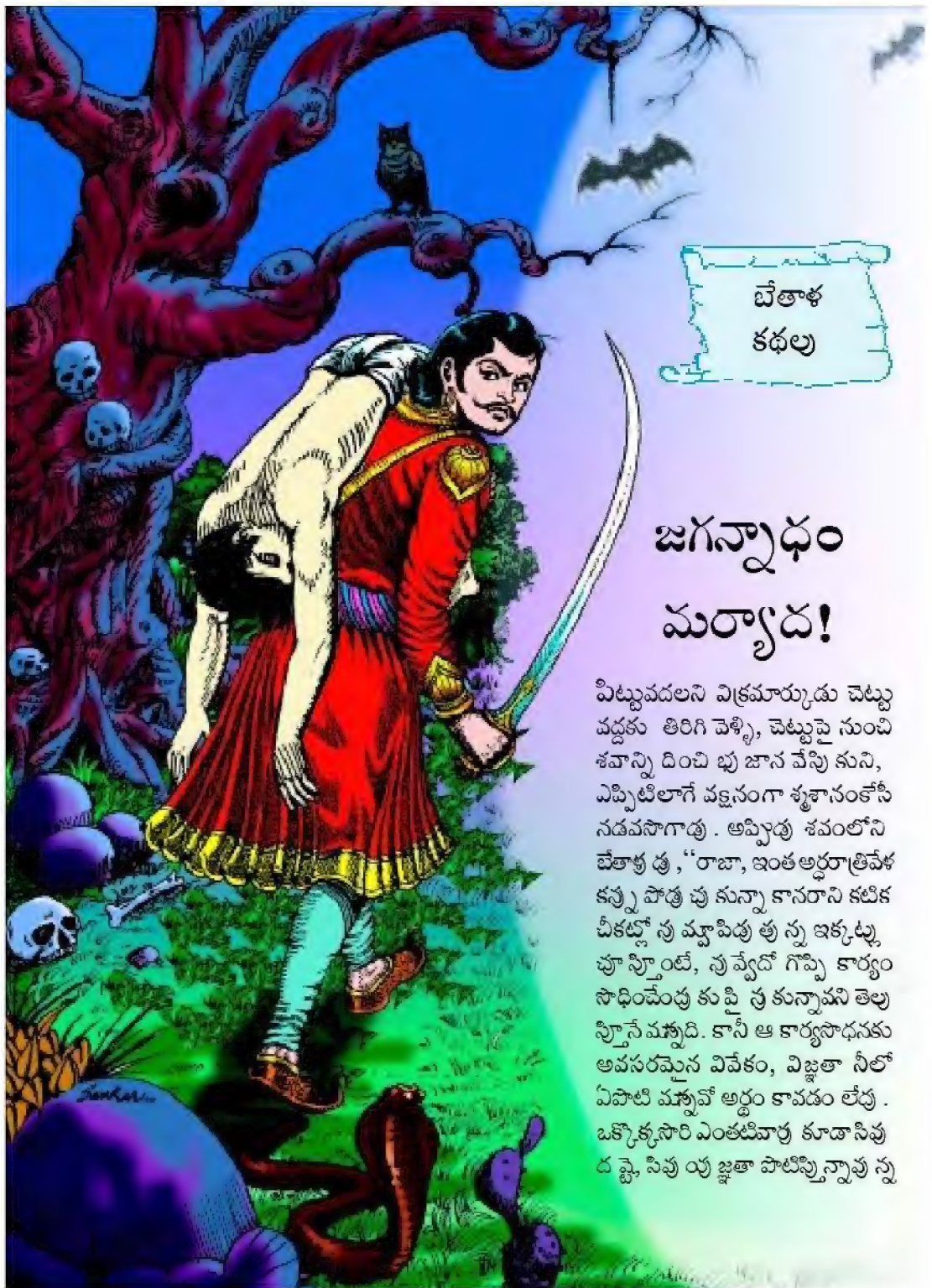
కట్టుతుందో!” అంటూ బాధతో దేవశర్మ చేతిలోని వజ్రాలు తాపిన కర్రను గట్టుగా నేలకేసి కొట్టాడు .

సీద్ధసాధకుడు నిబ్బరంగా అందరి పుఖాలకే ఓపూర్త పూసీ, “సిరాజేడుకుడి! అనమసిరంగా భయపడకూడదు . రథం నుంచి జారిన ఆ ఇద్దరూ ఏ కలువ కొలను లోనో, గుబురు కొవ్వల ఏడువ నుంచి దూరపడిన రోతంగా మూటారు . పునం వాళ్ళను వెతికేందుకు కొందరిని పంపి, పుగతావాళ్ళం పోయి ఆ జలరాశిలను పుహకాలు డికి బలి ఇద్దాం. ఆ పూర్తి సిరోవరం ఎంత దూరంలో మూటుంది?” అన్నాడు .

సీద్ధసాధకుడు పూట పుగించే లోపలే నదివైపు నుంచి, “జలరాశిలు! జలరాక్షసులు!” అన్న కేకలు వినిపించినై.

జయశీలు డితోపాటు ఇక్కడున్న వాళ్ళం దరూ చప్పిన తలలు తిప్పి నదికేసి పూశారు . తోడేలు తలలు గల కొందరు రాశిలు, రాతి గదలను పైకెత్తి, నదిలో ఈడుతూ హంసల రథాన్ని చుట్టు పుట్టం కు, దానికేసి మెగువన్నారా .
— (ఇంకామూది)

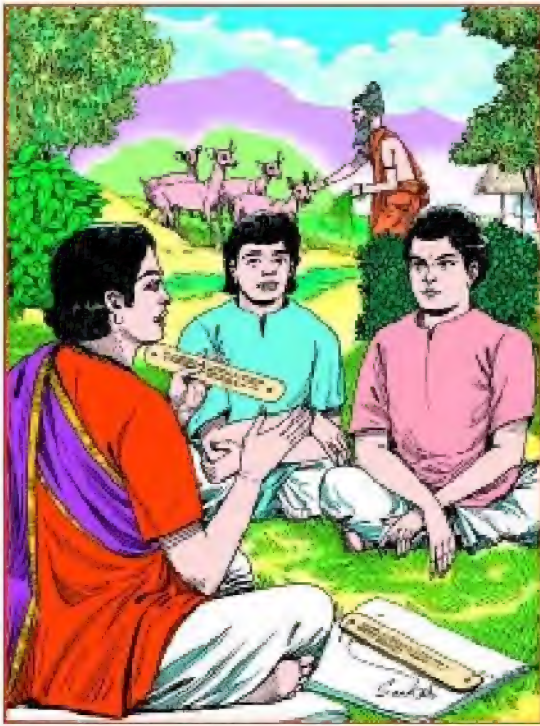

బేతాళ
కథలు

జగన్నాథం మర్యాద!

పిట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసి కుని, ఎప్పటిలాగే వక్షసంగా శ్మశానంకోసం నడవసాగాడు. అప్పితు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, ఇంత అర్హాత్రివేళ కన్ను పొడవు కున్నా కానరాని కటిక చీకట్లో నువ్వు పడుతున్న ఇక్కట్లు చూస్తూంటే, నువ్వేదో గొప్ప కార్యం సాధించేందుకు పై ను కున్నావని తెలుస్తోనే వస్తుంది. కానీ ఆ కార్యసాధనకు అవసరమైన వివేకం, విజ్ఞతా నీలో ఏపాటి వస్తువో అర్థం కావడం లేదు. ఒక్కొక్కసారి ఎంతటివారూ కూడా నీవు దుష్టై, నీవు యజ్ఞతా పోటిస్తానన్న

భ్రమ కొద్దీ, అవివేకంగా ప్రవర్తిస్తుంటారు. ఇంపు కు ఉదాహరణగా నీకు, వు హాకపి, విజ్ఞాతూ అని కీర్తిపొందిన వూ ధవశర్మ కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను,” అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

పై ర్వం రాఫూ మితం గ్రాపుంలో, జగన్నాథం అనే ఒక భాగ్యవంతుడు ఉండేవాడు. అయినా వుంచీవు ర్యాదా తెలిసినూడని బాగాబురంది. ఎంపు కంటే, ఇంటికొచ్చిన అపరిచితులను కూడా, అల్లు నూరిని ఆదరించినట్లు ఆదరించేవాడు. రాఫూ మితానికి ప్రియం బు లెవర్ వచ్చినా, అయిన ఇంటనే విడిది చేసేవారు. వాళ్ళకు సకల సిద్ధ పాయాల్లా సిద్ధ కూర్చేవాడు.

జగన్నాథానికి వుంచీబుర రావడానికి, ఆ ఊళ్ళోనే ఉంటున్న రాఫూ చంద్రుడు కూడా కొంత వరకూ కారణం. రాఫూ చంద్రుడు, జగన్నాథం చిన్ననాటి స్నేహితు లే కానీ ప్రవర్తనలో ఉత్తర,

దోష వల్లా మూటారు. రాఫూ చంద్రుడు తన ఇంటికేవరొచ్చినా ముక్కురిగా మాట్లాడేవాడు. నోరు తెరిచితే అడిగితే తప్పి వుంచినీళ్ళ కూడా ఇవ్వడం. అతడితో కూడా పూట గా మాట్లాడింది. అల్లు నా, బాగా ఉబున్నవాడని బంధు ము, ఆ ఊరు వచ్చినప్పటికీ ఒకసారి పలకరించి వెళుతున్నానంటారు.

ఈ ప్రసంగంలో ఉబున్న వుంచినది లేదని రాఫూ చంద్రుడు అంటాడు. వుంచినా వుంచిన ధనం లేదని జగన్నాథం అంటాడు. ఊరివారందరూ ఈ విషయం చెప్పుకుని రాఫూ చంద్రుడితో పాల్చి జగన్నాథాన్ని వురింత మెచ్చుకుంటుంటారు.

ఇలా ఉండగా, ఆ ఊరికి ప్రహాళి వూ ధవ శర్మ వచ్చాడు. వూ ధవశర్మ, జగన్నాథం, రాఫూ చంద్రుడు ఒకే గురువు మహర్షి విద్యాభ్యాసం చేశారు. చదువు ముగించి రోజుల్లో వూ ధవశర్మ అందరికంటే ముందు ఉండేవాడు. గురు మా చెప్పిన పాఠాలు అర్థంకాక రాఫూ చంద్రుడు, జగన్నాథం, వూ ధవశర్మను ఆశ్రయించేవారు. అతడు వివరించి చెప్పిన తర్వాత, వాళ్ళకు పాఠాలు బాగా అర్థం అవుతున్నాయి.

“నువ్వు చెబితే బాగా అర్థం అవుతున్నాయి. గురువుగారు చెబితే అర్థం కావడం లేదు. నున గురువుకంటే నువ్వే బాగా తెలివైనవాడివి!” అన్నాడు జగన్నాథం ఒకసారి.

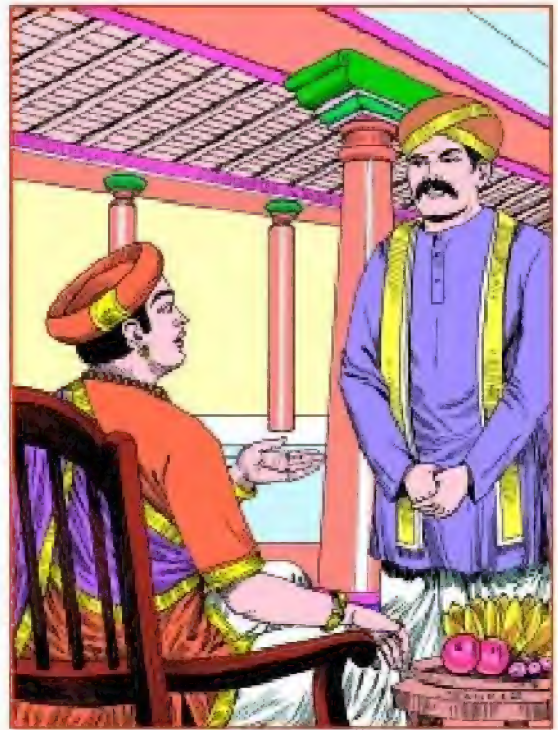
“గురువు చెప్పక ముందు నాకూ ఈ పాఠాలు అర్థం కాలేదు. అయినా చెప్పడం వల్లనే అన్నీ నాకు తెలుస్తున్నాయి. వురు శ్రద్ధగా పాఠాలు వినుండి. వున గురు మహాలా గొప్పవాడు,” అని వూ ధవశర్మ, జగన్నాథంతో అన్నాడు.

అల్లు తె, ఎంత ప్రియ స్త్రీంచినా, ఆ ఇద్దరికీ గురుముఖాన కాక, మాధవశర్మ చెప్పడం వల్లనే పాఠాలు అర్థవు యే వువి.

పూ ధవశర్మ ఈ విషయం గుర్త మతగ్గర ప్రిస్తావించాడు . ఆయ న నవ్వి, “గు ర్త పు ఖాన వి ద్య నేర్వడానికి గొప్ప ఏ కాగ్రత అవసరం. అది నీకుంది; వాళ్ళకు లేదు . గు ర్త పు ఖాన నేర్చునవాడికి విద్య రాణిస్తోంది. మి త్రు ల తుంచి నేర్చినవారి విద్య అవగాహిణే తప్పి రాణింపితు సహకరించదు . కాబట్టి వాళ్ళ కూడా ఏ కాగ్రత అలవర్చుకుందే తుంచిది,” అని చెప్పాడు.

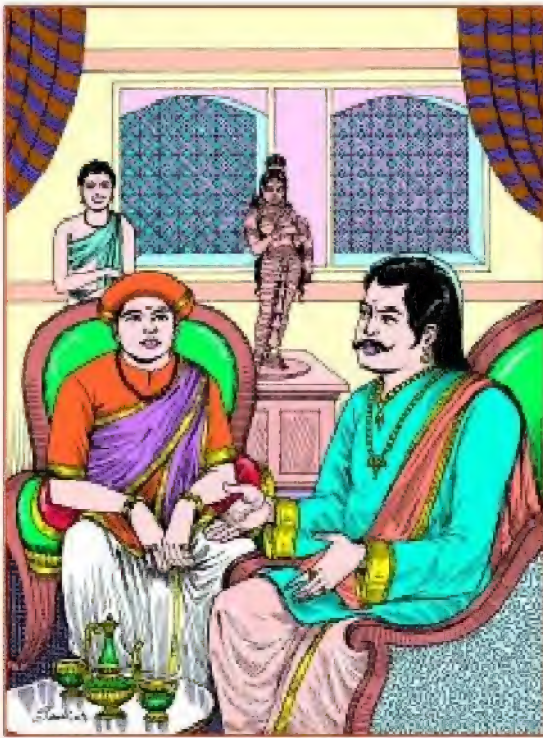
తర్వాత కొన్నాళ్ళకు విద్యాభ్యాసం పై ర్త యోగక, గు ర్త మాత పు గ్గర్నీ ఆశీర్వదించి పింపిస్తూ , పూ ధవశర్మతో, “నీమారు హాకవి, పిండిత్ర డివి అవతామారాజాశ్రయం పొంది సాహిత్యసేవ చెయ్యి,” అన్నాడు. రామ చంద్రు డితో, “గవు నించావు , నీకు వ్యాపార ద స్తీ ఎక్కువ. ఎచ్చ టివారికి ఊపికారు చేసినా చేయ కున్నా, అపికారు పూ త్రం చేయ కుండా నీ వ్యాపారం కొనసాగింపు ,” అన్నాడు . ఇక జగన్నాథంతో, “నీకు పేద్దలిచ్చిన ఆస్తి చాలా మూది. గొప్పవాడిననిపింపు కోవాలన్న కోరిక మూది. ఈ ప్రిపించంలో విద్య ఒక్కటే నీ పీని గొప్పవాణ్ణి చెయ్యడు! నువ్వు గొప్పవాళ్ళని అనిపించు కున్నవాళ్ళన ఆదరిస్తూ వు ర్యాద స్పి డిగా తుంచువర తెచ్చుకోగలమా” అన్నాడు .

జగన్నాథం, రావు చంద్రు డు రావు పితం వెళ్ళిపోయారు. మాధవశర్మ రాజధానికి వెళ్ళి రాజాశ్రయం పింపాదించి తు హాకవిగావర తెచ్చుకున్నాడు . ఒకసారి రావు పితం గ్రావు ధికారి అతణ్ణి తనగ్రావు నీకి ఆహ్వానించగా

మాధవశర్మ అక్కడికి వెళ్ళాడు. గ్రామాధికారి అతడికి సకల తు ర్యాదలూ చే, “పూ గ్రావు నీకి అతిథిగా వచ్చార కాబట్టి నా ఇంట మి కు మితి ఏర్పాటు చేస్తున్నాను. లేకుండా, గ్రావు నీకి ప్రివు ఖు లెవర వచ్చినా జగన్నాథం ఇంట అతిథ్యం న్నెకరిస్తారు . అతిథివు ర్యాదలకు జగన్నాథం పేట్టించారు,” అని చెప్పాడు.

జగన్నాథం తన చిన్ననాటి స్నేహితుడనీ, కాబట్టి అతడింట్లోనే తానెందడు బాతులుం దనీ మాధవశర్మ, గ్రామాధికారికి చెప్పి ఒప్పించాడు . ఈ సంగతి గ్రావు ధికారి ఒక తు సీ చేత జగన్నాథం ఇంటికి కవు రంపాడు . పూ ధవ శర్మను వెంటనే తన ఇంటికి పంపవలసిందిగా జగన్నాథం ఆ తు సీ ద్వారా గ్రావు ధికారికి చెప్పి పంపాడు. మాధవశర్మ తన శిష్యుడు కుశ లుడితో కలిసి జగన్నాథం ఇంటికి వెళ్ళాడు.

జగన్నాథం గ్రంథంలోనే మిత్రాంతరంగా విలసిల్లిన ఆత్మీయంగా కౌగిలించి లోనికి తీసుకువెళ్ళి సకల సిద్ధ పాపాలూ ఏర్పాటు చేశాడు. పిట్టపిల్ల పిల్లపిల్లలక, పంచభ్యుపిరవూ న్నాలతో విందు భోజనం, దానిదానెజనాలను -- ఆ ఇంట్లో పొందిన అనుభవాలు కుశల జ్ఞాన దిగ్భాంతి జ్ఞానాన్ని.

ఆ మర్నాటి నుంచి ఊరివారికి కవిత్వం వినిపిస్తూ వూధవశర్మ వాళ్ళ నుంచి ఎంతో గౌరవాదులు పొందాడు. అలాంటి రోజులు గడిచాక, ఒక రోజు రాత్రి భోజనాలయ్యాక వూధవశర్మ జగన్నాథాన్ని రావు చంద్రుడి గృహించి అడిగాడు.

“వాడికి వ్యాపారం తప్పి ఇంకో దాని మూడవు. ఏదో వ్యాపారం పనిపూర్వకంగా

ప్రాంతాలకు వెళ్ళాడు. ఒకటి రెండు రోజుల్లో తిరిగి రావచ్చు,” అన్నాడు జగన్నాథం.

“అండే, గ్రంథ మూరి పూటను అలా పాటిస్తూన్నాడన్నమాట!” అని నవ్వి, “నువ్వు కూడా గ్రంథ మూరి పూటను అలా పాటిస్తూన్నట్లే మూడి,” అన్నాడు వూధవశర్మ.

అందుకు జగన్నాథం కాస్త చిన్నబుచ్చుకుని, “వూ ఇద్దర్నీ పోల్చడం నాకు నచ్చలేదు. గురువు రామచంద్రుడికి సులభమైన పని చెప్పాడు. నా సంగతి అలా కాదే! గొప్పవాళ్ళను సులభం కోవడం అండే పూటలా? వాళ్ళలా ఊళ్ళోకి వచ్చారని తెలియ గానే, వాళ్ళకేం పైలతో అలంకరించిన బండిని పింపిస్తాను. పిల్ల కునేందుకు కొత్తపిల్ల పిల్ల, భోజనానికి అరుదైన కూరలూ అవీ ఏర్పాటు చేస్తాను. రావూ పితం చుట్టుపక్కల మన్ను వింతలు వోషాల్స వారికి పూపించే నోకర్లం కలిగిస్తాను. ఈ చుట్టుపక్కల నా అంతటి గ్రంథాన్ని లేడన్నాడని తెచ్చుకున్నానంటే అందుకు నేనెంతో కష్టపిస్తాను. గ్రంథ మూరికేం ఒక్కమాట అండే సిరిపాత్రుంది. అవులు చేయడం ఎంతో కష్టం!” అన్నాడు.

వూధవశర్మ, జగన్నాథాన్ని ఎంతగానో మెచ్చుకుంటూండగా, ఇక్కడికి రామచంద్రుడు వచ్చాడు. అతడు వూధవశర్మను పూస్తూనే పిట్టరాని సంతోషంతో కౌగిలించుకుని, “నేనూళ్ళో లేకుండా పూసీ వచ్చామా కదా—నువ్వు వచ్చావని తెలియ గానే వెళ్ళిన పినిని అర్థంతరంగా వదిలి వచ్చాడు. మెంటనే బయల్ పడ్డు. మా ఇంటికి వెళ్దాం,” అన్నాడు.

ఆ రాత్రికి అక్కడ మూడి మర్నాడు మూడవ వూధవశర్మ ఎంతగానో చెప్పి పూశాడు

కానీ రావు చంద్రుడు వినలేదు. చివరకు కుశలుడు, పూ ధవళ్యుడు, రావు చంద్రుడింటికి వెంటనే వెళ్ళక తప్పలేదు. ఇద్దరూ కొంతసేమి చిన్ననాటి కబుర్లు చెప్పికున్నాక, “నువ్వు గొప్పి కవివయ్యావని విన్నాను. నీ కవిత్వం కాస్త వినిపించు,” అన్నాడు రావు చంద్రుడు.

పూ ధవళ్యుడి పద్యాలు చదువుతుంటే, “చదివేసి ఊర కుంటే నాకేపు ధవు ముందే, కాస్త విడమర్చి అర్థం కూడా చెప్పు,” అన్నాడు. పూ ధవళ్యుడు వివరించి చెప్పగానే, “నువ్వు చాలా బాగా పాఠాలు చెబుతావని అప్పుడనుకునే వాళ్ళు కూడా? నీ కవిత్వం కూడా గొప్పదే!” అని పుచ్చుకున్నాడు.

పు ర్నాడు ఉదయం సిద్ధం చేసి, ఇంట్లో వేణ్ణిళ్ళ స్నానాలు లేమాపించభ్యపిరవూ న్నాలు లేమాదానిదానెలావలు లేమారావు చంద్రుడి కుటుంబం వాళ్ళ తాపేంతిందే, అదే పూ ధవళ్యుడూ, కుశలుడికి పేట్టారు.

ఆ రోజు సాయంత్రం జగన్నాథం ఇంటి నుంచి నౌకర వచ్చి, పూ ధవళ్యుడే ఇబ్బంది అనిపించినా శిష్టి వ్యధితోసిహా తనింటికి వచ్చి వుండొచ్చని కబురు చెప్పాడు. కుశలుడితో వెళ్ళాలని మూడి కానీ రావు చంద్రుడు, పూ ధవళ్యుడే, “ఈ ఊరినుంచి వెళ్ళేదాకా నువ్వునా ఇంట్లోనే మూడాలని కోర త్తన్నాన,” అన్నాడు.

పూ ధవళ్యుడు తన రావు చంద్రుడి ఇంటనే మూడాలని జగన్నాథానికి కబుర్లు పంపాడు. ఆయన ఆ ఊళ్ళో ఇంకొకరు త్త రోజులు న్నాడు. వెళ్ళేటప్పుడు రామచంద్రుడాయనకు పంచెల చామిఇచ్చి, “ఎప్పుడో నీ ఊర వచ్చిన్ను త్త దీన్ని వడ్డీతో కలిపి ఇంతకుందే పుంచిది రాబట్టు కుంటాన,” అన్నాడు. కుశలుడిగా పూ టలు చాలా ఎబ్బెట్టుగా తోచాల్సి.

బేతాల్తుడు ఈ కథ చెప్పి, “రాజా, విజ్ఞులకు సివుద స్థి ఉండాలంటారు కానీ అన్ని వేళలా సివుద స్థి పూ పిడుం విజ్ఞత అనిపించు

కుంటుందా? వూ ధవళర్య మి త్రు లలో జగన్నాథం ఉత్తవు థు , రావు చంద్ర థు కుసింస్కారి. అల్లు నప్పిటికీ వూ ధవళర్య, రావు చంద్ర డింట ఉన్నంత సింతేషింగా, జగన్నాథం ఇంట ఉన్నట్టు కనిపించదు . రావు చంద్ర థు తన బాల్యమి త్రు ణ్ణీ తన ఇంటికి రవున్ని ఆహ్వానించాడే తప్పి, అక్కడాయ న కాస్తీ సై ఖంగా ఉండేందు కు ఎలాంటి నోకర్యమూ కల్పించలేదు . అల్లు నా వూ ధవళర్య, రావు చంద్ర డి ఆతిథ్యాన్ని మెచ్చుకున్నట్టు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. ఇంధ్ర కు కారణం ఏమి టో అర్థం కావడం లేదు! ఈ సిందేహాలకు సివూ ధానం తెలిసీకూడా చెప్పకపోయావో, నీతల పగిలిపోతుంది,” అన్నాడత .

దానికి విక్రమార్కుడు , “ వూ ధవళర్య వు న్నప్పి లన అంచనావేయ దానికి అవసర మైతొత విజ్ఞత కువాడత . జగన్నాథం అనూ యూ పిర్ర థు , అతడొప్పుహిభావం నటన అన్నది, ఆయ న త్వరలోనే గ్రహించాడు . గొప్పవాళ్ళ కోసిం ప్తి లతో అలంకరించిన బండిని పింపితా ననీ, చు ట్టుపిక్కల గల వెజేబెల్లు చూ పీస్తాననీ, తనూ తనకుట్ర ంబం స్వయంగా గొప్పవాళ్ళన

లవింపు కుంటావు నీ, అతడు వూ ధవళర్యతో అన్నాడు . కానీ వీటిలో ఏ ఒక్కటి అతడు వూ ధవళర్యకు చేయ లేదు . అందే-వూ ధవళర్య గొప్పవాడు కాదని అతడు భావిస్తున్నట్టు తెలుస్తోనే వస్తుంది. ఆయ న గ్రామూ నికి వచ్చా డని తెలిసినా, గ్రామాధికారి చెబితే తప్పి వు నిషీని పింపలేదు . పు రి రావు చంద్ర డి విషయం తీసి కుంటే, అతడికి వు ర్యాదలు తెలియ మాఅల్లు నా, అతడు వూ ధవళర్య వచ్చా డని తెలియ గానే వ్యాపార వ్యవహారాలను కూడా సిగులో వూ న్న కుని స్వయంగా వచ్చి, ఆయ న్న తన ఇంటికి రావలసిందిగా ఆహ్వా నించాడు . జగన్నాథానికి గొప్పవాళ్ళన గొప్పగా ఆదరించుతూ తప్పుకోవాలనే తప్పి, అల్లు న వాళ్ళ గొప్పతనం పట్టి ఆసక్తిలేదు . లోకంలో, వు ర్యాద బాగా తెలిసినవాడు చూప వూ న్నా లు వు ర్యాదకుంటే, వు ర్యాద తెలియ నివాడు ఇచ్చి కొద్దిపాటి వు ర్యాద గొప్పిది. ఎందు కంటే, అది హి దువు లోంచి వచ్చింది!” అన్నాడు .

రాజుకు ఈవిధంగా వక్షనభంగం కలగ గానే, దేతాళ్ళ థు శవంతోసిహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు.

— (కల్పితం)

[ఆధారం: “మస్తింధర” రచన]

‘ఇదిగో దువ్వెన!’

తల దు మ్మకోపదానికి ఉపియో గివేడి దు మ్మెన
అని అందరికీ తెలు సు . అర్లు తే దాని ఉపియో గం
అంతటితో అర్లు పోషం లేదు . పు న జానపద ఆచార
వ్యవహారాలలో దు మ్మనకు ప్రత్యేకస్థానం ఉన్నది.
పు త్తర్లు దు వలు అపు త్తూరిని పై జించేప్పుడు
పిప్పి పోయంకువు లతో పొట్ట చిన్న దు మ్మన కూడా
పట్టుద కొన్ని ప్రాంతాలలో ఆచారంగా ఉంటు న్నది.
ఓంస్నాకు చెందిన జువాంగ్ లెగ ప్రజలు దు మ్మనకు
ప్రత్యేక స్థానం ఇస్తేనార్లు . సొమో పాక ఉత్సాహాలసిపు
య్య లలో, జువాంగ్ యు మంలు త్తు తో కలిసే నాట్యం
చేయ దానికి ఇష్టపడే యు వత్త లకు ఈ దు మ్మనపు
ఇస్తార్ . జువాంగ్ యు వత్తి తాపు పు న్ను పెడినయ్య ప
కుడి దు మ్మనపు డొంగిలించి తన కొరికపు పోంంగా
తెలియ జేస్తేంది . వివాహ సిపు యు లలో జువాంగ్
పేళ్ళికొత్త కు, దు మ్మనపు పేళ్ళికూత్త రికి కాపు కూ
ఇస్తాత్తు . ఆ తరవాత పేళ్ళికూత్త ర్ల దాంతోటాపు గా
పేనిపు టి తల దు మ్మత్తు ందన్నపూ టా అంతే కూడా

‘రంగు రంగుల’ చక్రవర్తి!

రంగు లంటే ఇష్టపిడువారై ఉండరు. కొందరికి లేతరంగు లంటే ఇష్టం. పు రికొందరికి పురు రంగు లంటే ఇష్టం. ఇంపు లో రాజానాదా అనే తేడాలు ఉండూ కొందరికైతే రంగు లపట్ల ఆసక్తి పు రీ ఎక్కువగా ఉంటుంది. అక్షర చక్రవర్తి రకరకాల రంగు ల పు స్త్రీలు ధరించేవాడనీ, అయిన-ఇ- అక్బారి అనే గ్రంథం తెలియ జే స్తున్నది. ఆయన ఉపయోగించిన రంగు ల జాబితాను అందిస్తూంది ఈ గ్రంథం. కెంపూ బంగారం, నారింజ, ఇతేదీ, ప్రితి, మిక్కులు, చందనం, ఎలకులు, ద్రా, తేనె, ఊదా, ఆపేల్, లేత పిచ్చ, పిచ్చ, పిస్తి మీ నీలం, పూ పు దీ, కస్తూరి, ఎరు మీ లేత ఎరు మీ గులాబి మైదల్యై రంగు లను ఆయన ఉపయోగించేవాడట!

అంధకాసురుడు!

హిమాలయ పాదతలంలోని రాజ్యాన్ని విరిపి లించే దక్షప్రజాపతి తన కుమార్తె దితిని కళ్ళప వు నికిచ్చి వివాహం జరిపించాడు . దితి తనకు పిల్ల వత్త సంతానం కలిగారని వు రిసిపాల్చింది. అల్లు తే, ఆమె కుమార్తె ల్లో దైత్యులందరూ ధృష్టి స్వభావత్రాస రాసి లు గా తయారయ్యారు . తరహా దేవతలతో కాలా ధృష్టి కుమార్తె స్వనికీతలపడే వారు . గోడవలు భయంకర యుద్ధాలకు దారి తీసివి. యుద్ధాలలో రాసి లేవితో లయ్యే వారు .

ఈ విరిష్టితిని చూసి విచారం చెందిన దితి, ఏకాంత ప్రదేశానికి వెళ్ళి, కోరతున్న చేసింది. పరబ్రహ్మ స్వీకృత పాన్ని ధ్యానించి, దేవతల హిత వూర్ధ్వనే అర్చిత బలసింపిస్తుడైన కుమార్తె ప్రసాదించవచ్చని ప్రార్థించింది.

ఆమె ప్రార్థన ఫలించింది. వెయ్యి కాళ్ళూ చేతులతో అమిత బలసంపన్నుడైన కొడుకు పుట్టాడు . పేరిగి యుక్తయే సుగ్రదయ్యే స్వనికి

సాటిలేని బలసింపిస్తుడనీ, అపై ర్వపరాక్రమ శాలి అసీబర తేచ్చుకున్నాడు .

బలపరాక్రమ అను సక్రమ వూర్ధ్వలో ఉపి యోగిస్తే మానవకల్యాణానికి దోహదం చేసే వు హానియ గ్రణాలు గా అవి కీర్తించబడతాయి . ఉన్నత లాక్యాలను సాధించడానికి వాటిని ఉపి యోగించవచ్చు . సిస్సిహాయ్ లకు సాయ పడవచ్చు. భూతలంలో నూతన విషయాలను అన్వేషించవచ్చు.

అల్లుతే, బలం గాడితప్పితే ప్రమాదం తప్పదు. అవి త బలసంపన్నుడైన దితి కుమార్తె తన బలపరాక్రమ అను వుంచి పిన్ లకు కాకుండా బలపాత్ర అను వెడించి వేధించ డానికి ఆయుధాలుగా ఉపయోగించసాగాడు. మితిమించిన బలగర్వంతో శ్రేయోభిలాషుల హితవాక్యాలను పెడచెవిని పెట్టి మదాంధుడై ప్రవర్తించసాగాడు . ఎవరినీ లెక్కచేసేవారు కారు.

సాధు జనులను పిరిహిసించేవాడు. వేదించి అనందించేవాడు. దుర్రహంకారంతో అందరు దీలా ప్రవర్తించడంతో అందరూ వాణ్ణి అంధకాస్మి రుద్రుడు అని పిలిచేవారు. వాడి తల్లి పేట్టిన అసిల్వారురు వురుగు నీటిపాలుంది!

తన అన్నలందరినీ దేవతలు పితృర్చారన్న సింగతి కొన్నాళ్ళకు అంధకాస్మి రుద్రుడికి తెలియ వచ్చింది. ఆగ్రహోదగ్రుడయ్యాడు. ప్రతీకారవాంఛతో రెచ్చిపోయాడు. పగసాధించడానికి పునుకున్నాడు. దేవతలతో తరచూ జరిగే ప్రతియ్య ధూలలోనూ అంధకాడే గెలిచేవాడు. తల్లి దితి పొందిన వరం రక్షాకుసుమా కాపాడడంతో దేవతలు వాణ్ణి ఓడించలేకపోయారు. వాడేతచావుదెబ్బలు తిని పారిపోయేవారు.

అంధకాస్మి రుద్రుడు పేట్టే బాధలనుంచి ఎలాగైనా బయటపడాలని దేవతలు తీవ్రంగా ఆలోచించసాగారు. దేవతలకు సింబంధించినంత వరకూ వాడు నాశనం లేనివాడు. వాణ్ణి ముడు సాధ్యంకాదు. అయితే సింహాస్థి స్థితిలయా లకు అధిపతియై లెక్కబ్రహ్మ విష్ణు పురాణాదులకు అధిపతి అసాధ్యమేమీ కాదు. దేవతలందరూ వెళ్ళి త్రిమూర్తులతో మొరపేట్టుకున్నారు. త్రిమూర్తులు వారికి అభయమిచ్చి పంపారు.

నారదుడు ఒకనాడు భూలోకసింహరానికి వచ్చి, అంధకాస్మి రుద్రుడే చోటికి వెళ్ళాడు. నారదుడి మెడలో ఆకర్షణీయమైన పిష్టి హారం ఒకటి కనిపించింది. ఆ పిష్టిహారం నుంచి వున్న వైభవం అర్చిత పిరి వుంకి వీస్తున్నది. అంధకాడు ఆ పిష్టిహారాన్ని చూస్తూ కొంతనమిలలాగే ఉండిపోయాడు. అద్భుత పరిమళాలు వెదజల్లే అందమైన అలాంటి పిష్టిలను వాడు అంతకు ముందే నువ్వు చూడలేదు; వాటిని గురించి విన్నలేదు.

“ఈ పిష్టిలు ఇంత అందంగా ఉన్నాయి! నీకెక్కడ లభించాయి?” అని అడిగాడు వాడు, నారదుడిని.

“స్వర్గ, పుర్వు, పాతాళాలనబడే పూర్వ లోకాలలో వుండారపిర్వతం పుడవూ త్రవ్వ ఇవి లభిస్తాయి. వీటినే కూడా వుండార పిష్టిలే!” అన్నాడు నారదుడు.

“నాకూ అలాంటి పిష్టి లహారం ధరించాలని ఉన్నది!” అన్నాడు రామిడు.

“ఈ హారాన్ని నీకివ్వడంలో నాకెలాంటి అభ్యంతరమూ లేదు. అయినా, పుల్లోకాలలో సాటిలేని బలసంపన్నుడవైన నువ్వు, ఒక సాధారణ మునినైన నేను ధరించిన మాలను ధరించడం భావ్యంగా ఉంటుందేమో అలోచించు. పైగా ఈ మాలను నేను ధరించిరెండు రోజులయ్యాయి. ఇప్పటికే పిష్టిలు కొంత వాడిపోతున్నాయి. వీటిని ధరించడం నీకు అంత గౌరవప్రదం కాదు కదా!” అన్నాడు నారదుడు.

“అమృతం. నువ్వన్నదివున్నాటికి నిజం! నువ్వు చెప్పిన వుందార పర్యటానికి పుట్టే వెళతావు. నేనే నాకు కావలసినన్ని పుట్టేలు కోసీ పూలగా కట్టి ధరిస్తావు,” అంటూ అంధకుడు అక్కడి నుంచి బయట పడ్డాడు.

నారదుడు చెప్పిన వివరాల ప్రకారం వెతుక్కుంటూ వెళ్ళిన అంధకుడు మందార పర్వత శిఖరాగ్రాన్ని చేరుకున్నాడు. నేల కుప్పించకుండా పై చిన వుందార పుట్టలను చూసి అవి తానందంచెందాడు. “అహ! ఇవన్నీ నాకే సొంతం! అద్భుతమైన వాసిన! చెట్లలో, మొక్కలలో, తీగలలో ఎటు తిరిగినా అందమైన పుట్టలే! ఇవన్నీ నాకే సొంతం! నాకే సొంతం! వేరెవరినీ ఈ కొండ దరిదాపిలకు రానివ్వవు, రానివ్వవు,” అంటూ దిక్కులు పీక్కుటిల్లే విధంగా వికటాట్ట హాసం చేస్తూ, గెంతులు వేస్తూ సాగాడు.

కొంతుపిటికి ఉద్యానవనంలా ఉన్న ఒక సుందర ప్రదేశంలో ఇద్దరు స్త్రీ ముఖ సులువు విహరించడం వాడు గమనించాడు. దాంతో వాడి అరికాలి మంట నెత్తికెక్కింది. పట్టరాని ఆగ్రహంతో వెళ్ళి పటపటలాడిస్తూ, ఆ జంట ఉన్నచోటికి పరిగెత్తాడు. తన చూసినదంతా, తనకు నచ్చినదంతా తనకే సొంతం కావాలన్న రాసు స్వార్థం వాడి ఆవేశానికి ఆజ్యం పోసింది.

“ఎవరు మీరు? ఇక్కడెందుకున్నారు? వెళ్ళిపోండి వెంటనే. లేకుంటే ఈ శిఖర వైపు వెళ్ళి శిఖరాగ్రం నుంచి కిందికి పడదానీ యిప్పుడికి పంపిగలను!” అంటూ గర్జించాడు.

ఆగ్రహవేశం కారణంగా అక్కడ నుంచి సొత్తు పార్వతీ పరమేశ్వర లన్న సింగతి వాడు గ్రహించలేకపోయాడు.

పరమేశ్వర వాడికే వింతగా చూశాడు. అయితే, అంధకుడిలోని ఆవేశం తగ్గలేదు. “ఇంక ఇంక ఒక్కసారి సరిచూసాగింది. నువ్వో పరమేశ్వర అక్కడి ప్రకారం ప్రకృతి దృశ్యాలు కానీ, పుణ్యక్షేత్రాలు సమీక్షింపిస్తూ చాలా గానీ వాడి పుడ ఎలాంటి ప్రభావమూ చూపలేకపోయాడు.

తన ఆజ్ఞను పాటించలేదన్న ఆగ్రహంతో వాళ్ళిద్దరినీ పట్టుకోవడానికి చేతులు సాచి, కోరల నోరు బాధ్యత వైపు వుండు కు ఉరక బోయాడు.

పుణ్య శిఖర పరమేశ్వర శిఖర శిఖర అంధకాస్మిత్తుడి గుండెలోకి చూపు కుప్పాయింది. శిఖరం పేల్చుంచి కొండ పొడతలంలో పడి ప్రాణాలు కోల్పోయాడు. స్వాస్థ్యం రిత దురహంకారమే వాడి పురణానికి కారణం వుంది.

దేవతలకే గాక, పూర్వ లోకాలలోని సాధు జన లందరికీ ఆధర్మార్థ వివేక తలగవెల్లుంది!

అవ్వ కథ

అనగనగా ఒక అవ్వ! ఆ అవ్వకు ఒక పు నవ్వు. అవ్వ తల్లి అవ్వ అవు కురాలు. ఆవై అవ్వ అవు కత్తాన్ని ఆసిరాచెప్పి కుని, ఊళ్ళోవాళ్ళ అవ్వ దగ్గర వూ అవు వూ టలు చెప్పి, ఉప్పి పిప్పి పిట్టకు పాత్రా డేవాళ్ళ అవ్వను ఇల్లు కదల్చు కుండా ని ఖపేడదావు ని పు నవత్త తనే గొడ్డ చాకిరీ చేసి సింపాదించేది కాస్తా హి షకాకీ అల్లు పాత్రా డేది. పు నవత్త చంద్రం అవ్వ పు దక్కెల్ల పట్టినానా రాద్ధాంతవూ చేసువాడ .

“నెమ్మది, నెమ్మది! ఈ గదిలో మాట ఆ గదిలోకి వినబడకుండా గుట్టుగా సింసారం చెయ్యాలని తెలీదూ?” అనేది అవ్వ మనుషికి బుద్ధులు నేర్పుతూ .

“పై ట్టి టకి అత్త ర్ని పేత్త తూ డే నీత్త లు చెయ్యతూ న్నామగ్న పేత్త నూ కలు కూడా లేకుండా పూత్త రోజులు మాడ్చానుడే, ఈ చెప్పే నీత్త లన్నీ నూ తిలో పాదే - అమ్మా బాబో అంటూ నువ్వే విధి కక్కుతావు!” అనేవాడు చంద్రం.

పు నవడి పూ టలకు అవ్వ బోసేనవ్వు నవ్వుతూ, “చాల్లెరా! కొపింమ్మ ఏదో అంటావే

గాని దేవత్త ఒక్కనాటికీ నిన్నలా చేయ నివ్వత్త ,” అనేది.

ఇలా ఉండగా, ఒకసారి అవ్వ ఇల్లు ఊడుస్తూండే, ఒక చిన్న తాళం చెవి దొరికింది. ఇది తన మనుషడు బట్టలున్న రేకు పెద్దకు వేసుకునే తాళం చెవా అనుకుంటూ, అవ్వ రేకుల పెద్ద తెరిచి చూసింది. అందులో బట్ట లతో పాట , ఒక చిన్న గ్రద్దల పూ ట కనిపిం చింది. అవ్వ ఆ మూట విప్పి చూడగా, ఇద్దె రూ పాయ్ ల చిల్లర కనిపించింది.

“ఒరినీ... నాకు తెలియ్ కుండా వీత్త ఎంత డబ్బు దాచావూ!” అన్న కుని అశ్చర్య పౌల్లి న అవ్వ, ఆనందం పిట్టలేక పూ ట పిట్టు కుని బయ్ టికి వచ్చి ఇత్త గ్ర పొత్త గ్ర ఆడూళ్ళకు సంగతి చెప్పి డబ్బు పూ పించింది.

అందరూ సిందడిగా పూట్లాత్త కుంటూ డగా, ఇద్దరూ కుద్రావళ్ళ పొడావిడిగా అక్కడికి వచ్చి, “చంద్రం అవ్వ ఎక్కడ? చంద్రం కొబ్బరి చెట్టు ప్పి ది న్నంచి పిడిపొయాత్త . తలకు పేద్ద దెచ్చే తగిలింది. పెద కామండు గారి బండిలో

పిట్టుం తీసి కుపాత్ర న్నాం. చుద్రు తన పెట్టెలో కాస్త డబ్బు దాచాట్టగదా! ఆ డబ్బు తెచ్చుని వు వ్వుల్ని పంపాడత్ర ,” అన్నార .

ఇదంతా మొదటి నుంచీ కొయ్యబారి పోయి ఎన్న అవ్వ భోళు న ఏడై స్త్రీ, డబ్బు పూ ట వాళ్ళ చేత్ర ల్లో పేట్టింది. వాళ్ళ డబ్బు తీసుకుని వెళ్ళిపోయారు. అవ్వ ఏడై స్త్రీ ఇంటి గ్ర వ్వుంలో చతికిలబడింది.

ఒక గంట గడిచేసరికల్లా నెత్తిన బియ్యపు పూ ట వేట్టుకుని చుద్రుం మ్మాడత్ర . అల్లంత ధూ రాన వు నవణ్ణి చూ స్త్రీనే ఆనందంగా ఎదురువెళుతూ, “అప్పుడే తగిలిన దెబ్బ బాధ తగ్గిపోయిందా?” అంటూ అడిగింది అవ్వ.

విషియం ఏవి టో అర్థంకాక తెల్లబోయి న చుద్రానికి “ఱాల వీ డ అవ్వ చెప్పిన పూ టల ద్వారా అంతా తెలిసీపోయింది. వాడ్ర పిట్టరాని కోపంతో, “నా కష్టఫలం అంతా వు ట్టిపోయి చేశామాడదే! పు రికాస్తీ డబ్బు కూడ బెట్టి,

పిట్టుంలో వ్యాపారం చేసే, నిన్ను అందలం ఎక్కివ్వావు న్న కున్నావు . నీకారాత లేదే! ఘా.. వు శ్శీ నా కంటికి కనిపించకు,” అంటూ పేదగా కేకలు పేట్టి, అన్నం కూడా తినకుండా తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

వు నవడ్ర అంతలేసే పూ టలు అనేపిరికి, అవ్వకు పిట్టరాని ధు :ఖం కలిగింది. “ఛీ! ఇలాంటి బతు కు బతికేకన్నా చిట్టడవిలో పీశాచాలబారిన పిడి చావటం నయం!” అన్న కుని, ఆమె గబగబా నడుస్తూ చీకటి పడు తూండగా అడవికి చేరి, ఒక పెద్ద మురిచెట్టు కింద కూర్చుని, “చీకట్లు బాగానే వు సు ర్త కుంటు న్నాయి . అయి నా, ఒక్క పీశాచపురా కనబడదేం!” అన్న కుంటూ , “పీశాచాలూ , ఓయి పీశాచాలూ!” అంటూ కేకలు పేట్టింది.

రెండు పిల్లపీశాచాలు చెంగుమని ఆమె వుంధు కు ధూ కి, “ఎంధు కలా పోలికేకలు పేడ్ర త్ర న్నామా పూ తో నీకేం పిసి?” అని ప్రిశ్చించాయి .

అవ్వ వాటిని చూ సీ ఆనందపెడ్ర తూ , విషయమంతా చెప్పి, “నా మనమడిచేత అంత పూ ట అనిపించు కున్నాక, ఇంకా బతికి మాడ టందేనికి? నన్ను చంపేయ్ యిడి,” అన్నది.

అవ్వ పూ టలకు పీశాచాల తెల్లబోయి , తరవాత తపు లో తాపు —అవ్వ పూ టలు ఎంటూంటే ఇది కూడా కొంగలచెర్ర ముక్కిన తాటాకు పాకలో కొత్తగా చేరిన కుర్రదొంగల పిసి అనిపిస్తోన్నది! వాళ్ళ ఎవరో అస్మయి న మోసుం చేసి తీసుకువచ్చారట. ఆ పిల్ల ఒకడే ఏడ్ర స్త్రీందని, వు నశై ల్లకన్న వై నత్త చెప్పింది కదా!—అంటూ ఏదో కూడ బలు క్కుని, “అవ్వా! నీ వు నవడి డబ్బు నీ చేతికి తిరిగి

వస్తే, ఇంటికి వెళతావా, లేక ఆరు నూరైనా చచ్చిపోతానంటావా?” అని అడిగారు .

దానికి అప్ప అనుదంగా, “డబ్బు దొరికితే ఇంటికి ఎందుకు వెళ్ళనూ...మహారాణిలా వెళతాను,” అన్నది.

ఆ జవాబు వింటూనే పీశాచాలు, అప్పను మెంటబెట్టుకుని కొంగలచెరు మజిక్కు ఉన్న పాక దగ్గరకు తీసి కుప్పారు , “ ఇదిగో, అవ్వా, ను వ్విక్కడే చాటు గా నిలబడి లోపలజరగ బోయేది చూడు!” అని అప్పకు చెప్పి, పీశాచాలు అద శృంగం పాకలోకి వెళ్ళారు .

లోపల చక్కని చుక్కలాంటి ఒక అమ్మాయి , దొంగలతో, “బాబూ, వీ కుమిశ్చాం మూట్రుంది. నా నగలూ, డబ్బూ తీసి కుని నన్ను వదిలె య్యండి!” అని కళ్ళనీళ్ళతో మేత్తు కుంటు న్నది.

అందు కు దొంగలిద్దరూ వికటంగా నువ్వుతూ , “అబ్బే, అదేం కుదరువు . ను మ్మహా లో ఎవరో ఒక్కర్ని పేళ్ళాడి తీరవలసిందే!” అంటు న్నారే .

ఆ వు ర్న ాం అక్కడ ఒక విచిత్రం జరిగింది. అప్పటిదాకా దీనంగా కళ్ళనీళ్ళతో మ్మ ఆ అమ్మాయి , ఒక్క ఉదుపు న భద్ర కాళిలా లేచి, పూలను న్న పొడవాటి కర్ర తీసి కుని దొంగలిద్దర్నీ ఎడాపేడా బాదు తూ , “ఒరే, మంచిమాటలతో చెప్తి మొండికెత్తు తున్నారా! నేనెవరిననుకున్నారు. పీశాచాల పేద్దవ్వు పేంమిత్తు కూతు ర్ని! ఇదిగో వీ కు పేళ్ళిచ్చేస్తాను, చూ డుడి!” అంటూ పొంక రించింది.

దొంగలిద్దరూ కర్రదెబ్బలకు తట్టుకోలేక అర్ర స్త్రీ బయ్ టికి పిర్రాజ్జబోయారే . వాళ్ళు గ్న వు థ్మం దగ్గరకు రాగానే, అక్కడ అద శృంగం నిలబడిమ్మ పీశాచం వాళ్ళను గట్టిగా పట్టు

కుని, లోపల అమ్మాయి ని ఆవహించి మ్మ పీశాచం దగ్గరకు లాక్కాల్సింది. దాంతో దొంగలు వు రింత బెంటెత్తిపొయారే .

అమ్మాయి ని ఆమోదించిన పీశాచం, అప్పను లోపలికి పీలిచి, దొంగలతో, “అవ్వును మోసం చేసి డబ్బు దొరకమిత్తుకున్నది వీ రేగదా?” అన్నది.

దొంగలు మెంటనే, “ఆ, వే వే !” అంటూ వణు కుతూజవాబు చెప్పగానే పీశాచం, “ఒరే, అవూ య్ కురాలివ్వు వు సిలిదాన్ని, వు నవత్తు చెట్టు మీంచి పడ్డాడంటూ మోసం చేసి, వాడి కష్టాజ్ఞతం ఎత్తి కురామానికి వీ కు సీగ్గ లేదూ ; మెంటనే ఆ డబ్బు అవ్వకొచ్చెయ్యండి!” అని దొంగలచేత డబ్బు అవ్వకొప్పించింది.

అప్ప అనుదంగా డబ్బు తీసి కున్నాక, పీశాచం దొంగలతో, “వీ రేదో కొత్త దొంగల్లా వున్నారని కర్రదెబ్బలతో వదిలేస్తున్నాను.

వు రోసారి బడితెప్పి జ తప్పిదు . పొండి, పొల్లు ఒళ్ళ వంచికట్టెపిడి బతకండి!” అన్నది.

దొంగలిద్దరూ బతుకుజేపుతా అని మెనక్క తిరిగిచూడకుండా పారిపోయారు . ఆమెటనే పీశాచాలు తప్ప నిజరూపంలో కనిపించాయి . వాటిని చూస్తూనే దొంగలు నిర్బంధించి తెచ్చిన అప్పులు భంపు పిడిపొల్లుంది. కానీ పీశాచాలు వుంచిగా చూట్లాడటంతో స్త్రీవు తపిడి, తన బుర్ర లక్ష్మి అనీ, సివతితల్లి పేడతల్లి న్న బాధలు భరించలేక రహస్యంగా కొంత డబ్బా, తన కన్నతల్లి నగలూ పూటగట్టుకుని పారిపోల్లు వచ్చి ఈ దొంగలపాలబడ్డానని చెప్పింది.

పీశాచాలు లక్ష్మికి, అవ్వ వు నవళ్ళ కథ చెప్పి, “ఇంత చక్కని అమ్మాయి , చంద్రాన్ని పేళ్ళాడితే బామాట్లు ఉదని మా కనిపిస్తున్నది, న్నవ్వవుంటామాఅవ్వ?” అంటూ అడిగాల్లు .

పీశాచాల వూటలకు అవ్వ వు హిదానంద పిడిపోతూ , లక్ష్మి బుగ్గలు మిణికి ఏదో అనబోయేంతలో, అల్లంత వూరు నుంచి, “అవ్వ! అవ్వ!” అంటూ చంద్రంకేకలు మెపించాయి .

అవ్వ మెటనేలక్ష్మిచెల్వెల్లుగట్టిగా పిట్టకుని ఇవతలికి వచ్చి, “ఒరే, అబ్బీ! ఇక్కడ న్నానా... ఇట్లా ,” అంటూ కేకపెట్టింది.

చంద్రం, అవ్వ దగ్గరకు వచ్చి, ఏడుమీ గొంతుతో, “అవ్వ, ఏదో కొపిం కొద్దీ ఒకవూట అంటే, ఇలా చీకట్లోపడి అడవికి వెళ్ళడ వే నా?డబ్బు పోతే పొల్లుంది. న్నవ్వలేకుండా, నేనలాబతగ్గలను,” అన్నాడు.

ఆ మూటలకు అవ్వ బోసినవ్వలు నవ్వుతూ , “డబ్బెక్కడికి పొల్లుందిరా! నీకు వు హాలక్ష్మిలాంటి పేళ్ళాన్ని సింపాదించుకుని వురి నోపింగా తిరిగి వచ్చింది. ఇదు గో చూడు!” అంటూ లక్ష్మిని వుంపుకు లాగి వు నవడికి చూపేట్టింది.

చంద్రం, లక్ష్మి అందచందాలు చూసీ ముగ్ధుడైపోయాడు . లక్ష్మి కూడా అతణ్ణి చూస్తూనే సీగ్గతో తల దించుకున్నది. చంద్రం రావడు చూస్తూనే అద శృంగా మళ్ళు పీశాచాలు , “అహ, ఎంచక్కని జోడు! శ్ర భం శ్ర భం!” అంటూ పాకలోంచి వెళ్ళిపోయాయి.

రెండువారాల తరువాత ఊరిగ్గడిలో చంద్రానికీ, లక్ష్మికి పేళ్ళి జరిగింది. భార్య ఇచ్చిన డబ్బు కూడా కలిపి పిట్టంలో వ్యాపారు ప్రారంభించిన చంద్రానికి పిట్టిందల్లా బంగారమైంది. తనవు పిట్టల్లో పేట్టి చూస్తి కుంటున్న ఆ దంపిత్రుల దగ్గర, అవ్వ వు హారాణిలా జీవితం గడిపింది.

చందమామ కబుర్లు

టియా సూచనలు!

లండనుకు చెందిన టియా లావెర్నె రాబర్ట్స్ అనే ఐదేళ్ళ చిన్నారి ఎప్పుడూ స్టాక్ మార్కెట్ లో లేదు. అయినా మనకామె షేర్స్ గురించి సరైన స్థా చనలు అంటే టిప్పు రోజూ ఇవ్వగలవు! ఒక ప్రిప్పు ఖ కంపెనీ లాబర్లన్నీ 10 శాతం పిడి పొయ్యాయి. కానీ టియో స్థా చించిన కంపెనీల షేర్లు ఆమె చెప్పినట్టే 5.8 శాతం పెరిగాయి. ఆ రోజే ఒక సుప్రసిద్ధ మార్కెట్ విశ్లేషకుడు 46 శాతం పొగొట్టుకున్నాడు. జ్యోతిష్పిడు పేర గ్ర తుందని చెప్పినవి కూడా 6.2 శాతం పిడిపొయ్యాయి.

రాబోయే వారాలలో కాడ్బరీ, స్కూవెస్సె, ప్రూడెన్షియల్, పియర్సెన్స్ షేర్లు పెరగగలవని టియా చెబుతున్నది!

‘నగర జీవనం వద్దు. అడవుల్లో బతుకే ఆనందం!’

పు లేసియాలోని అడువి ప్రాంతంలో డెవ్రా క్ అనే ఒక అడువి తెగల ప్రజలు కొందరు నివసిస్తూ న్నారే. వారికి చదువు మలేర్పడానికి, నగర జీవితం లోని వసతులు కల్పించడానికి ఒక సింస్థ నిర్వ యించింది. తీరా ఆ సింస్థ ప్రతినిధులు వెళ్ళి ఈ సింగతిని జంటాన బహారీ అనే పిదహారేళ్ళ కుర్రవాడికి చెప్పారు. అయితే ఆ యువకుడు చదువనని మొండికెత్తి నగరులో నివసించే అవకాశాన్ని కూడా తిరస్కరించాడు. అడవుల్లో ఉండడమే తనకు ఆనందం అని చెప్పాడు. “నాకు అడవంటే ఇష్టం. నగర జీవితంపై ఆశతో దీనిని వద్దు లు కోస్తూ. అడవిలోనే సేపు ప్రశాంతంగా ఉంటు న్నానా,” అనేశాడు ఖరాఖండిగా. తేవ్విదివు ంది కుట్టు ంబ సిభ్యులతో కలిసి, అతడు ఫిహంగ్స్టాట్ సిఫీ పింలో కులపి విరివిగా లభించే అడువి సిఫీ పింలో ఒక చిన్న కువిఇంట్లో ఉంటు న్నాడు. “మొ కుర్ర న్నానవుడు అడువి ఎంతో ఉత్తేజాన్ని కలిగిస్తుంది. ఇక్కడే నా పీల్లలు పిట్టారే. ఇక్కడే పేరిగారు. ఇక్కడే ఉండిపోతారు,” అన్నాడు వాడి తండ్రి బహారీ కూచె.

సహజగుణం

రావు య్య, భీమ య్య పిక్కపిక్క ఇళ్ళల్లో మూటు న్నార . రావు య్య బాగా ఆస్తిపిర్త . భీమ య్యకు తిండికి లోటు లేదు కానీ, పురీ అంత కలిగినవాడు కాదు . అయితే, ఊళ్ళో ఉపికార గ్రామానికి బాగాబుర పడ్డాడు .

తనకుంటే తక్కువ ఆస్తిపిర్తయైన భీమయ్య కున్నాబుర పూసీ అస్తి య్య పిర్త రావు య్య తన కుడా ఏమైనా చేయాలనుకున్నాడు . అందు కని ఆయన తన ఇంటికి చందాలంటూ ఎమర్చినా, పేదపేద విరాళాలే ఇస్తాడేమో . అయినా, భీమ య్య గ్ర రించే అంతా గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారని, ఆయనకు కోపంగా మారింది .

ఒక రోజున రావు య్య ఇంటికి గోవిందం అనే పూ ర్షింపు ముకుచ్చాడు . రావు య్య, ఆయనకు తన గొడు చెప్పుకుంటే, “ఈ ప్రపంచంలో దేనికైనా ప్రవారం కావాలి. నీవల్ల

సాయం పొందినవాడు చేసే ప్రవారంవల్లే, చేసిన సాయం కంటే ఎక్కువగాబురొంది. నాలుగై రోజుల్లో పూ ఊడనుంచి, ప్రమోదు డనేవాడు వస్తున్నాడిక్కడికి. వాణ్ణిబుర తో ఆదరించామంటే, నీకు బోలెడుబుర!” అన్నాడు గోవిందం.

ఆ ఊళ్ళో పూతంత్ర డాపిండిత్ర డివ్వు తంత్రశాస్త్రం నేర్చుకునేందుకు వస్తున్నాడు , ప్రమోదుడు. ఆ శాస్త్రం నేర్చుకుంటున్నంత కాలం, అతడు తన ముట తన చెప్పి కోవాలి. ఏ ఇంటియో గ్ర ప్తం బుర డే మూడాలి తప్పి లోపి లకు వెళ్ళకూడదు. కుడిక నేలపేసిదు కోవాలి. ఇవీ నియమాల . అతడు ఎందు మిల్లలేరు కుని తెచ్చుకుని, ఊళ్ళో ఏ చెట్టుకిందో ముట చేసు కుని తింటాడు . ఇక, పిర్త కునేందుకు ఎమర్చా తన ఇంటి అరుగ్ర ప్త ద చోట్లా చాల! ఆ పూత్రం సాయం చేస్తా (పిర్తా) దు , తనకు

లభించినసాయం గ్ర రించి ఎంతగానో ప్రచారు చేస్తాడు. ప్రమోదుడు ప్రచారానికి పెట్టింది బుర్ర!

ఇది విని రాఫాయ్య ఎంతో సింతపడినాడు. “ప్రవృత్తి వూ ఇంటికే పంపాలి వు రి!” అని వు రిమరీ చెప్పుకున్నాడు. గోవిందు సేరేనని, ఆ ఊళ్ళో తన పని పై రిచేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

అన్నరొజుకు ప్రమోదుడు వచ్చి రామయ్యత కుని కుని, “అయ్యా, వీ గ్ర రించి చాలా గొప్పగా విన్నావు. వీ ఇంటి నీడలో నా విద్యాభ్యాసం పై ర్దు తే, అది నా అద స్థింగా భావిస్తావు,” అన్నాడు.

ప్రమోదుడు ఉదయోన్న లేచి నదీతీరానికి వెళ్ళి కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని స్నానం చేసాడు. ఆ తర్వాత ఏ చెట్టుకాయో కోసి కుని తిని కృత మిశుంహేయం వాడు. అప్పుడు వు హతంత్రుడి ఇంటికి వెళ్ళి మధ్యాహ్నం దాకా విద్యాభ్యాసం చేసాడు. తర్వాత, జాషకార వద్ద దినెచ్చాలు తెచ్చుకుని, నదీతీరాన వంట చేసి కుని తినే వాడు. ఆ తర్వాత, వు శ్శీ వు హతంత్రుడి ఇంటికి వెళ్ళి, ఆయన ఇచ్చిన పుస్తకాల నుంచి వు ఖ్య మైన విషయాలను సంగ్రహించి తాళిపత్రాల వీ ద రాసి కునే వాడు. రాత్రికి వు శ్శీ ఏ చెట్టుకాయో తిని, రాఫాయ్య ఇంటి అగ్ర గ్ర వీ ద చేసాడు.

ఆ ఊళ్ళో ప్రతివాడూ తన ఇంటి అరుగుపై వెలిగించిన దీపాన్నుంచు అచారం. ప్రవృత్తి వాదీపిం మెలగ్ర లో, తన తాళిపత్రాల వీ ద రాసి కున్న విషయాలను వు శ్శీ వు శ్శీ చదువుకునేవాడు. ఏమైనా సందేహం కలిగితే, వు రాఫాయ్య వు హతంత్రుడి నడిగేవాడు.

ఇలా నాలుగు రోజులు గడిచాయి. ప్రవృత్తి వు డివల్ల తన కేవీ ఇబ్బంది లేకపోయినా, అతడు తన వల్ల చాలా లబ్ధి పొందాడు. తన వు ఖ్య భావం, రాఫాయ్య ఇంట్లో వారిలో విజ్ఞాన పేరికి పేర్లది కాసాగింది.

ఊళ్ళో తనను గురించి ప్రమోదుడు గొప్పగా చెప్పుడు లేదని, రాఫాయ్యకు అసంతోషంగా మారింది. ఇంటగ్ర గ్ర వీ ద పిత్ర కుంటూ, ఇంటి వాళ్ళ పిత్ర తగిన వు రాఫాయ్య పిత్ర లేదని రాఫాయ్య భార్యకు చిరాగ్గా మారింది. తాను పిత్ర కునేలోగా ఇంటగ్ర గ్ర చే తమకు ఏమైనా కుటుంబం చెప్పాల్సి వుందని అని, రాఫాయ్య పిత్రాల అనకునేవారు. వు రోవారు గడిచేసరికి రాఫాయ్య మూడవ పిత్ర లేక, ఇంట్లో వాళ్ళందరి వు ను ల్లోని మాటలనూ ప్రమోదుడికి చెప్పేవాడు.

ప్రమోదుడు అందరికీ మెతో నోపుకుని, “నా కుటుంబం చదువు ముగిసి తప్పి వు రోకటి లేదు.

అందు వల్ల వీ వు నన్ని లు నొప్పించావు . తప్పికుండా నా తప్పిలు దిద్దుకుని, వుప్పు ల్నుదర్పి సంతోషపడతావు . ఎవరింటి నీడలో మఱుట న్నానో వారి వు న్ను లకు తప్పి లేకుంటే, నా చదు ముఖిలించదు ,” అన్నాడు .

ఆ రోజునుంచీ ప్రమోదుడు, రామయ్య కుటుంబంతో కొంతమీళ్ళు ప్లచప్పసాగాడు. అలా నాల్గ రోజులు గడిచాక, ఆ ఇంటివాళ్ళందరూ ప్రమోదుడికి ఏదో ఒకపని చెప్పసా గార . రావు య్యవాణ్ణి పొలానికి పిరబువాడు . ఆయన భార్య దినమెచ్చాలు తెప్పించుకునేది. పీల్లలు నదీతీరాన ఆటలా డించవు నేవార .

అలా రెండు వూరు రోజులు జరిగాక ప్రమోదుడికి చదువు దెబ్బతినేలా కనిపిం చింది. వాడు తనకెవరు పనులు చెప్పినా సిప్పు యం చాలదనసాగాడు . రావు య్యకు

కోపం వచ్చింది. దాన్ని దాచుకుంటూ, ప్రమో దు డితో, “అందరూ తవు ఇంటి అర్ర గు ల వీ ద చిన్నదీపాలుంచితే, వే వు వూ స్థాయికి తగ్గట్టు పేడ్దదీపాన్నుంచు తు న్నాం. అది నీ చదు మకు బాగా కలిసొస్తొన్నది. ఈ రోజు నుంచి ఆ దీపింలో చవు ర్ర ఖర్చంతా నువ్వే భరించాలి,” అన్నాడు .

చదు మకున్నంత కాలం రోజుకింతకంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేయరాదని, ప్రమోదుడికి నియమమున్నది. వాడు నూనె చమురుకు ఖర్చు చేస్తా, ఆ వే రకు తిండి తగ్గించాలి. తిండి తగ్గిస్తా ఒంటికి నీరసించి వచ్చి మెదడు సరిగ్గా పనిచేయక చదువు దెబ్బతింటుంది. అందు కనివాడు , రావు య్యతో, తను చవు ర్ర ఖర్చు భరించలేనని ఖచ్చితంగా చెప్పేశాడు. దాంతో రావు య్యకు చిరాకు వచ్చి, తన ఇంటి అర్ర గు వీ ద రాత్రిపి ట దీపాన్నుంచడం మానేశాడు. అందువల్ల, ప్రమోదుడు రాత్రి పిడు కునేపరకూ భీవు య్య ఇంటి అర్ర గు వీ ద దీపిం వెలుగు లో చదు ముకోసాగాడు .

ఇది గవు నించిన రావు య్య ఒక రోజున భీవు య్యను పిలిచి, “ఇంటి వుండు చమురుదీపం వెలిగించి వుంచే ఆచారం ఎందు కొచ్చిందో తెలియ దు కానీ, దానివల్ల ప్రయోజనం పొందేవాళ్ళు ఇంటరుగుమీద పిడు కొనిచ్చావు న్నక తజ్జత కూడా వూ పిరు . నేను చవు ర్ర ఖర్చు భరించవు న్నానని, ఆ ప్రమోదుడు నీ ఇంటర్ర గు వీ ద దీపిం వెలుగు లో చదు ముకుని, అప్పిడు వచ్చి వూ ఇంటర్ర గు వీ ద పిడు కుంటు న్నాడు . ఇలాంటి వాళ్ళకు బుద్ధి రావాలంటే, నువ్వు కూడా

రాత్రిళ్ళు ఇంటి అరుగుమీద దీపం వెలిగించి వుంచడం మానేసియ్యి,” అని చెప్పాడు.

ఇందుకు భీమయ్య, “అయ్యో, ఆ కుర్రాడే వూ ఇంటర్ గ్ర వీ ద చు మూకుంటున్నాడని తెలియ వు . ఈ రోజు నుంచీ అక్కడ కాస్త పెద్దదిపిం ఉంపు తాన,” అన్నాడ .

“అంటే వాడికొనిం నీ చురు ఖర్చున ఇంకాపేంపు కుంటావా?” అన్నాడ రావుయ్య.

“దేమోదయ వల్ల ఈ ఏడాది నష్టాలు పింట దిగ బడి బాగా అల్పింది. ఇంట్లోనూ నాకేం లోట లేదు . ఆ కుర్రాడి చదువు మతు ఉపయోగ పడితే, వూ ఇంటర్ గ్ర దీ అద స్థిర ను కుంటాను. పాపం - నీకేం ఇబ్బందులున్నాయో కానీ, నాకు వూ త్రం ఏ ఇబ్బందీ లేదు . ఈ రోజు నుంచీ, ఆ ట్రెవో రు ణ్ణి వూ ఇంటర్ గ్ర వీ దనే పిడ కోమని చెప్ప,” అన్నాడు భీమయ్య.

రావుయ్యకు ఉక్రోషం మ్చి అలాగేచేశాడ . ఏదో ఒక రోజున భీవు య్య కూడా తనలాగే ప్రమోదుడిపట్ల చిరాకుపడతాడనుకున్నాడు కానీ అలా జరగలేదు . ఇంటర్ గ్ర వీ ద దీపం పేద్దది చేయ డవు కాక భీవు య్య ప్రమోదుడికి రాత్రిపై టకని విసినకర కూడా ఇచ్చాడు .

భీవు య్య పీల్లలు వాడికి వీలు న్నప్పడల్లా దినమెచ్చాలు తేవడంలోనూ, వంట చెరుకు అకరించడంలోనూ సాయ విడవారు . చవు మా పూర్తయ్యేవాకా ప్రమోదుడు స్థలం మారలేదు. అది పి ర్తువూకవాడై భీవు య్యనూ ఆయ న కుటుంబాన్నీ ఆకాశానికెత్తేస్తా గప్పిగా ప్రిచారుచేశాడ . అందు వల్ల భీవు య్య ధర్మ గ్ర ణం రించి ఊరూ వాడా అందరికీ తెలిసింది.

కొన్నాళ్ళ తర్వాత తన ఇంటికి మ్చినవూ రేమీ బంధు మగోవిందంతో రావుయ్య, “న మ్మవూ ఇంటికి ప్రమోదు ణ్ణి పింపీ వుంచుటర తెచ్చు కునేఅవకాశం ఇచ్చావు. కానీ అది నేంపు కుపియో గింపు కోడేపాయో నో, ఎంత ఆలోచించినా అర్థం కాకుండా మూది!” అని వాపోయా డు .

అందు కు గోవిందం నవ్వి, “వు నకేం కష్టం లేకపోల్పినా, వు నవల్ల ఇతరు లు ప్రియో జనం పొందితే భరించలేం. అలా భరించాలంటే ధర్మ, ఉపికార గ్ర ణాల్లాంటివి సిహిజంగా మూడాలి. ఏవు న కోకు-భీవు య్య ఉపికారబు ద్ది సిహిజ గ్ర ణం; నీకది సిహిజ గుణం కాదు. అందువల్లనే ప్రవూదు డి విషియంలో అలా జరిగింది!” అన్నాడు .

రాజస్థాన్ జానపద కథ:

రాజస్థానుకు వివాహం నుంచి నుంచి -
పిరాక్రమ మంత్ర లోపలకులు , అలంకరించ
బడిన ఒంటలు, భయంకరమైన ఎడారి,
బ్రహ్మాండమైన కోటలు, ధైర్యవంతులైన
ప్రిజలు మైదానాల శిఖర కడలాలు తాల్చి .
ప్రిజలలోనే అతి ప్రాచీనమైన పిర్యత
శ్రీల గా ప్రసిద్ధిగాంచిన ఆరాహ్నీవిర్భూతాలు
మైదానాల కోని భారత ఉపఖండంలోని ఏకైక
ఎడారి ప్రాంతమైన ధారిఎడారి ఇసుక దిన్నెల
వరకు విస్తరించి ఉన్న పునదేశంలోని రాజ
స్థాన్ సుసంపన్నమైన సుందర ప్రకృతి
వైచిత్ర్యము గాంచిన రాష్ట్రం.

రాజుల భూమిగా చెప్పబడే రాజస్థాన్
రాష్ట్రం పిండిమైదానం సింధునాలు , పూర్వ
సామంత సింధునాలు కలిపి 1956 వ
సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయబడింది. రాష్ట్ర
వ్యాప్తం 3,42,239 చ.కి.మీ .

పు ధృవదేశ, ఉత్తరదేశ, గుజరాత,
పంజాబ్, హిర్యానా రాష్ట్రాలను సరిహద్దు
లు గా కలిగిన రాజస్థాన్, ఒకప్పుడు పాకిస్తాన్తో
అంతర్జాతీయ సరిహద్దు రేఖను కూడా కలిగి
ఉన్నది.

5,65,73,122 మంది జనాభా కలిగిన
ఈ రాష్ట్ర రాజధాని జైపూర్. హిందీ అధికార
భాష. రాజస్థానీ, ఇంగ్లీషు మాట్లాడేవారు
ఉన్నారు . ఇక్కడి ప్రజలు హిందీ మాండలి
కాలెస్ మాత్రా, పై వారి, హిడోతీ, పై వాతీ
మొదలైన అన్ని భాషలూ మాట్లాడతారు .

దీవైన కూతురు!

సాహసక త్యాగం, పుంచితనానికిబురు గాంచిన
రాకూర్ హిరిసింగ్ వృద్ధుడైపోయాడు. కొన్నాళ్ళకు
అంతబట్టని వ్యాధికి గురై మంచం పట్టాడు. ఇకపై
ఎన్నో రోజులు బతకనని గ్రహించిన హిరిసింగ్
బంధువు త్రులను దగ్గరికి పిలిచాడు . ఆయన
ఏకైక కుమార్తె భానుప్రియ కూడా పక్కనే నిలబడి
తండ్రి చేయిని ఆస్వాదించి పట్టుకున్నది. ఆమె
కళ్ళలో నీళ్ళు తిరగసాగాలు .

అప్పుడు అక్కడ చేరిన బంధు మూల ఒక
పెద్దవు నీటి, “రాకూర్జీ, మీ చివరి కోరిక ఏదైనా
ఉంటే చెప్పండి తీరుస్తాము,” అన్నాడు.

హిరిసింగ్ కళ్ళు తెరిచి అందరినీ ఒకసారి
తేరిపార చూసి, “నేను సాధించాలనుకున్నదంతా
సాధించాను . అనుభవించదలచుకున్నదంతా
అనుభవించాను. అయితే, రెండు కోరికలు

మాత్రం తీరనే లేదు,” అన్నాడు మెల్లని కంఠ స్వరంతో.

“ఎప్పు టా కోరికలు ?” అని అడిగింది భాను ప్రీయ .

“వు న ఇంట్లో తోడర్వు ల’ ఆ లపించాలని ఆశించావు తల్లీ!” అన్నాడు హిరిసీంగ్.

తోడర్వు ల’ స్త్రీలు పొడే పేళ్ళిపాట. కొత్త కు పెళ్ళిచేసుకుని పెళ్ళికూతురును వెంటబెట్టు కుని వచ్చిమ్మిచ్చు స్త్రీలు పొడే సింధిదాంతు స్వాగత గీతు అది. హిరిసీంగ్ కు కొత్త కులు లేరు గనక, ఆయన ఇంట్లో తోడర్వు ల’ ఆ లపించే అవకాశం రాలేదు .

కొంతసమీప క్షణం తరువాత ఒక పేద్రవు నీషీ, “నువ్వొక కుమారుణ్ణి దత్తత తీసి కుంటే అది సాధ్యం!” అన్నాడు .

అయితే హిరిసీంగ్ అయిష్టంగా తలచామితో , “ఇప్పుడది సాధ్యం కాదు. చాలా ఆలస్యమైపో ల్లింది,” అని చెప్పి కొంతసేపు మౌనంగా ఉండి, ఆ తరువాత, “నా కుటుంబం కోసం గృ జారత న్నంది వేలు జాతి గృహాలను తీసి కురావాలను కున్నాను . అదే సాధ్యపడలేదు . అది నా రెండవ తీరని కోరిక!” అన్నాడు .

పుట్టా కులకలం చెలరేగింది. “ఎమిటి విడ్డూ రపు కోరికలు? ఇదెలా సాధ్యం?” అని బంధు ములు తమ లో తాము గృహిణునిలాడసాగారు .

“నువ్వూ నీలాగే హిరాక్షపు శాలి అయిన కొత్త కును కనిపూడే, నీకోరికలు నెరవేరి ఉండేవి. లేక లేక ఒక్క ఆడపిల్లను కని, ఇప్పిచ్చి విచారపడి ఏంలాభు?” అని ఒక పేద్రవు నీషీ నిట్టూర్చాడు .

బంధు ములు ఒక్కొక్కరు గా ఆక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోసాగారు.

హిరిసీంగ్ కూతురు భాను ప్రీయ తండ్రి చేతిని ఆప్యాయంగా తన చేత్తో పట్టుకున్నది. ఆమె కళ్ళనుంచి కన్నీళ్ళు పేల్లుబకసాగాయి . “నాన్నా! మీ రెండు కోరికలనూ నేను నెరవేరుస్తాను,” అన్నది ఆమె గడ్గద స్వరంతో.

హిరిసీంగ్ కళ్ళు పేద్రవి చేసి కుమార్తెను చూశాడు. ఆమె కళ్ళలో తోణికినిలాడుతున్న ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, దండనీళ్ళున్న గవ్వనించి పట్టరాని ఆనందంతో, “కత్తుజులు తల్లీ! కత్తు జుతలు ! భగవంతుడు నీకు తోడు ఉంటాడు !” అంటూ కళ్ళు మూశాడు .

అంత్యక్రియలు ముగిశాక, భాను ప్రీయ యాత్రా దిగ్గజం, తండ్రి చివరి కోరికలను నెరవేర్చడానికి నిర్ణయించింది.

శిరోజాలు కనిపించకుండా గట్టిగా ముడివేసి పేద్ర తలపాగా పేట్టుకున్నది. మిత్ర వివేచన ధరించి, పేద్ర ఖడ్గం తీసి కుని గృహాన్ని అధిరోహించి, గృహరాతకోసం బయలుదేరింది.

మార్గమధ్యంలో ఆమెకు యువకులైన ఒక రాజమిత్ర వీరుడూ, ఒక పురుషుడూ తాళిపెట్టారు . వాళ్ళిద్దరూ కూడా ఆమె లాగే వేలు జాతి గృహాల కోసం గృహరాతకు వెళుతున్నారు. విద్వేర పరిచయాల తరువాత ముగ్గురూ పుత్రులయ్యారు . ముగ్గురూ కలిసి ఒకటిగా బయలుదేరారు .

కొన్నాళ్ళ తరవాత వాళ్ళ పై లు జాతి గ్రా
లు స్తు నగూన్ని చేరు కున్నాడు . గ్ర జరాతరాజు శ్రేష్ఠ
వైష్ణ గ్రామం అశ్వశాలలో బంధించకుండా,
వాటిని విశాల వైష్ణానంలో యథేచ్ఛగా తిరుగించి,
కాపిలాకు ప్రత్యేక స్థానాలను ఏర్పాటు చేశాడు .
ఆ మైదానం పక్కన ఒక ప్రకటనా ఫలకం, దాని
పక్కన ఒక భేరి ఉన్నాయి . ఆ ఫలకంలో ఇలా రాసే
ఉంది: ఈ అశ్వాలను కావాలని ఆశించినవారు
కావలసినన్ని అశ్వాలును తీసుకుని వెళ్ళవచ్చు.
అల్లుతే ఒకనిబంధన: అశ్వాలను కాపిలాకాన్తిని
స్థానాలను ఓడించాకే అశ్వాలను తీసుకువెళ్ళాలి.
అందుకు సీద్ధంగా ఉన్న వీరు లు పక్కనున్న భేరి
మోగించవచ్చు.

పుగ్గర పుత్రులూ , ఆ ప్రకటనను చదివారు .
అందులోని నిబంధన గురించి వాళ్ళకు అంతకు
ముందే తెలుసు . గ్ర జరాతరాజు స్థానాలను
ఓడించలేక, అశ్వాలు కావాలన్న కోరిక ఉన్నప్పటికీ,
భాను ప్రయత్నం హిరింగ్, వాటిని సాధించలేక
తిరుగి కోరికతో రుణించాడు !

కొంతుహిమీప్రంగా ఆలోచించాక భాను
ప్రయత్నం తన పుత్రులతో, “నేను భారీ మోగించి,
కాపిలా స్థానాలను ఓడిస్తాను . పుత్ర ఈ లోగా
లోపలికి వెళ్ళి, మేలుజాతి గుర్రాలలో శ్రేష్ఠమైన
వాటిని ఎంపిక చేయండి.” అన్నాడు.

మిత్రులిద్దరూ సరేనని లోపలికి వెళ్ళారు.

భానుప్రయత్నం భేరి మోగించింది. కొంతుహిమీకి
ఒక స్థానాల అక్కడికి వచ్చింది. ఒంటరిగా వచ్చిన
యువకుడు ఆ భేరిని మోగించడం చూసినదళ
నాయకుడు, “ఏమిటా పిని? పై ము ఒంటరి
గాళ్ళతో యుద్ధంచెయ్యం. మామూలుగా ఇక్కడికి
గ్రామం కొని పట్ట పట్ట స్థానాలతోనే వస్తారు !”
అన్నాడు .

అల్లుతే భాను ప్రయత్నం పూత్రం జంకు కొంకు
లేకుండా, “రండి, పు అందరినీ ఒంటరిగానే
ఓడిస్తాను,” అంటూ కత్తి రుణించసాగింది.

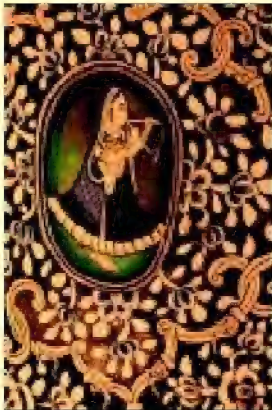
“ఏమిటి! ఇంకా మీసాలు కూడా మొలవని
నువ్వు పుట్టి ఓడిస్తావా? అనిల నువ్వే
పూట్లాడు తున్నావో తెలిస పూట్లాడు తున్నావా?”
అంటూ దళనాయకుడు పికిపా నవ్వాడు .

“నా శక్తి సామర్థ్యాల గురించి అను పూ నం
ఉందో పిరించి పూడు . నేను నా ఖడ్గాన్ని నేలలోకి
గుచ్చుతాను. మీ సైనికులలో ఎవరైనా దానిని పైకి
లాగితే చాలు . నేను ఓటమిని అంగీకరించి తిరిగి
వెళ్ళిపోతాను!” అన్నది భాను ప్రయత్నం .

స్థానాలకు ఆ పూటలు వింతగాలిపాయి .
దళనాయకుడు అందుకు అంగీకరించాడు .

భాను ప్రయత్నం ఖడ్గాన్ని తీసి బలంగా నేలలోకి
దించింది.

దళనాయకుడు అజ్ఞాపించగానే ఒక స్థానాల
ముందుకు వచ్చి ఖడ్గాన్ని పక్కలాగాలని పూశాడు .
కాని, రాలేదు . వంగి ఇంకా బలంగా లాగాడు .
ఖడ్గం కదలలేదు . అట్లా ఇట్లా కదిపి పక్కలాగ
డానికి ప్రయత్నించి విఫలమయ్యాడు . తల
వంచుకుని వెనక్కు వెళ్ళిపోయాడు.

కళలు - హస్తకళలు

చిత్రలేఖనం రాజస్థాన ప్రాచీన కళ. భారతీయ చిత్రలేఖనంలో రాజస్థాన్ విలక్షణమైన చిన్న చిన్న చిత్రాలకు ప్రత్యేకస్థానం ఉన్నది. మేవార్, కోట, జైపూర్, బికానేర్, మర్వార్ మొదలైన శైలులు ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క శైలి ఒక్కొక్క విలక్షణమైన విశిష్ట లక్షణాలు కలిగి ఉన్నాయి. చిత్రలేఖనాల వస్తువు, శైలి శైలికి భిన్నంగా ఉంటుంది. కోట చిత్రలేఖనం కొండలు, కోనలు, నదులు, అడవులు, వేట మొదలైనవాటిని చిత్రిస్తుంది. చిత్ర లేఖనం అన్ని శైలులలోనూ శ్రీకృష్ణుడి జీవితానికి సంబంధించిన ద శ్యాలను ప్రధానవస్తువుగా చిత్రిస్తారు.

ఆభరణాలకు కూడా రాజస్థాన్ చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది. మొగలుల కాలంలో స్వర్ణాభరణాలకు ఈ ప్రాంతం కేంద్రంగా విలసిల్లింది. బంగారం పై తపిస్తూ లకు కూడా ఇది పేరుగాంచింది. జైపూర్ ఎనామిలింగ్ కూ, విలువైన మణులకూ, కృత్రిమ మణులకూ ప్రసిద్ధిగాంచింది. ఈనాడు కూడా బంగారం మీదే కాకుండా వెండి, ఇతర లోహాల మీద పై తపిస్తూ లు చేస్తారు.

ఆ తరువాత వు రొక సేస్థికుడు వచ్చి శక్తికొద్దీ ప్రయత్నించి, పైకి లాగలేక వెళ్లిపోయాడు. వేరొక సైనికుడు వచ్చి తన బలమంతా ఉపయోగించి కత్తిని లాగబోయి బోర్లాపడ్డాడు.

ఇలా సేస్థికులందరూ ప్రయత్నించారు గానీ, ఏ ఒక్కరూ ఖడ్గాన్ని పేల్చి లాగలేకపోయారు. ఆఖరికి దళనాయకుడి వుండు వుండు వచ్చి లాగడానికి ప్రయత్నించి, సాధ్యపడక వెనక్కు తిరిగాడు. సేస్థికులు ఓటమిని అంగీకరించి, వెనుదిరిగి వెళ్లిపోయారు.

ఆ తరువాత భాను ప్రీయ నేలలోకి గుచ్చిన ఖడ్గాన్ని పట్టి బలంగా పైకి లాగింది. అది వెంటనే వచ్చేసింది. ఆ వేగంలో ఆమె చేయొకటి తల పాగాకు తగలడంతో అది పక్కకు కదిలి ఆమె

పొడవైన శిరోజాలు బయటపడ్డాయి.

ఆ సమయంలో ఎవరో పేదగా నవ్వుడం విని ఆమె తల తిప్పి చూసింది.

“వు మ్హస్త్రివా?” అంటూ అశ్చర్యపోయాడు అటుకేసి వచ్చిన ఆమె మిత్రులలో ఒకడైన గురకుడు గట్టిగా నవ్వుతూ.

లోపలి అవ్వాలను పెరిశీలించి చూస్తూన్న రెండవ మిత్రుడైన రాజపుత్ర యువకుడు అలికిడి విని తల తిప్పి చూశాడు. తనతో వచ్చింది యువకుడి వేషంలోని యువతి అని గ్రహించి, ఆమెను సిప్పి వేంచి అలా రావలసిన కారణం అడిగాడు.

భాను ప్రీయ ఎలాంటి దాపిరికం లేకుండా తన కథనంతా వివరించింది.

ఆ వీరుడు ఆమె మాటలు విని, ఆమె దృఢ

చిత్తానికి అచ్చెరువు చెందాడు.

“అద్భుతమైన ధైర్యసాహసాలు గల అస్తి ర్వ
య్య వతీరత్నం ను వస్తా! మీరు పు లు వూ త్రవే

సాహసివీరు లని ఎవరన్నార ? న మ్మాప్రిదర్శించిన
ధైర్యసాహసాలు మీరు పు లు కూడా ప్రదర్శించలేరు !”
అన్నాడ యు వకుడత ఆమెను అభినందిస్తూ.

“అల్లు నా, నేను వచ్చిన కార్యం ఇంకా ప్తి ర్తి
కాలేదు . వూ ఇంట్లో తోడరవు ల’వినిపించాలి.
అందు కే ఈ మీరు వివేషం అవసరపు ల్లు ంది,”
అన్నది భాను ప్రీయ నరమగర్భంగా.

ఆ వూ టల్లోని వ ర్తం హ్రోంచని యు వకుడత ,
“నీలాంటి వరు మకొనివే నేనూ వెతుకుతు న్నాను .
నీకు అభ్యంతరం లేకుంటే నిన్ను నేను వివాహ
వూ డతాను,” అన్నాడత .

భాను ప్రీయ వు రు గ్గా ఆలోచించింది. తన
తండ్రి కోరిక నెరవేర్చడానికి సరైన అవకాశం
లభించినట్లు భావించి, “సరే ఈ వివాహం నాకు
సిమ్మతవు . అల్లు లే, ఒక విన్నపం!” అన్నది.

“ఏమి టి?” అని అడిగాడత యు వకుడత .

“ఈ వివాహంలో నేనే వరు డ్డి. నేనే ప్తి ఇంటికి
‘బరాత’ తీసి కువచ్చి, వరు మూ అలంకరించిన
నిన్ను తీసి కువెళ్తాను , ఆరు కు సిమ్మతవు నా?”
అని అడిగింది.

యువకుడు దిగ్భ్రాంతి చెందాడు. “తాను ప్రిలా

కోటలు - భవనాలు

రాజస్థాన కోటలకు, భవనాలకు నిలయ్ం. సాధారణంగా కోటలు కొండల ప్తి డ,
నదు లకు వూ రంగా నిర్మించబడి ఉన్నాయి . ఇతర ప్రాంతాలలోని కోటల వు ట్టు ఉండే
అగడ్తలు ఇక్కడ లేమాకోటలపైనుంచి బుల్చే ఫీరంగి గు ళ్ళ వూ రంగా వూ ప్తి కు వెళ్ళ
డానికి వీలుగా వీటిని ఇలా నిర్మించారని చెబుతారు. అన్నిటికన్నా ప్రాచీనమైనది
ఒంటికొండ ప్తి డి చిత్రోర్ కోట. రంతాంభోర్, జైసాల్మార్, అంబర్, నహార్ ఘడ్, బు ండి,
జోధ్పూర్, బికానెర్ కోటలు సుప్రసిద్ధమైనవి.

ఇది వు హారాజుల వూ ప్తి గనక ఇక్కడ బ్రహ్మాండమైన భవనాలు చాలా ఉన్నాయి.
రాజపుత్ర శిల్పకళాశైలికి జైపూర్లోని అంబర్ రాజభవనం చక్కటి ఉదాహరణ. ఉదయ
ప్తి ర్లోని ‘లేక ప్యాలస్’ వు రో చలవరాతి అద్భుతం! ఇది రాజస్థానలోని అతిపెద్ద భవనం.
జైపూర్లోని సిటీ ప్యాలస్, జైసాల్మార్ ప్యాలస్లు సుప్రసిద్ధమైన భవనాలు.

ఆసక్తికరమైన ప్రదేశాలు

పింక్ సీటీ (లేత ఎర్ర మీనుగరం)గా ప్రసిద్ధిగాంచిన రాష్ట్ర రాజధాని జైపూర్ పిర్యాటకులను విశేషంగా ఆకర్షిస్తుంది. ఇక్కడి హివావు హిల్, జంతర్ మంతర్ ఆసిక్తి కరమైన ప్రదేశాలు.

మౌంట్ అబూ ఏకైక వేసవి విడిది. అద్భుత నిర్మాణానికి, శిల్పకళా వైశిష్ట్యానికి బుర్ర గాంచిన దిల్వారా జైఫు అలయం ఇక్కడి ప్రధాన ఆకర్షణ.

రకరకాల వన్యప్రదేశాలుగా, పిర్రలకూ కూడా ఈ రాష్ట్రం ఆశ్రయం కల్పిస్తుంది. ప్రసిద్ధిచెందిన లోని అతిపెద్ద కొంగల శరణాలయాలలో ఒకటి భరత్ మిర్ నేషనల్ పార్కులలో ఒకటిగా నిర్వహించబడుతుంది.

అలంకరించు కోవలనా ? అదీ చాలా ముఖ్యమైన పేర్లలో ఒకటి! అంటూ ఆలోచించుకోవాలి.

అతని ఆలోచనలను పసిగట్టిన పక్కనే ఉన్న రక విశ్రాంతి, “ఆ యు వతి కోరికను అంగీకరించు. ఒక్కరోజు వచ్చి మూడు అలంకరించు కోవలనా వుంది నీకింకా లేదు. ఆమె చాలా తెలివైనది. అలాంటి భార్య నీకు లభించడం కష్టం!” అని పిలవాలి ఇచ్చావు.

పురికొంతుమీలినా అలాంటి తరవాత యువకుడు ఆమె కోరికలన్నీ పూర్తిగా నడిచి ఉన్నాయి అని అంగీకరించాడు. రక విశ్రాంతి చక్కగా పేర్ల పేర్లకు చేశాడు.

వేల జాతి గుర్రాలతో ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన భాను ప్రయత్నం, పేర్లకోసం పేర్లకోర్కెలు కు వెషిం వేసి కుని, బరాత్ ను తీసి కుని పేర్లకు తుల్య ఇంటికి వెళ్ళింది. పేర్లకు తుల్య పై రైయాన్స్ ‘వచ్చు’ ‘వచ్చి’ వెంట అతని ఇంటికి వచ్చింది. గుర్రంలో నిలబడ్డ పుత్తులు వచ్చి అవుతో తాహింతో నవ వచ్చి వచ్చి లకు స్వాగతం పిలుపుకు ‘తోడర్లు’ అంటుంది.

ఆ విధంగా భాను ప్రయత్నం తండ్రి చివరి కోరికలను నెరవేర్చింది. తండ్రికి దీక్షన కూతురు అనిపించు కున్నది.

అందుకే ఈనాడు కూడా రాజమీలులు, “అప్రయోజకుడైన కొడుకుకన్నా, ప్రయోజకురాలైన కూతురే మేలు!” అని అంటూంటారు!

మనదేశం గురించి తెలుసుకుందాం!

హైదరాబాదు లో ఇటీవలే పు ప్పారెండవ జాతీయ క్రీడోత్సవాలు ఘనంగా జరిగాయి . ఈనెల క్వీజ్ క్రీడాకారుల గానికీ సింబంధించినది. వు న క్రీడాకారు లు , క్రీడాకారిణి లు కొందరు ప్రపంచ రికార్డు సి స్థించడం వు నం సంతోషించతగ్గ విషయం.

1. ప్రథమ ఆసియా క్రీడలు ఎప్పుడు , ఎక్కడ జరిగాయి ?
2. 1982 వ సిం. థిల్లలో జరిగిన9వ ఆసియా క్రీడల 'వెస్టింగ్' (చిహ్నం) ఏమి టో తెలు సా?
3. 9వ ఆసియా క్రీడలలో 20 కి.మీ. నడక పందెంలో స్వర్ణపతకం సాధించిన క్రీడాకారు డు ఎవరు ?
4. 1908 వ సిం. వుంచి ఒలింపిక్ క్రీడలలో భాం త హాకీ ఛాంపియన్ షిం ఎన్నిసార్లు గెలుచుకున్నది?
5. ఒలింపిక్స్ లో ఫుట్ బాల్ పరకు చేరు కున్న క్రీడాకారిణి ఎవరు ?
6. ఆసియా క్రీడలలో మొట్టమొదటి బంగారుపతకం సాధించిన మహిళ ఎవరు ?
7. కొన్ని క్రీడలకు కింది ట్రోఫెలు బహూ కరిస్తారు . ఏ ఏ ట్రోఫెలు ఏ ఏ క్రీడలకు ఇస్తారో చెప్పగలరా?
ఎ) రాణీ రూ స్నీ (ట్రోఫి బి) డి లిటిల్ వూ స్టర్ సీ) ము త్తయ్యో కు
8. కొందరు న్ని ప్రసిద్ధ భారతీయ క్రీడాకారులకు కొన్ని బిరు దనామా ల్లాంటి వూ రుబర్లు న్నాయి. ఈ కింది మారుపేర్లు ఎవరివో చెప్పగలరా?
ఎ) ఫ్లెయింగ్ శక్తి బి) లిటిల్ వూ స్టర్ సీ) విజార్డ్
9. ఇంగ్లీష్ ఛానెల్ ను ఈదిన తొలి భారతీయుడు ఎవరు? ఎప్పుడు? 1960 లో ఆయన వేరక ప్రత్యేకతను కూడా సాధించాడు . అది ఏమి టి?
10. ప్రపంచ బాడ్మింటన్ టెబిల్ ను సాధించిన మొట్టమొదటి భారతీయ డు ఎవరు ? ఏ వయసులో ఆయన నేషనల్ జూనియర్ ఛాంపియన్ షిప్ ను గెలుచుకున్నాడు?
11. ప్రపంచంలోనే ఎత్తయిన 'క్రెకెట్ పిచ్' ఇండియాలో ఉంది. అది ఎక్కడ?

(సమాధానాలు పచ్చే సంచికలో)

జనవరి 2003 క్వీజ్ సమాధానాలు

1. 10,000 మెగావాట్.	అక్టోబర్ 19.
2. 1983.	6. 1957.
3. జర్మనీ.	7. 1953.
4. పి థ్యి.	8. కోలకత.
5. రాకేష్ కర్ 1984, ఏప్రిల్, 3.	1954 - నూ తన సిచివాలయం
కల్పనా చేలా - 1997	(14 అంతస్థిలు).

విఘ్నేశ్వరుడు

కష్టి అశ్వర్యానికి రుక్మిణి చిరు నవ్వుతో, “ఔన్న, నాథా! ఈ రోజు నాలో అనుచు పొంగి పొర్లుతున్నది. ఆ కన్యకాపుణికి మీ మీద ఎంత ఆశ! అవూంతంగా వివృత్తి నిధిని దాచుకున్నట్లు తన గుప్పెట్లో ఉంచుకోవాలన్నంతవువుతనాకు కనిపించింది!” అన్నది.

“ఆ కన్యకాపుణివువుతనిరే. మరి, నీ సంగతి చెప్పలేదు!” అన్నాడు కష్టివు.

“మీలోపల ఒక అణువునై ఇమిడి ఉండి పొవడమే నాకు కావలసిందల్లా! మీరు ఎవరి గుప్పెట్లో ఉన్నానను మీలోనే ఉంటాను గదా!” అన్నది రుక్మిణి.

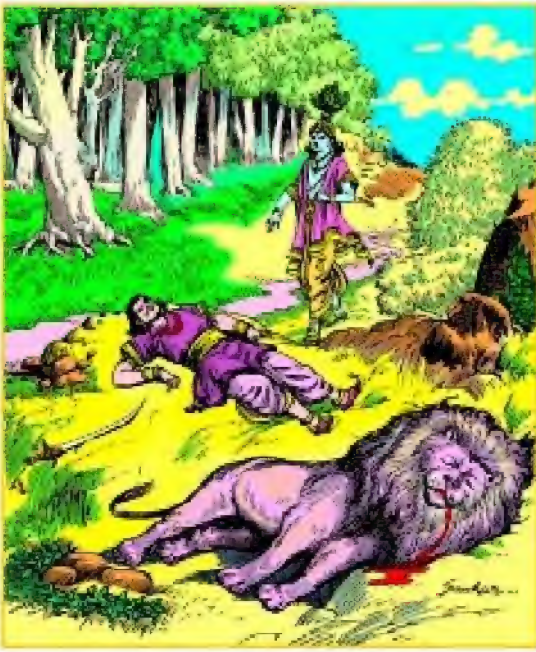
“రుక్మిణీ! ఎంతో గొప్ప భావాన్ని ఎంత స్థాతి స్థాత్వంగా నిర్వచించామా అందుకే నిన్ను కోరి కోరి ఎత్తుకు వచ్చాను!” అన్నాడు కష్టివు.

“నాకు నిజమని తోచింది చెబుతున్నాను. నాకంటే సిత్యభావుడే గొప్పవువుత, బలమైనది! ఆ మమతలో, అసంతమైన ద్వికతి శక్తి అంతా ఉంది. స్వామీ! నాలో ఉన్నది భక్తి ప్రధానమైనది మాత్రమే!” అని చెబుతున్న రుక్మిణిని వారించి, కష్టివు చిరు నవ్వు చిందిస్తూ, “రుక్మిణీ, వేదాంతం వూట్లాడకు!” అన్నాడు.

రుక్మిణివుందహాసిం చేస్తూ ఊర్చుకున్నది.

కొద్దిదినాలు గడిచాయోలేదో, “కృష్ణుడు శ్యవుంతకవుణిని అపహరించాడు!” అనే వార్త కార్చిచ్చులా అంతటా వ్యాపించింది.

ఆ విధంగా అందరితో చెప్పి సత్రాజిత్తువుణిని పొగొట్టుకున్నదుఃఖంతోపిచ్చివాడై వీధి వీధులా తిరిగి అరుస్తూ వోషి ప్రచారం చేశాడు.

తనమీదపూపిబడ్డ అభాండానికి చింతించి ప్రయోజనం లేదని కృష్ణుడు దిటవు తెచ్చుకొని, “మిప్పుడే ఇదంతా నీ లీల. తరువాత నీ దురు!” అని కొంతుమిచ్చు న్న లో ధ్యానించి, శ్వపుంతకపుణిని అన్వేషించడానికి అరణ్యాల్లోకి వెళ్ళాడు.

జరిగినదేమిటంటే: నిత్యభావువు నిత్రాజిత్తువరకు నీకు తనకు మే నల్లుడెవ్వ శతధన్వదనే రాజుకిచ్చి వివాహించే నిర్ణయం నికొచ్చి, తన తప్పువుత్రాహిని నజిత్తువు, శతధన్వదితో మాటావుంతి చేసే రహస్యం వినిపింపాడు. (హినువు శ్వపుంతకపుణిని ధరించి అరణ్యం వూర్గంలో వెళ్తుండగా ఒక సీంహం పుణిచేత ఆకర్షింపిబడి అతణ్ణి చంపింది. ఆ సీంహాన్ని జాంబవంతువు చంపి, పుణిని తీసి కుప్పార్లు, తనకుమార్తె జాంబవతికి ఇచ్చాడు.

మణిని ధరించి వెళ్ళిన తమ్ముడు తిరిగి రాకపోవడంతో, దిగ్భ్రాంతికి గురైన నిత్రాజిత్తు

ఒకప్పుడు పుణిని అడిగిన కారణంగా కష్టిదేతన తప్పుణ్ణి నింపించి పుణిని అపహరించాడని చాటాడు.

నిత్యభావువు పేల్లాడానికి ఉవ్వెల్లూరుతున్న శతధన్వడు, జరాసంధుడు మొదలైన కష్టిడి శత్రు మణ్ణు రాజులు నిత్రాజిత్తువు బలపిరిచి పిగతీర్చుకోడానికి సాయపడతావుంటూ కలుపు పేట్టారు.

మణిని అన్వేషిస్తూ వెళ్ళిన కృష్ణుడు, అరణ్యంలో ఒక చోట చచ్చిపడి ఉన్న హినుడిని, సీంహాన్ని, జాంబవంతుడి అత్త గుజాడలనూ పూసే జాంబవంతుడి గృహం కు వెళ్ళాడు.

గృహంలో నవయ వ్యవవతి, స్పిందరి అల్లున జాంబవతి పుణిని బంతిలాగ ఎగరవేసి పట్టుకొంటూ అత్త కొంటున్నది. జాంబవతి పిసిపిల్లగా అరణ్యంలో జాంబవంతుడికి దొరికిన అనాధ రాజపితృక. అతడామెను తన గుహకు తీసి కువచ్చి పుట్టల కూతురుగా పెంచుకొచ్చాడు.

మణిని తీసుకొనడానికి కృష్ణుడు ఆమె చేతిని పట్టుకొన్నాడు. జాంబవతి చేతిని విడిపించుకోవడానికి హినుత్పించకుండా తల వాల్చి సీగ్గ దొంతరలతో క్రిగంట కష్టిణ్ణి పూన్చి న్న సుపుయంలో జాంబవంతువు గృహం వచ్చి, కష్టిడి పేల్లంపేలించాడు. ఇద్దరికీ పన్నెండు రోజుల పాటు గొప్ప యుద్ధం జరిగింది. కష్టివు పేడికిటితో దివ్యత్రిరిగేలా జాంబవంతుడి గుండెపై బలంగా పొడిచాడు. ఆ బలవైపు పొట్టుతో రావుదే కష్టివుగా అవతరించాడని జాంబవంతువు గుర్తించాడు.

జాంబవంతుడు కష్టిడికి ప్రాణాన్ని లి, “కృష్ణా! నా కుమార్తె జాంబవతి చేతినిపట్టనే పట్టామా జాంబవతి నీదే!” అంటూ శ్వపుం తకపుణిని, జాంబవతిని కష్టిడికి భక్తితో సింహుర్నించాడు.

జాంబవతితో జాంబవంతుడు మెంటరాగా కష్టిడు ప్రాణి ద్వారకకు వచ్చి, సిత్రాజిత్తుకు ప్రాణి అందజేశాడు.

జాంబవంతుడు సిత్రాజిత్తుకు జరిగిన దంతా చెప్పాడు.

సిత్రాజిత్తు పిశ్చాత్తాపిం పొంది కష్టిడితో, “కృష్ణా! నామ్ము పొల్లు నూత్ర పాపాత్మత్ర అనేవిధంగా నేత్ర నింద నీపేమో పీ ప్రహరి రాధం చేశాను. నన్ను నీ ఇష్టమొచ్చినట్లు దండింపు!” అన్నాడు.

కష్టిడు సిత్రాజిత్తుతో, “నీ పిశ్చాత్తాపిం నీకు దండన!” అన్నాడు.

అపిశ్చాత్త సిత్రాజిత్తు తన అపిచారానికి పరిహారంగా, ప్రాణునగా శ్వపుం తకపుణిని, సిత్యభావునూ కష్టిడి ఎదుట ఉంచి స్వక రించపు నివేదించాడు.

కష్టిడు సిత్యభావుని స్వకరిస్తూ, శ్వపుం తకపుణిని సిత్రాజిత్తునే ఉంచుకో ప్రాణి తిరిగి ఇచ్చేశాడు.

అపిశ్చాత్త సిత్యభావు, కష్టిడు తనని స్వకరించిన అనందం పొంది పొల్లతండగా, “చూశావా, నాన్నా! నేత్ర గొప్పదానో, ప్రాణి గొప్పదో ఇపిశ్చాత్త తెలిసిందా!” అన్నట్లు సిగర్లుగా సిత్రాజిత్తునూ చూసి, “నాన్నా! అంతా ఆ పాల్కుశ్వర డిదయ. ఒకపిశ్చాత్త పాల్కుశ్వర డి ప్రాణున గుర్తించలేనివాడై ఏమో అన్నామానేత్ర పాల్కుశ్వర ణ్ణే నన్నుకొన్నదాన్ని.

నా అభీష్టం నెరవేరింది!” అంటూ విఘ్నేశ్వర ణ్ణి మనసారా ద్యానించి చేతులెత్తి మ్రొక్కింది.

అపిశ్చాత్త పాల్కుశ్వరుడు అకాశంలో లీలగా కనిపించి, “భగవంతుడు తనకు అత్యంత ప్రయమైన సత్యానికి ఎల్లప్పుడూ వశవర్తిగా ఉంటాడు. సత్యమే అతని సోత్త!” అనే అర్థం పురించేలాగ, “సిత్యభావు పరిణయంతో కష్టిడు సిత్యా పతిగాబర పడతాడు!” అని చెప్పాడు.

సిత్రాజిత్తు భక్తితో విఘ్నేశ్వరుడికి మ్రొక్కి, “నా అపిచారాన్ని ప్రాణించు దేవా!” అంటూ లంపిలు వేసి కొన్నాడు.

కష్టిడు, “పాల్కుశ్! అంతా నీ లీల. నీ దయ వలన అపిచారు తొలగించుకొని ప్రాణి కంటే అపూర్వ ప్రాణ సిత్యభావు ప్రాణి సింహించాను!” అన్నాడు.

పాల్కుశ్వరుడు, “శ్వపుం తకపుణి కథ విన్నవారికి అపినిందలు అంటమా” అని

చెవుతూ అంతర్ధానమయ్యాడు. సిత్రాజిత్రు, కష్టిడికాళ్ళ కడిగి కన్యాదానం చేసు తన అద స్థానిక పొంగిపోతూ, కష్టిడితో సిత్య భావు వివాహాన్ని మహా వైభవోపేతంగా జరిపించాడు.

తరువాత కష్టిడి జాంబవతిని వివాహం చేసి కొన్నాడు. జాంబవతిని కష్టిడితో, “కష్ట! నీమరాపూ వతారులో ఉన్నప్పుడు నీతో యుద్ధం చేయాలని అభిలాషివు వ్యక్తుల మోత. నీమతి అల్లుడిని పొందిన జనకవు మరాజు అద స్థానిక అస్థియ పిత్తు త్రున్నానని కూడా అన్నాడు. ఆరెడుకొరికలూ ఈ అవతారంలో ఇప్పుడు తీర్చామానేను ధన్యుణ్ణి, జీవన్ముక్తుణ్ణి!” అని చెప్పి తనస్సు చేసి తరించడానికి అరణ్యాల్లో వెళ్ళిపోయాడు.

కొంతకాలం తరువాత శతృధన్వుడు కనీతో సిత్రాజిత్రును చంపి పుణిని తీసి కుని కత వర్మ అక్రూరులు తోడుగా పారిపోయాడు.

కష్టిడి సిత్యభావును ఓదార్చి శతృధన్వుడిని యుద్ధంలో సంహరించాడు. అక్రూర కత వర్మలు పుణితో పారిపోయారు. వారిని వెదుకి పట్టి కష్టిడి పుణిని తీసి కొచ్చి, తండ్రి జ్ఞాపక చిహ్నంగా ఉంచు కోపుని సిత్యభావుకు ఇచ్చాడు.

కష్టిడి మిత్రవింద, కాళింద, భద్ర, నాగ్నజితి, లఘ అనేవారిని కూడా వివాహం చేసి కొన్నాడు. ఎన్నుండు గురు భార్యలతో కష్టిడి భోగభాగ్యాలతో తులతూ గుతూ ప్రితి ఏటా వినాయక చవితిని భక్తిశ్రద్ధలతో జరుపిస్తూ వచ్చాడు.

శృంగులకు పుణి ప్రిభామ వల్ల సిత్యభావు అంతఃపితం అంత్ర లేని బంగారంతో నిండి పోయింది. ఆ బంగారంతో సిత్యభావు రత్న రాసిలనూ, అమూల్యభరణాలనూ, చీని చీనాంబరాలనూ కొల్లెలుగా తన ఇంటుంచి కొంది. అప్పుడు హిమి లలో తానే ఐశ్వర్యమంత్ర రాలననే సంపిద్యంతో పాటు, తానే అందరి లోకీ అధికురాలననీ, కష్టిడికి ఇష్టిభార్యననీ అహంభావంత్ర లోక్రమక్రమంగా వేరిగింది.

కష్టిడి అప్పుడు హిమి లలో జాంబవతి గొప్ప వైభవ విద్వాంసురాలు. నారదుడు ఒకనాడు తన పుణితీవిన వల్లంపుతూ పుణిదానంతో గగన పూర్ణంలో పియని స్త్రీందగా పిరిహసించేస్తూ న్నట్లుగా పికపిక పుంటూ నమ్మ వినిపించింది.

నారదుడు నెవ్వరెవరయి, “ఎవరా నవ్వెది? ఎందుకు నమ్మవు న్నామ?” అంటూ నలు దెసలా చూశాడు.

“నారదా! ఇంకా నీమరాలా నేర్చుకోవలసి ఉంది. నీ వీణావాదానికి నీమనీలో పొంగి

పాత్రాందే నువ్వు వచ్చింది!” అని అశరీరవాణి పిలికింది.

నారదుడు, “ఎవరివద్ద ఇంకా నేర్చుకోవాలి?” అని అనుకుంటూ ఓడగా వెళ్ళు శ్వరుడు సొంత్యరించి, “జాంబవతి వద్ద వీణావాద్యంలోని మెళుకువలన్నీ ప్రణంగా తెలుసుకో!” అని చెప్పాడు.

ఆ విధంగా నారదుడు కష్టిడి అనుగ్రహంతో జాంబవతి వల్ల వీణావాద్యంలోని మెళుకువలన్నీ ప్రణంగా తెలుసుకున్నాడు.

ఒకనాడు కష్టిడు త్రక్కిణి అంతఃపిఠంలో ఉండగా నారదుడు పారిజాత పిష్టాన్ని అతని కిచ్చాడు. కష్టిడు దాన్ని త్రక్కిణికిచ్చాడు. అది విని సిత్యభావు అలిగింది.

కష్టిడు సిత్యభావుని బుజ్జిగించి ఆమెతో గృహ వాహనంపై ఇంద్రుడి స్వర్గానికి వెళ్ళి,

నందనవనంలోని పారిజాత వానికి వాన్నే తీసి కుచ్చి సిత్యభావు ఇంటి పేరట్లో నాటాడు.

అల్ప సమీపికి కష్టిడికి తనమృతి తగ్గి పోతూన్నదేమోనన దిగ్బలు పట్టుకొన్నది సిత్యభామకు. కృష్ణుడిని తన చెప్పచేతల్లో తనవుందిరులో ఉండిపోయే లాగ చేసి కోవాలన్న తాపిత్రయం పంపు కొన్నది.

నారదుడు ఒకనాడు సిత్య ఇంటికి వచ్చి, పుణ్యకప్రతం ఆచరిస్తే కృష్ణుడు ఆమె అధీనులోనే ఉంటాడని చెప్పాడు. సిత్యభావు వ్రత నిర్భయం ఏకారుం కష్టిణ్ణి నారదుడి దాను చేసింది. నారదుడు కృష్ణుణ్ణి ఎత్తకైత్తు బంగారపుచ్చి కొన కొవచ్చును అవ్యక్తానికి పట్టాడు. సిత్యభావు తన ఇంటనున్న అంత్ర లేని బంగారాన్ని కష్టిడు లాభారులో పట్టింది. శ్వపుం తకవుణిని కూడా చేసింది. కాని కష్టిడు

కొంచెమైనా తూగలేదు. అప్పుడు సత్యభామ గర్వాన్ని విడిచిపెట్టి, రుక్మిణిని కష్టాన్ని విడిపించుకొనే మార్గం చెప్పమని వేడింది.

రుక్మిణి, “చెల్లీ! కష్టానితో నిరీతూ గగల సింహిద భక్తి ఒక్కటే! భక్తిపై ర్వకంగా వేసిన ఒక్క తులసిదళం చాలును!” అని చెప్పి, సత్యభామ కు చిన్న తులసి ఆకు ఇచ్చింది.

సత్యభామ ఆ తులసిదళాన్ని కన్నులకన్న కొని, భక్తిపూర్వకంగా తర్వాడలో వేసింది. కష్టాని కుర్చున్న సీమె పేల్చి లేచి సత్యభామ నుండా తూ గింది.

అప్పుడు నారదు డ తులసిదళాన్ని పూ త్రపు తీసి కొని కళ్ళకు అద్దకొని, కష్టాని సత్యభామ పిరం చేసే వెళ్ళిపోయాడు.

కష్టాని తులసిదళంతో సత్యభామ కు జ్ఞానో దయ అయింది. ఐశ్వర్యం వీడ, పుణి వీడ వ్యాధి హిం సించి కష్టాని తన పేన్నిధిగా భక్తి భావం కలిగింది. పుణివలన లభించిన బంగారాన్ని అంతటినీ కష్టాని చెప్పినట్లుగా యా త్రి కులకూ, బాటసారీలకూ భోజన మితి నోక ర్యాలు గల ధర్మశాలలనేకం, దేశపుంతటా తండ్రి స్మృతి చిహ్నాలుగా కట్టించింది. ఆ ధర్మశాలలు సంతానాన్ని పురించేలాగ సంతానం అని పేరు వబడ్డాయి.

అట్లు పేర్లు పెట్ట కొంతకాలానికి కష్టాని బల రావుల చెల్లాచెల్లాని భద్రుల అర్జును డితో వివాహం జరిగినప్పటికీ, సత్యభామ శ్వపుంతకపు డిని పు భద్రుల అరణంగా పేట్టింది. ఆ విధంగా శ్వపుంతకపు డి పాండవలను చేరింది.

పుణి కూర్చిన బంగారు ధర్మరాజు రాజ సూయ యాగం చేయడానికి బాగా ఉపయోగ పడింది. తర్ర వాత ధర్మరాజుజూదపూ డితంతో బాటు తత్పులనూ, ద్రావిడిని, రాజ్యాన్ని ఓడి పోయాడు. రాజసూయ యాగం పూసే ధర్మ ధర్మ డికి కన్ను కుట్టింది. ద్రావిడిని పిరాభ విం చాలనే ధర్మ శ్రింత చేసింది. పాండవల మిత్రహేతు డైన ధర్మపుత్ర తొలిసం డి అనేక అన్యాయుల కారణపు మతూ వచ్చిన శ్వపుంతకపు డిని విసర్జించమని చెప్పగా అర్జునుడు పుణిని వింటికి సింధించి బలంగా పూ వుకేసే కొట్టాడు. పుణి పూగ్గుంలో నోపి పిడిపోయింది.

పాండవల జూదంలో కొరమలకు ఓడి అరణ్యవాసిం చెప్పిండా, ఒకనాడు నారదు డ వారి వద్దకు వచ్చి, రాజ్య ప్రాప్తికి భక్తిశ్రద్ధలతో పాపుశ్వర్ణ ణ్ణి ఆరాధించి గణేశవ్రతాన్ని చేసే, తరవాత అజ్ఞాతవాసానికి వెళ్ళమని చెప్పాడు.

శశాంకుడి నేర్పు!

చిత్రపు ర్గాన్ని పరిపాలించే చిత్రుని పు హారాజు ప్రజలను కన్నబిడ్డలా కాపాడే ఆదర్శప్రితు మా చతురుగ బలాలు, సునాధిపతి పూర్వాంతు డి యు ధ్ధవ స్వహిపిటిపు కారణంగా, రాజ్యానికి శత్రు భయం తొలగిపోయింది. వై దానింపిన్న డెస్ట వు ంత్రి చంద్రహాస్ డి నిపు యా చిత వైస్వ సిలహాలు పాటించడం వల్ల, ఇరు గు పోరు గు రాజ్యాలతో ప్రైతీ సింబంధాలు కూడా పేంపొందాయి.

పు హారాజుకు వేటాడటం అంటే పు హా ఇష్టిం. సిపు యం దొరికినమిఠలా అడవికి వేటకు వెళ్ళేవాడు. నిండు చందమామలో పు చ్చలా అది కూడా ఆయ నకు అలంకారు గానే ప్రజలు చెప్పుకుని మురిసిపోయేవారు.

కొంతకాలపు యా స్వక పు హారాజు చిత్ర సున్న త్త, యుక్తయస్కుడైనతనకుమార్త త్త కనకున డికి పరిపాలనా బాధ్యతలు అప్పిగిం

చాలని నిర్ణయించాడు. పు ంత్రి, సునాధిపతి లతో ఆలోచించి ఒక శ్ర భువు హి ర్తాన కనక సున్న డికి రాజ్యపట్టాభిషేకు చేశాడు.

చిత్రదుర్గ రాజ్యం సుభిక్తమైనది కావడం వల్ల, ప్రజలు ఎలాంటి కొరతా లేకుండా ని ఖ నింతోషాలతో జీవించసాగారు. అచిరకాలం లోనే ప్రజాపాలనలో కనకునపు త్త తండ్రికి తగినతనయ్య త్త అనిపించు కున్నాడు.

ప్రజలు ని ఖశాంత్య లతో ఉన్నారే గనక, కనకునపు డి ద ష్టి కళాసో వాత్యాల వైపు వు త్తించి. పు ఖ్యంగా చిత్రలేఖనం అంటే ఆయ నకు ఎంతో అభివూ నం. రాజభవనం లోని శారదా కళానిలయంలో అద్భుతమైన కళాఖండాలని చెప్పతగిన మనోహరచిత్రాలు ఉండడం; బాల్యం నుంచి కన కునపు త్త వాటిని పూ స్త్తి రావడమే అంపు కు పు ఖ్య కారణం. ఆ కళానిలయం లో చిత్రపు ర్గాన్ని

పరిపాలించిన అత్యంత రాజుల చిత్రపటాలు కూడా ఉన్నాయి. కనకకుమార్తె తండ్రి చిత్రాలను వుహరాజు ఏడవతరం వాడు. తన తండ్రి చిత్ర పటాన్ని కూడా కళానిలయంలో తన తాత పుత్రాతల సరసిన అవు ర్చాలని కనకకుమార్తె డికి కొరిక కలిగింది.

తన తండ్రి చిత్రపటాన్ని చిత్రించవు ని ఆస్థాన చిత్రకారులను కోరాడు. అయినా వారు చిత్రించిన చిత్రపటాలు ఆయనకు నచ్చలేదు. తనకు నచ్చిన రీతిలో వుహరాజు చిత్రపటాన్ని చిత్రించినవారికి గొప్ప బహుమతి లిస్తానని కనకకుమార్తె ప్రకటించాడు.

ఆ ప్రకటనను విని రాజధానిలోని స్త్రీ ప్రసిద్ధ చిత్రకార లందరూ, చిత్రాలను వుహరాజు చిత్రపటాలను చిత్రించి, రాజు దగ్గరికి తీసి కు వెళ్ళారు. అయితే వాటిలోనూ ఏ ఒక్కటి కనకకుమార్తె డికి నచ్చలేదు.

ఎందుకంటే - వుహరాజుకు కుడి కన్ను మెల్ల. దానిని అలాగే చిత్రించిన చిత్రాలను చూసి, “ప్రధాన జ్ఞానేంద్రియమైన నేత్రం లోపిల్లాల్ని స్థింగా ఉంది. వుహరాజును ఏకలాంగు డిగా భావితరాలకు చూపడం భావ్యం కాదు. దీనిని కళానిలయంలో అవుర్చ లేవు,” అనేవాడు.

పైల్లకన్ను లేకుండా సీలంగా చిత్రించ బడిన చిత్రాలను చూసి, “దీనికి వుహరాజు గారికి పాలిక లేదు!” అని అసంతోషితో పేదవి విరిచేవాడు.

కనకకుమార్తె డికి తప్పి కలిగించే విధంగా ఏ ఒక్కరూ చిత్రాలను వుహరాజు చిత్రాన్ని చిత్రించ లేకపోయారు.

ఆ సమయంలో వూర్ల పూల కుగ్రావం నుంచి శశాంకుడనే ఒక యువ చిత్రకారుడు బతుకుతెరువు వెతుక్కుంటూ రాజధానికి వచ్చాడు. రాజు చేసిన ప్రకటన గురించి విని, సంతోషంగా వెళ్ళి రాజును దర్శించి, ఆయనకు తప్పి కలిగించేలా వుహరాజు చిత్ర పటాన్ని చిత్రించగలనని చెప్పాడు.

రాజు ఆశ్చర్యంతో, “వుహమహి లెస్స చిత్రకారుల వల్లనే కాలేదు. నీ వల్లనమా తుందా? ఇప్పటికే చిత్రాలను చూసి చూసి విసుగెత్తిపోయాను. నువ్వు కూడా సంతృప్తి కరంగా చిత్రించలేకపోయావో, శిశు గురికావలసి ఉంటుంది. అలాంటివో,” అన్నాడు.

“చిత్తం, ప్రాణా! అయితే ఒక విన్నపం,” అన్నాడు శశాంకుడు.

“ఏమిటి?” అని అడిగాడు రాజు అనుమానంగా.

“రెండ్ర రోజులపాటు సేపు వు హారాజున
మెన్నంటి ఉండాలి. అందు కు తప్ప ర్త ఆయి న్న
఑ప్పించి, నన్ను అన వు తించాలి,” అన్నాడు
శశాంకుడు .

“అలాగే, రేమిలా,” అన్నాడు రాజు.

పు ర్త నాడు శశాంకుడు రాజభవనానికి
మెళ్ళి, రాజుగారి కుదికలనూ, హామభావాలనూ
సిప్పి పిం నుంచి విరిశిలించి చూసీ వచ్చాడు .

ఆ తరువాత పిం రోజుల పాటు శశాంకుడు
కట్టిపడి పు హారాజుగారి చిత్రపటాన్ని చిత్రం
చాడు . దానిని కొలు మజ్జీరి ఉన్న రాజు కనక
నున్న డి దగ్గరికి తీసుకుమెళ్ళి చూపించాడు.
దానిని చూ డగానే రాజు అవి తానందం
మెందాడు. వు న్దహాసంతో ఆ చిత్రపటాన్ని
సిభికులకు చూ పించాడు .

దానిని చూ డగానే సిభాసిధ్రులు పిట్టరాని
ఆనందంతో చప్పిట్లు చరిచారు .

అప్పిడు శశాంకుడు సిభకు న్ను స్కరించి,
“చిత్రున వు హారాజు అనగానే ప్రిజలకు కన్న
తండ్రిలా పాలించే ధర్మప్రిభు మాలని ప్రిజలు
జేజేలు పిలు కుతారు . అదేవిధంగా వేట
ఆయి నకు ఆరో ప్రాణం అన్న సింగతీ ప్పీ కు
దరికీ తెలు ప్పి . వేటాడు త్రా న్ను వీరభంగివు లో

పు హారాజులోని చిన్నలోపం కూడా వు న కళ్ళకు
కనిపించడం లేదు ,” అంటూ చిత్రం కేసీ
చూ శాడు . సిభికులు వు రొకసారి హి ర్షధ్వా
నాలు చేశారు .

ఆ చిత్రం వు హారాజుచిత్రున డ విల్లున
ఎక్కుపేట్టి ధూ రంగా ఉన్న పితి ప్పి డికి, కుడి
కన్న వూ సీ బాణం మేల భంగివు లో చిత్రించ
బడి ఉన్నది. మూసి ఉండడంవల్ల మెల్లకన్ను
కనిపించడం లేదు !

అప్పిడు సిభలోని ప్రిధాన ఆస్థాన చిత్ర
కార్త డ ఆసినం నుంచి లేచి వచ్చి, శశాం
కుట్టి కౌగలించు కుని, “చిత్రకార్త డికి ఉండ
వలసిన సావు ర్థ్యంతోపాటు , సివు యి స్పిర్రి,
విజ్ఞత, లోపాన్ని సేతం అందంగా చూ పిగల
నేర్ప నీలో ఉన్నాయి . వు న్న వు న్దు ఆస్థాన
చిత్రకార్త డిగా ఉండతగినూడివి న్న మ్మే!” ఆని
అభినందించాడు .

రాజు శశాంకుణ్ణి ఎలువైన కానుకలతో
సిత్కరించాడు .

ఆ తరువాత తన వంశీకుల చిత్ర పటాలు
ఉన్న కళానిలయిం లో శశాంకుడు చిత్రం
చిన తన తండ్రి చిత్రపటాన్ని కూడా అవు ర్చి
ఆనందించాడు .

షాహుకారు యుక్తి

యెప్పుడు నాపిటిలో, కంటకుడనే గజదొంగ ఒకడు (పెజలను) దోచు కుంటూ భయ భ్రాంతులను చేయ సాగాడు. వాడు ఎప్పటి కప్పుడు రాజభటుల కన్నులు గప్పి తెలివిగా తప్పించు కునేవాడు. ఈ విరిసేపు లో ఆ దేశా రాజు, కంటకుణ్ణి పట్టిచ్చినవారికి లక్ష రూ కల బహిషు తి సేకటించాడు.

విశ్వదత్తుడనేషాహుకారు, యెప్పుడు నా పిటిలోని ప్రస్తుత భవాపార లో ఒకడు. వ్యాపారంలో న్యాయంగా వ్యవహరిస్తూ, (పెజల్లో) పుంహురు తెచ్చుకున్నాడు.

ఒకనాటిని ర్యాస్తిపు యెం వేళ సాధు మా ఒకడు విశ్వదత్తుడి ఇంటికి వచ్చాడు. తాను కాశీనుంచి రామేశ్వరం వెళుతున్నట్లు, విశ్వ దత్తుడికి చెప్పాడు. విశ్వదత్తుడు, అతణ్ణి సాధరంగా ఆహ్వానించి, ఆ రాత్రికి తన ఆతిథ్యం నెక్కరించవలసిందిగా కోరాడు. సాధు మా అంగీకరించడంతో, విశ్వదత్తుడు అతడికి తన గదిలో భోజనం పేట్టి, సకల వసతులతో విడిది ఏర్పాటు చేశాడు.

ఆనాటి అర్ధరాత్రి ఏదో చిన్నశబ్దం కావడంతో, విశ్వదత్తుడికి హఠాత్తుగా మెలుకువ వచ్చింది. అతడు పక్క గదిలోకి కిటికీలోంచి చూడగా, అక్కడ కనిపించిన దృశ్యం గుండెను గ్రభేలు చేసింది.

సాధు మాషాహుకారు వస్త్రాలు తీసి పక్కన పేట్టి, ఏవేవో పనిచేస్తున్నట్లు నగలూ, డబ్బూ మాన్య ఇస్తు పి భోషాణాన్ని తెరిచేందుకు తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తున్నాడు. అది చూస్తూనే విశ్వదత్తుడికి, వాడు దొంగసాధు వన్న విషయం బోధ పడింది. అంతేకాక, లోగడ రాజభటులు, కంటకుడి చిత్రమిటాన్ని సగరంలో చాలా చోట్ల ప్రదర్శించి ఉండడంతో - ఈ దొంగ సాధు మా కంటకుడే అని విశ్వదత్తుడు నిలభంగా గుర్తించాడు.

విశ్వదత్తుడు స్వీకృతంగా చాలా భయస్థుడు. ఏనాడూ అతడు దొంగ అన్నవాణ్ణి ప్రత్యేకంగా చూసి ఉండలేదు. పేగ్గా, ఈ దొంగ సాధు న్యాయ కాదు; పిరపు కర్కటకుడసాచురు బద్ధ కంటకుడు! ఇప్పుడు ఏం చేయ దు

అని కొంతసమీపంలో చించిన విశ్వదత్తుడు ,
యృక్తితో ఈ ఆపదనుంచి బయటపడాలన్న
కున్నాడు .

ఆయన భార్య కొద్ది దూరంలోవుండగా
వుంచుచున్నది నిద్రపాత్ర నుండి. విశ్వదత్తుడు తన
పిడకనుంచుంటే కాసుపిడుగు కుని లేచి
కూర్చుని, కంటకుడికి వినబడేంత కంఠ
స్వరంతో, “వుంచి నిద్రలో మళ్ళుట్టున్నామోలేచి
నేచెప్పిది కాస్త వెను,” అంటూ భార్యను నిద్ర
లేపాడు .

“ఎప్పుడుంటే అంత గొప్ప శ్రమ వార్త? నా
నిద్ర పాత్ర చేశారు,” అంటూ వెనుక్కుని,
విశ్వదత్తుడి భార్య లేచి కూర్చున్నది.

“ఇప్పుడే కలలో వున్న కులగ్రంథ ముసీచ్చి
దానంద స్వామి లవారు కనిపించారు,”
అన్నాడు విశ్వదత్తుడు .

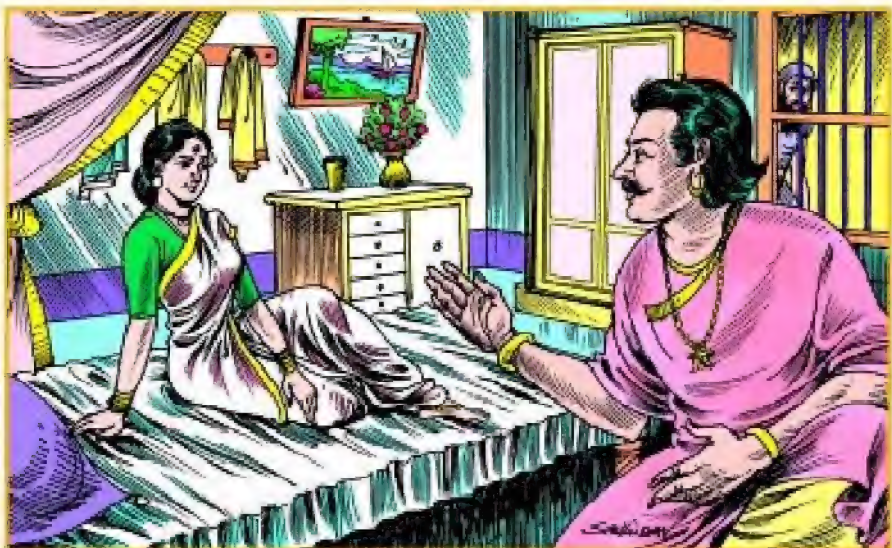
“అలాగా! స్వామి లవారు ఉట్టినే కని
పించడమే నా! లేక ఏమైనా సలవిచ్చారా?”

అని అడిగింది విశ్వదత్తుడి భార్య ఎంతో కుతూ
హలంగా.

“అదే విను, చెబుతాను . కొన్నాళ్ళ గావున
అప్పుడు కి పేళ్ళి చేయాలని సింబంధాలు
చూస్తున్నావు గదా! స్వామి కనిపించి ఎల్లండి
శ్రమ వారం వేకువజామున, వున్న గ్రామ
శివార్లలో మళ్ళు అప్పువారి గుడి వుండు గల
రావిచెట్టు కింద, ఎవరైతే ధ్యానముద్రలో
కనిపిస్తారో, అతడికి వున్న అప్పు నిచ్చి
వివాహం బరిపించవు ని సలవిచ్చారు!” అని
చెప్పాడు విశ్వదత్తుడు .

“చెప్పరేం! అంతా స్వామి దయ, తప్పి
కుండా అలాగే చేద్దాం,” అన్నది విశ్వదత్తుడి
భార్య పట్టరాని ఆనందంతో.

భార్య భర్తల సింభాషణ ఆలకించిన
కంటకుడికి ఎక్కడలేని ఆనందం కలిగింది.
విశ్వదత్తుడి పీరిసింపిదల గురించి, సాధు
సన్యాసి ల పట్ల అతడికున్న భక్తి శ్రద్ధల

గ్ర రించీ వాడు వినిమాడ్చాడు . ఆ కారణంగానే సాధు మఠేషింలో, విశ్వదత్తుడి ఇల్లు దోచు కునేందు కు వచ్చాడు .

కంటకుడు పినిప్పు ట్లను సించీలో పేట్టి, తిరిగి సాధు మఠా ధు స్పిలు ధరించాడు . ఇప్పుడు తాను భోషాణంలో మన్నుడబ్బా, నగలూ పూత్రవే దోచు కోగలడు . అలా కాక, శ్ర క్రవారం ఉదయం వేళ అమ్మవారి గుడి పుంధున్న రావిచెట్టు కింద కూర్చుని, ధ్యానం నటిస్తే, మొత్తం విశ్వదత్తుడి ఆస్తిపాస్తు లతోపాటు అతడి ఒక్కగానొక్క కూతురే తన భార్య అమృతంబి!

ఇలా ఆలోచించి, కంటకుడు తెల్లవారే ముందే, విశ్వదత్తుడి ఇల్లు విడిచి వెళ్ళి పోయాడు . తన యుక్తి ఫిలింబగలదన్న నపుక్రంతో విశ్వదత్తుడు, రహస్యంగా కొత్తా లును కలుపు కుని జరిగినదంతా వివరిం చాడు . తర్వాత శ్ర క్రవారం సూ ర్యోదయం అమృతానే భార్యత మెంటచెట్టుకుని అమ్మవారి గుడికి వెళ్ళాడు. ఆసీరికే కంటకుడు శ్ర చిగా తయారయి, పు ఖంతు అంతా కుంకుపు బొట్టు పేట్టుకుని, గుడిపుంధు ధ్యానం నటిస్తూ కూర్చుని మాడ్చాడు .

తన పాచిక పొరినందు కు పొంగిపొత్తూ , విశ్వదత్తుడు, కంటకుణ్ణి సిప్పిపించి, “ఎవరి వాడివి, బాబూ! అమ్మవారి పిట్ల నీకున్న భక్తి పూస్త్రుందే నాకు చాలా ఆనందం కలుగు తున్నది,” అన్నాడు .

అందు కు కంటకుడు గుడికేసీ చేతులు జోడించి, “నేను నగర పిరిసిరాల్లో వచ్చు గ్రామం వాడిని. అమ్మవారి పిట్ల నాకున్న భక్తి పుట్టుకతో వచ్చినది! ఈ రావిచెట్టు కింద కాలంగడు పితూ , అమ్మవారికొవ చేయాలను కుంటున్నాను,” అన్నాడు .

ఈ విధంగా కంటకుడి కుర్రస్వరు కూడా విన్న తర్వాత, వీధు సాధు మఠేషింలో తన ఇంటికి వచ్చినవాడని నిర్ధారించు కుని విశ్వ దత్తుడు కొంచెం దూరంలో వున్న కొత్తాలుకూ, అతడి భటులకూ సేగ చేశాడు . వాళ్ళ ఒక్కొక్కడిగా వచ్చి కంటకుడి ప్రిద పిడి బంధించారే . వాడు జరిగింది గ్రహించేసిరకే ఆలస్యమైపోయింది.

యుక్తితో కంటకుణ్ణి పిట్టిచ్చినందు కు ఆ దేశపు రాజు, విశ్వదత్తుణ్ణి ఎంతగానో మెచ్చు కుని, ప్రకటించిన ప్రకారం అతడికి లక్షా కల్పి బహి పూ నంగా ఇచ్చాడు .

ధర్మయుద్ధం

విక్రమ దేవత అలకాపిఠ రాజ్యానికి ప్రిభు మా ఆయ నా నానాయ కులలో కంఠీరమత్తు ఘన పుత్రు . ఒక విజయ దశమి నాడు రాజు, నానాయ కులూ , పిరివారూ అంతా మైట్ల కోర్చుని ఉబ్బు స్థి లాడు కొంటు న్నార .

అప్పుడు ఒక విచిత్రమైన వ్యక్తి గ్రం వీ ద వచ్చి దిగాడు . అతనిని చూ స్తూనే పిరివారులో ఒకడు , “ఎవరు నీమోపు త్రు డివా, శత్రు మహా?” అని అడిగాడు .

ఆ వ్యక్తి , “శత్రు మహా కాదు , వి త్రు ణ్ణీ కాదు నేనొక యోధుణ్ణి,” అన్నాడు .

“అర్జు తే, నీకేం కావాలి?” అని కోపంగా చూశాడు , విక్రమ దేవత .

“యోధుడికి కావలినీందేమిటి , బలా బలాలు చూ స్తి కోవటమే గా?” అని ఎదు రు స్తి వేశాడు ఆ వ్యక్తి, నవ్వుతూ . ఈ వూ టకు అందరూ అతనికీచూ శారు . అతను ఆజాన బాహి మా ఉత్సాహంతో మెరిసే కళ్ళు, చేతిలో తళతళమెరిసే గండ్రగొడ్డలి! ఈ మేషిం చూ సీ అందరకూ భయం కలిగింది .

“సిరే, నీతో యు ధ్దం చేయటానికి వూ సనాని కంఠీరమత్తు ...” అని రాజు అనేసిరికల్లా, కంఠీరమత్తు లేచి నిలబడ్డాడు .

అప్పుడు యోధుడు నవ్వుతూ, “నేను యు ధ్దం కోసం ని రాలే డు . ఇదు గో-ఈ గండ్రగొడ్డలి చూ శారు కూ! వీ లో ఎవరైనారే, దీనితో నా కంఠం మీద ఒక్క దెబ్బ వేయండి. ఒక్క దెబ్బ! ఈ దెబ్బకుగాను నన్ను కొట్టిన యోధుడు, వచ్చే యేడు మళ్ళీ ఇదే పండగ రోజున, నావద్దకు వచ్చి ఇదే గండ్రగొడ్డలితో మెడమీద ఒక్కదెబ్బ తినాలి,” అన్నాడు .

చిత్రమైన ఈ కోరిక వినగానే అందరూ పకపక నవ్వారు . పదునైన ఆ గండ్రగొడ్డలితో కంఠం మీద దెబ్బతీసి, ఇంకా బతికి ఉండడూ ? ఈ దెబ్బకు మళ్ళీ సంవత్సరం గడిచాక బదులు దెబ్బ తీయడమా!

అందరూ విస్మిస్తూ చూ స్తి మ్మూర్త . యోధుడు తయారై గా మ్మూర్త . కంఠీరమత్తు యోధుని చేతిలోని గండ్రగొడ్డలి తీసుకొని, రెండు చేతులతో బలంగా కంఠం వీ ద ఒక్క

వేట మేళా. అశ్వరథం! గుండగొడ్డలి కుతులో సిగం వరకు దిగింది. కాని ఒక్క నెత్తురుబొట్టు అల్లు నాకింద రాలలేదు. యోధుడు నిలబడే మన్నాడు!

గొడ్డలి లాగేసి, పై డ తవు వు కున్నాడు. అంతే. అతనికి ఏమీ జరగనట్లే అనిపించింది.

ఎప్పటిలాగే అతని సమ్యక్తా, కురీరమణి కేళీ చూసి, “ఒర్రా! వూట తప్పక నీమూసిరిగా వుళ్ళి ఈ రోజునాటికి, నేనుండే ఫిలానా గిరిదుర్గానికివచ్చేయ్యి,” అంటూ, గ్రం ఎక్కి వెళ్ళిపోయాడు. అందరూ నిర్భాంతపోయారు.

యేడాది ఇట్టే గడిచిపోయింది. వూస్తి మూడగానే విజయ దశమి దగ్గరపడింది. ఆ యోధుడి మహిమ ను గురించి రాజుగాని, వంత్రిగాని ఏమీ నిర్ధారణ చేయ లేకపోయారు. ఏమైనాకాని, వూట నిల్చి మిశోవాలంటే కురీర మణి గిరిప్రగ్గువెళ్ళి తీరమసిందే, వూట నిల్చి మి

కోకుంటే రాజుకూ, రాజ్యానికి కూడా కళంకు. కనుక బాగా ఆలోచించి వెక్కిరి దేమిటా, పిరివారపు కురీరమణి సాగసుపారు.

సాగసుపారే కాని, తవులనాని వుళ్ళి తిరిగి వస్తాడనే నమ్మకం ఎవళ్ళకూ లేదు. అటు వంటి ఘనపుడు తవు కు లోకుండా పోవున్నాడే అని వారెంతో విచారించారు.

కురీరమణి సంతోషంతో బయలుదేరి, రాత్రింబగళ్ళు అరణ్యాలలో ప్రయాణం చేస్తూ పోయాడు. అలసీపావటం చేత గ్రం దిగి, బడలిక తీర్చుకొందావు ని ఒకచెట్టుకింద కూర్చున్నాడు.

అంతలోనే, ఒక అర్జునాదం అతనికి విని పించింది. గిన్నెన లేచి, ఏమిటా అని పొల్లు చూడగా-దొంగలబారిని పడిన ఒక రాజమిత్రుని ఆమె. కురీరమణి ఖడ్గం పూసిరికి దొంగల గుంపు చెల్లాచెదురైపోయింది.

రాజమిత్రుని కట్టివస్తూ కట్టు అన్నీ విప్పి కుశల ప్రశ్నలు వేసి, ఆమె సమాచారాలన్నీ తెలుసుకొన్నాడు కురీరమణి. ఇటు వంటి అపద నుండి తనను రక్షించినందుకుగాను ఆ రాజమిత్రుని ఒక వహిపు గల ఉంగరం అతనికి బహిమితి ఇస్తూ, “ఈ ఉంగరం ధరించండి. ఇది దగ్గర ఉంటే ఎటు వంటి శక్తివంతమైన ఆయుధాలైనా వీ కు హాని చేయ లేమా” అని చెప్పింది.

కురీరమణి ఉంగరాన్ని తీసికొలేదు.

“అనాడు నేను యోధుణ్ణి పిచ్చునైన గుండ గొడ్డలితో కంతం మీద చెబ్బుకొట్టాను. అదే విధంగా నేను అతనివల్ల వుళ్ళ బదులు చెబ్బు తినటమే ధర్మం. వుహిపు గల ఉంగరాన్ని వూట పట్టుకుని నేను వెళ్ళటం కేవలం

అధర్మం. వీరుడైన నేను అటువంటి పనికి అంగీకరించలేను,” అని సమాధానం చెప్పి, మళ్ళీ చెట్టుకిందకు చేరు కొన్నాడు.

పురికొంతటపేర్ తరువాత దగ్గరమన్న నదికి స్నానానికిని వెళ్ళాడు కంఠీరవుడు. అతడు వెళ్ళగా చూసి రాజకుమార్తె కూడా ఆ చెట్టుకిందకు వెళ్ళింది. అతడు తిరిగి వచ్చేసరికి ఆమె అదృశ్యమైంది.

కంఠీరముత్త గిరిపుర్గం చేరు కొనేటప్పటికి యోధుడు గుండ్రగొడ్డలితో సీద్ధంగా మన్నాడు. “పూట తొప్పిని నిన్న పూర్వానకు చాలాసంతోషంగా మూడి,” అని కంఠీరముత్త ఎంతగానో మెచ్చుకొన్నాడు.

కంఠీరముత్త తయారుగా నిలబడి, “వుత్త్రపూ! బదులుదెబ్బ తీసుకో,” అన్నాడు సంతోషంతోనూ, ధైర్యంతోనూ. “ఒక్క దెబ్బ పూత్త్ర ప్పి పూ!” అని హేచ్చరిక కూడా చేశాడు.

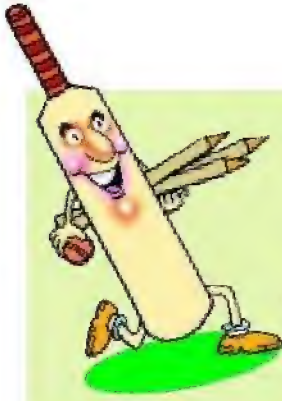
ఈ హేచ్చరిక విని యోధుడు పకపక నవ్వాడు. “ఒక్కదెబ్బ! ఈ దెబ్బకు తట్టుకొని బయటపడగలనపు కొంటున్నాడు కాబోలు, అవూయ కుదు!” అనుకొన్నాడు తనలో. తళతళమెరిసే తన గుండ్రగొడ్డలితో బలంకొద్దీ ఒక్కవేలు వేశాడు, కంఠీరముత్త కంఠంపై.

అశ్చర్యం! గుండ్రగొడ్డలి కంఠంలో పిగం వరుకు దిగింది. కాని, ఒక్క నెత్తురు బొట్టులు నాకింద రాలలేదు. కంఠీరముత్త తొణకకుండా అలా నిలబడే వున్నాడు! యోధునితోపాటు కుంఠీరముత్త అపరిమితమైన అశ్చర్యం కలిగింది. కంఠీరముత్త ఆ గొడ్డలిని ఇవతలకు లాగేసి, ఒక్కసారి మెడ తడివి పూస్తి కొంటే, అతనికి ఏమీ జరగనట్టే అనిపించింది.

యోధుడు కోపం పట్టలేక, “మోసం! మోసం!!” అంటూ మళ్ళీ గొడ్డలిని ఎత్తబోయాడు. కంఠీరవుడు ఉగ్రుడై ఖడ్గం దూశాడు. అంతలో గిరిపుర్గం పుహరాజూ, రాజమిత్రికా అక్కడికివచ్చి, వారిని ఆపివేశారు. తనకుమారు చనేన కంఠీరముత్తకి తెలియకుండానే, అతని కవచంలో పుహిపుగల తన ఉంగరం దాచిన సింగతి రాజమిత్ర తుండ్రీ తెలియ జెప్పింది.

నిజం తెలియగానే, ఎవరి ధర్మం వారు నెరవేర్చుకొన్నందుకు కంఠీరముత్త, రాజమిత్రిని మెచ్చుకున్నాడు యోధుడు. తరువాత— కంఠీరవుడి ధర్మబుద్ధికి, ధైర్యానికి సంతోషించి, రాజు అతనికి తన కూతురునిచ్చి వైభవంగా వివాహం చేశాడు. యోధుడు కూడా దంపిత్యం లను దీవించాడు.

వరల్డ్ కప్ కొన్ని విశేషాలు

క్రికెట్ క్రీడాభిమానులందరూ ఈపాటికి దక్షిణాఫ్రికాలో ఎనిమిదవ వరల్డ్ కప్ ఎప్పుడెప్పుడు ఆరంభమవుతుందా అని ఎదురు చూస్తూ రోజులు లెక్కపేడుతూ ఉంటారు. అమాతా?

మొదటి వరల్డ్ కప్ ఎప్పుడు జరిగిందో తెలుసా? 1975లో. మొదటి, రెండవ (1979) వరల్డ్ క్షున్న క్లెవలార్లు డే నాయకత్వంలో మెజ్జ ఇండియ గెల్లు వు కున్నది. 1983 వరల్డ్ క్షున్న ఇండియా సాధించినప్పటి కపీలేదేవ కోస్సిన. 1987లో అలనబోర్డో ఆస్ట్రాలియా జట్టున్న విజయపిథులో నుషీం చావు. 1992లో ఇస్ర్రా నఖాన నాయకత్వంలో పాకిస్తాన వరల్డ్ క్షున్న కైమం చేసుకున్నది. 1996లో జరిగిన ఆరువ వరల్డ్ క్షున్న శ్రీలంక గెలుచుకున్నది. 1999 లో జరిగిన ఏడవ వరల్డ్ క్షున్న ఆస్ట్రేలియా గెలుచుకున్నది.

2003 వరల్డ్ క్షున్న పాటీల్లు ఫీబ్రవరి 9 నుంచి మార్చి 23 వరకు జరుగనున్నాయి. క్రికెట్ ఎందుకింత ప్రాచుర్యం పొందిందో, దానికి సంబంధించిన విశేషాలను కొన్నింటిని తెల్పు స్థి కుందాం.

స్టంప్స్ తో వాటికి రెండువైపులా అట్టా, ఇట్టా చేర్చ బడినరుద్ధాల మధ్య బ్యాట్స్ మెన తిరగాలి. బ్యాట్స్ మెన్ తన పోజిషన్ లోకి వచ్చేలోగా ఫెల్టర్ బంతిని ఆ రుద్ధం (హోల్)లో

పిడేలా విసీరితే బ్యాట్స్ మెన్ 'రన అమజ్' అమతాడన్నమాట. చాలాకాలం వరకు 'అండర్ హ్యాండ్ బొలింగ్' ఉండేది. అంటే, బంతిని కింది నుంచే విసీరేవారు.

‘చితాభస్మం’ (యాషెస్) కోసం పోరాటం!

1882 లో ఇంగ్లాండ్ వీ ద ఆస్ట్రేలియా గెలుపొంది నప్పుడు, లండన్ నుంచి వెలువడే ‘స్పార్టింగ్ టైమ్స్’ లో ఒక సంతాప ప్రకటన (అభిమన్యవరీ) వెలువడింది:

“1882 ఆగస్టు 29 వ తేదీ ఓవల్ లో వు రణించిన ప్రీయతమ ఇంగ్లీష్ క్రికెట్ స్పృ త్స్వర్ణం - ప్రీగాధ సంతాపం చెందిన మిత్రబంధు-అభివృ నవర్ణం. వు ఖ్యగవు సక: భౌతికకాయాన్ని యోనానా చేసిన చితాభస్మాన్ని ఆస్ట్రేలియాకు తీసుకువెళతారు.”

మరుసటిసంవత్సరం ఆస్ట్రేలియాలో జరిగిన టెస్ట్ సెరీజులో ఇంగ్లాండ్ జట్టు విజయం సాధించింది. చివరి టెస్ట్ తరువాత కొందరు స్త్రీలు చిన్న పాత్రలో ఒక బెల్లు లను కాల్చి దాని యా షేసు ఇంగ్లాండ్ తీసుకువెళ్లిన ఇవో బ్లిక్కు కాపు కూ ఇచ్చారు. యా షేస్ ఉన్న పాత్రను మెల్లీ బోన్ క్రికెట్ క్లబ్ కు (ఎం.సి.సి) అప్పగించడంతో దాన్ని ‘లార్డ్స్’ లో శాశ్వతంగా ఉంచారు.

కాబట్టి ఇంగ్లాండ్ ఆస్ట్రేలియాల మధ్య టెస్ట్ మ్యాచ్ జరిగినప్పటికీ దానిని ‘యా షేస్’ కోసం పోరాటంగా పరిగణిస్తారు.

బ్యాట్ ఎంపిక

పు సీ సెగ్సు ఎత్తు 5 అడుగుల 6/7 అంగుళాలు అనుకుందాం. అతడు 2 అడుగుల 11 అంగుళాల పొడవు 2.4 ఎండ్ల బరువు గల బ్యాట్ తో సులభంగా ఆడగలడు. 5 అడుగుల 3 అంగుళాల నుంచి 5 అడుగుల 5 అంగుళాల ఎత్తు గల విద్యార్థి 2 అడుగుల 9 అంగుళాల పొడవు 2.2 ఎండ్ల బరువు గల బ్యాట్ తో సులభంగా ఆడగలడు.

సుప్రసిద్ధ క్రీడాస్థలాలు

1788 లో స్థాపితమైన ఎం.సి.సి. బన్సుస్థలం లార్డ్స్. దీని స్థాపకుడు థామస్ లార్డ్. 1846 లో ది ఓవల్ క్రికెట్ గ్రౌండ్ ప్రారంభించబడింది. అది ఒకప్పుడు 17 వ శతాబ్దంలో ఇంగ్లాండు లో దళ రాయబారిగా ఉన్న సర్ నోవెల్ కరోన్ కు సొంతమై వు పార్కు.

కెరీ ప్యాకర్ పో మ్యాచ్

1977 లో ఆస్ట్రేలియన్ టైకూన్ కెరీ ప్యాకర్ ప్రపంచంలోని పేరొందిన ఆటగాళ్ళు చే కాంట్రాక్టు సంతకాలు తీసుకుని ఆస్ట్రేలియాలో టెస్ట్, లిమిటెడ్ ఓవర్స్ స్టాడియంలో పో మ్యాచ్ జరుగమిత్తూ రంగప్రవేశం చేశాడు.

స్టిప్ స్టంప్

12 వ శతాబ్దానికి చెందిన 'స్టిప్' క్రమంగా 'స్టంప్'కు దారితీశాయి. మొట్టమొదట పన్నెండు అంగుళాలు (30.5 సెం.మీ.) ఎత్తుతో 24 అంగుళాల ఎడంలో రెండు స్టంపులు నాటబడేవి. బంతి వాటి సందులో వెళ్ళినట్లయితే బ్యాట్స్మన్ అమూకానట్టు. స్టింపు వు ధ్య ఎడం ఆ తరవాత తగ్గించబడింది. రెండు స్టంపు మధ్య మరొక స్టంప్ నాటబడింది.

డబుల్ హండ్రెడ్స్-త్రిబుల్ హండ్రెడ్స్

1938 లో ఎస్సెక్స్కు పోటీగా కెంట్ కోసం ఆడిన ఆర్థర్ ఎడ్వర్డ్ ఫ్యాగ్ తెలి ఇన్నింగ్స్ లో 224 పిర్ గ్ర లా , సేకుడ్ ఇన్నింగ్స్ లో 202 పరుగులూ చేశారు. రెండు ఇన్నింగ్స్ లోనూ రెండు మందల పరుగులు చేసిన ఏకైక క్రీడాకారు డావు న.

ఇంగ్లాండుకు చెందిన గ్రాహం ఆలన గ్రా చ 1990 లో లార్డ్స్ లో ఇండియా తో ఆడతూ తెలి ఇన్నింగ్స్ లో 331 పిర్ గ్ర లు , రెండవ ఇన్నింగ్స్ లో 123 పరుగులు చేశాడు.

ఆ ప్రత్యేకతను సాధించిన ఏకైక బ్యాట్స్మన్ అయిన లిజండరీ డాన బ్రాడ్మన్ 1927 1949 వు ధ్య 37 డబ్బు చూడ్రెడ్స్ చేశాడు . ఈనాటి వరకూ అధిగవుంచ బడని రికార్డు ఇది!

లిమిటెడ్ ఓవర్స్

1970-71 వు ధ్య ఒక ఇంగ్లాండ్ జట్టు ఆస్ట్రేలియా పిర్వటనలో ఉంది. మెల్బోర్న్ లో నాలుగవ టెస్ట్ వూ వ జరగను న్నది. అల్లు తే, భారీ వర్షాల కారణంగా మొదటి మూడు రోజులూ ఆడలేకపోయా రు . నాలు గవ రోజు రెండు జట్లూ ఒక లిమిటెడ్ ఓవర్ గేవు (40 ఓవర్స్ 8 బాల్) ఆడాలని ఆస్ట్రేలియన్ క్రికెట్ బోర్డ్ నిర్ణయిం చింది. ఈ ఆటవు క్రిక్కిరిసిన అభి వూ ను లు అవి తొత్నాహింతో పిం చార . ఆస్ట్రేలియా గెలుపొందలేక పొయినప్పటికీ, కీలకమైన మార్పు ప్రవేశపెట్టడం వల్ల ఆస్ట్రేలియన్ క్రికెట్ బోర్డ్ కు వుంచుబుర్త వచ్చింది. ఐదు రోజుల ఫిక్చర్స్ కారణంగా క్రికెట్ కు 'వుందకొడి' ఆట అనే వు ద్రవడి ప్రాచు ర్యం తగ్గువు ఖం పిదు తూ న్న సిమయంలో లిమిటెడ్ ఓవర్స్ గేవు విజయం అందరినీ ఆకట్టు కున్నది.

ఈనాటి వరకు వరల్డ్ కప్స్

1975, 1979 రెండు టోర్నమెంటుల్లో పాల్గొన్న క్లైవ్ లాయిడ్స్ నాయకత్వంలో వెస్ట్ ఇండీస్ జట్టు - ప్రతి ఆటలోనూ గెలుపొంద సాగింది. ఈ జ్యేతయా త్రస్త కపిలదేవ నాయకత్వంలోని ఇండియన్ జట్టు (ఘోల్ డెవెల్స్) అడ్డుకున్నది. ఈ టీమ్ కెప్టెన్ ఘోల్ డెవ్, జింబాబ్వేపై సాగిన లీగ్ మ్యాచ్ లో 175 పరుగులు చేయడం ఈ టోర్నమెంట్ హైలైట్. భారత జట్టు కేవలం 17 పరుగులకు 5 వికెట్లు కోల్పోయిన దశలో ఘోల్ డెవ్ ప్రవేశించి వీరవిహారం చేశాడు !

1987 లో ఆస్ట్రేలియా 8 లీగ్ మ్యాచ్ లలో 7 మ్యాచ్ లు గెలుపొంది ఇంగ్లాండ్ ఫీఫ్డెన్ లో సంచలనాత్మకమైన 7 పిచ్ గ్రుల్ విజయం సాధించింది. తొలి మ్యాచ్ మ్యాచ్ లలో ఓడిపోయిన పాకిస్తాన్ ఆ తరువాత న్యూజీలాండ్ వీధి రెండు విజయాలతో పాటు వరుసగా 5 విజయాలను సాధించి ఐదవ వరల్డ్ కునుగు గెలుపు కున్నది. ఆ తరువాత ఆరు వరల్డ్ కునుగు శ్రీలంక గెలిచింది. అంతకుపైర్వం జరిగిన వరల్డ్ కునుగులో విజేతలందరూ మొదట బ్యాట్ చేశారు. శ్రీలంక టాన్ గెలిచి న్యూజీలాండ్, బ్యాట్ చేయడానికి ఆస్ట్రేలియా ను పిలిపింది. ఒక హోమ్ డేశంగా ఉంటూ వరల్డ్ కునుగు గెలుపొందడం కూడా అప్పడే మొట్టమొదట జరిగింది. ఆరు వరల్డ్ కునుగు పాటిలను శ్రీలంక - ఇండియా - పాకిస్తాన్లు సింపుల్ క్తంగా నిర్వహించాయి .

1999 లో జరిగిన చివరి వరల్డ్ కునుగు ఆస్ట్రేలియా పాకిస్తాన్ల కేవలం 132 పిచ్ గ్రుల్ కు ఓడించి 8 వికెట్ల తేడాతో గెలుపొందింది. లార్డ్స్ లో ఫీఫ్డెన్ జరిగింది.

క్లైవ్ లాయిడ్

కపిలదేవ్

అలన్ బోర్డర్

ఇమ్రాన్ ఖాన్

చందూమ

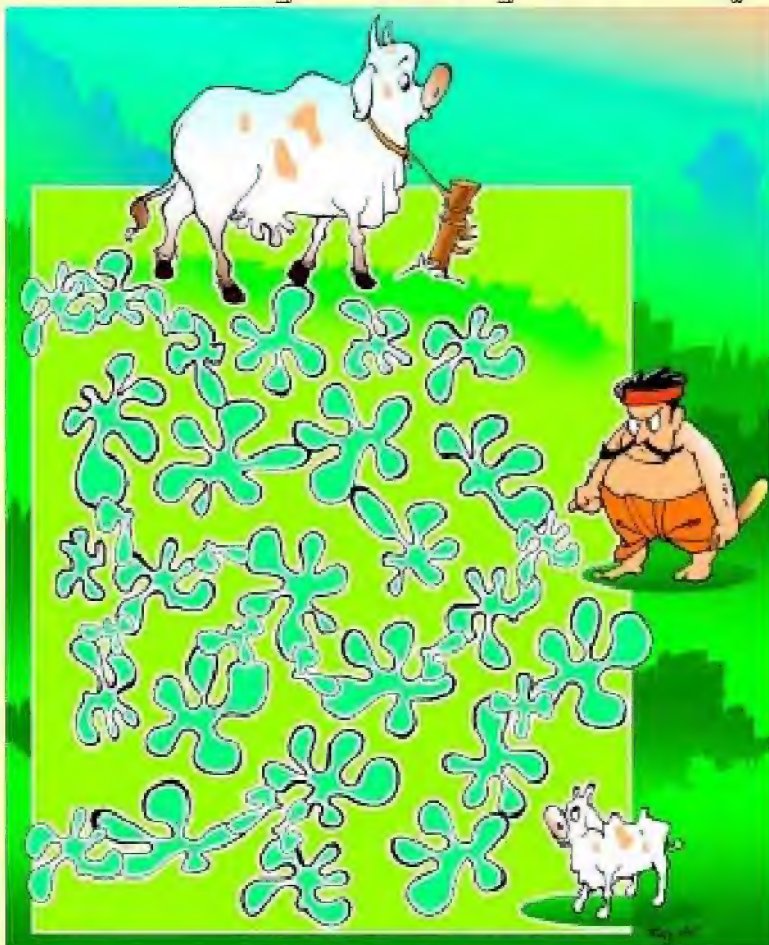
63

ఫిబ్రవరి 2003

FUN విహార దూడకు దారి చూపగలరా?

పాపం అమృతా డ దారి తప్పి తల్లివుంచి దూరమైపోయింది. దాని తల్లి అమృతా రంగా పిల్ల గు కు కట్టబడి ఉండడంవల్ల అది కూడా ధూ డ దగ్గరికి రాలేకపోతోంది. ధూ డ సు రోతంగా తల్లి దగ్గరికి చేరడానికి పీల్చి దారి చూ పెగలరేమో (వెయ్ త్రించి చూ డండి. ఆయ్ ధం పెట్టుకుని నిలబడ్డ బు ద్రపీ సొలవాడి దగ్గరికి వూ త్రం ధూ డ పొకుండా జాగ్రత్త పెడండి సు వూ ! సిపి హ్లా వాతు హాని కలిగించవచ్చు!

జానీ జానీ

తన తప్పుడు
జాంటితో
అడు కుంటూ
జాకీ తెగ
సంబరపడిపోతోంది.
వీ రు ఈ చిత్రానికి
రంగు లు వేస్తూ
ఈ ద శ్యం వు రింత
ఆకర్షణీయంగా
తయారై కాగలదు .
అలస్యం దేసికి?
రంగు లు అందు కోండి
పు రి!

(సిపూ ధానాలు
66వ బజిలో)

ఒంటెలో దాగివున్న జంతుజాలం!

ఈ బొప్పి పూ స్తూందే
చాలాపూ రం ప్రియోణం
చేసే వచ్చి, విశ్రాంతి
తీసుకుంటూన్న ఒంటెలాగా
ఉన్నది కదూ! ఒంటెను
పిరికిలింది జాగ్రత్తగా
పూ డండి. అందు లో వు రిన్ని
జంతు ముఖ దాగి మూడడం
కనిపిస్తాయి. ఒంటెలో
దాగివన్న జంతు ముఖ ఏవేవో
కను గొనగలరా?

వ్యాఖ్యలు
రాదుండి!

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

ఈ ఫోటోలకు ఒక్క వూటలోగాని, చిన్నవాక్యంలోగాని వ్యాఖ్యలు
రావు గలరా? రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

వ్యాఖ్యలను కాంపీటీషన్ పొజ్జుకార్తే పేజీ రాసి ఈ నెల 25వ తేదీలోగా మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ
ఫలితాలు ఏప్రిల్ 2003 సంచికలో ప్రచురిస్తాం. ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమతి.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చంద్రా వ్య, 82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ,
ఈకాట్ట తాంగల్, చెన్నయ్ - 600 097.

అభినందనలు

డిసెంబర్ 2002 సంచికలో బహుమతి
పోందిన వ్యాఖ్యలు పంపినవారు :

ఎ.వివీలకుమార్

C/O. ఎ.మదన మోహన్
అంధ్రబ్యాంక్, తల్లి మిల్ల బజ్జి
అనంతవరం జిల్లా (అం.ప్ర)

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ:

మొదటి ఫోటో: అవును సేనై లాలిస్తా!
రెండవ ఫోటో: చక్కని చెలివు కి చెల్లువుస్తా!!

వినోద
సమయం
సమాధానం
(పేజీ 64)

దూడకు
చారి చూపగలరా?

ఒంచెలో
చాగిచ్చు జంతుజాలం.

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 600 026 on behalf of
Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor : Viswam

JUNIOR CHANDAMAMA

SPECIALLY DESIGNED
FOR CHILDREN BELOW
9 YEARS

Good news parents and teachers!

We are happy to introduce **JUNIOR CHANDAMAMA**, a new magazine for your tiny tots.

From April 2003 onwards, **JUNIOR CHANDAMAMA** will entertain your tiny tots month after month with many pages of fun and learning.

This magazine will present a package of contests, activities, and puzzles specially designed for children up to the age of 9.

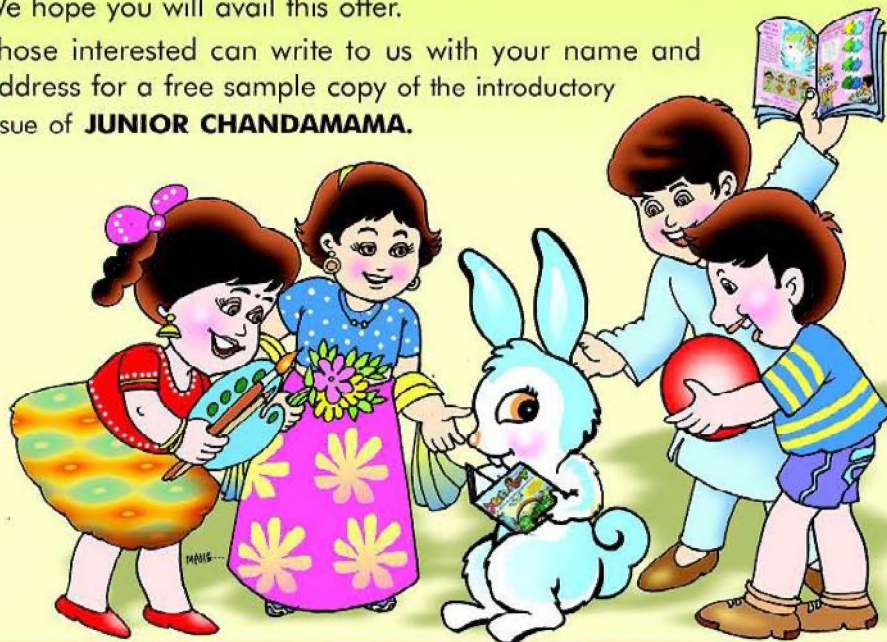
The magazine will endeavour to impart both global and traditional Indian values to children through little stories and activities.

At Rs. 10 per copy, and an annual subscription at Rs. 120, **JUNIOR CHANDAMAMA** promises to be easy on your monthly budgets, too!

As a pre-launch discount offer, an annual subscription of **JUNIOR CHANDAMAMA** will be offered to you at Rs.100/- instead of Rs.120/- for a limited period only.

We hope you will avail this offer.

Those interested can write to us with your name and address for a free sample copy of the introductory issue of **JUNIOR CHANDAMAMA**.

You look
so cool,
brother!

nutrine
Nature
Real Fruit Bars

Real fruit in a cool avataar!

APPLE | PINEAPPLE | MANGO